

JAAERVERSLAG 2020-2021

DBRC
DIENST VAN DE BESTUURSRECHTSCOLLEGES

Vlaanderen
is bestuursrechtspraak

INHOUD

DEEL 1. ORGANISATIE EN BELEID	6
1. Historiek	7
2. Opdracht	7
2.1. Missie van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges	7
2.2. Kerntaken van de bestuursrechtscolleges	8
2.2.1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb)	8
2.2.2. Het Handhavingscollege (HHC)	9
2.2.3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen (R.Verkb.)	10
3. Organisatiestructuur	10
3.1. Regelgevend kader	10
3.2. Organogram en personeelskader	12
3.3. HR- en organisatiebeleid	14
3.4. Financieel kader	14
4. Doelstellingen m.i.v. implementatie en evaluatie beleidsplan	15
4.1. Kwaliteit van de bestuursrechtspraak	15
4.2. De DBRC als aantrekkelijke werkgever	16
4.2.1. Versterking van het personeelskader	16
4.2.2. De DBRC als innovatieve arbeidsorganisatie	16
4.3. Efficiëntie van de bestuursrechtspraak	16
4.3.1. Het verder inkrimpen van de doorlooptijden met focus op de behandelingstijd	16
4.3.2. Een snellere screening van dossiers	17
4.4. Digitale bestuursrechtspraak	17
4.4.1. Een digitale tussenstap	17
4.4.2. Een digitale backoffice	18
4.4.3. Een digitale procedure en toekomstbestendige digitalisering, ook door uitbouw van de kennisdatabank	18
4.5. Optimalisatie van de Vlaamse bestuursrechtspraak	18
4.6. De Vlaamse bestuursrechtspraak als onderdeel van de samenleving	18
5. Het procedureverloop bij de rechtscolleges	19
5.1. De procedure	19
5.2. Gewijzigde regelgeving	19
5.2.1. Digitalisering van de procesvoering	19
5.2.2. Wijzigingen aan het procedureverloop	19
DEEL 2. HET VOORBIJE WERKJAAR IN CIJFERS	21
1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen	22
1.1. Instroom	22
1.1.1. Verzoekschriften	22
1.1.2. Aard van de vordering	23
1.1.3. Voorwerp van het beroep	23
1.2. Uitstroom	25
1.2.1. Uitspraken	25
1.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen	28
1.3. De hangende dossiers	30
1.4. Nieuwe rechtstechnieken	31
1.4.1. Bestuurlijke lus	31
1.4.2. Bemiddeling	32
1.5. Samenvatting	33

2. Het Handhavingscollege	33
2.1. Instroom	33
2.1.1. Verzoekschriften	33
2.1.2. Voorwerp van het beroep	34
2.2. Uitstroom	35
2.2.1. Uitspraken	35
2.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen	36
2.3. De hangende dossiers	36
2.4. Nieuwe rechtstechnieken – de bestuurlijke lus	37
3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen	37
DEEL 3. BELANGWEKKENDE RECHTSPRAAK	38
1. Rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen	39
1.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift	39
1.1.1. Tijdigheid	39
1.1.2. Belang bij de vordering	40
1.1.3. Bevoegdheid RvVb	43
1.2. Onderzoek van de schorsingsvordering	44
1.3. Administratieve procedure	45
1.3.1. Vergunningsplicht	45
1.3.2. Bevoegde overheid en dossiersamenstelling	47
1.3.3. Bestuurlijk beroep	49
1.3.4. Aanpassing vergunningsaanvraag/planaanpassingen	52
1.3.5. Advisering	53
1.4. Beoordelingsgronden	55
1.4.1. Goede ruimtelijke ordening	55
1.4.2. Stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften	57
1.4.3. Natuurbehoud, natuurtoets, VEN-toets en passende beoordeling	60
1.4.4. Milieueffectenbeoordeling	63
1.4.5. Beoordeling aktename melding	65
1.4.6. Beoordeling regularisatievergunning	66
1.4.7. Beoordeling vermoeden van vergunning	66
1.4.8. Bijstelling milieuvorwaarden omgevingsvergunning	67
1.4.9. Beoordeling kleinhandelsactiviteiten	67
1.4.10. Beoordeling onteigening	68
2. Rechtspraak van het Handhavingscollege	68
2.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift	68
2.2. Bevoegdheid HHC	69
2.3. Bevoegdheid Gewestelijke entiteit	70
2.3.1. Bevoegdheid ratione personae	70
2.3.2. Bevoegdheid ratione materiae	71
2.3.3. Bevoegdheid ratione temporis	73
2.3.4. Hoorplicht / Recht op tegenspraak	74
2.3.5. Bevoegdheid tot voordeelontneming	74
2.4. Beoordelingselementen bij het bepalen van de hoogte van de boete	75
2.5. Thematische regelgeving	76

VOORWOORD

Namens de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) en de er door overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges (de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen), bezorg ik hierbij, met vertraging, waarvoor mijn excuses, het verslag van het 12de werkjaar, dat op 1 september 2020 gestart is en op 31 augustus 2021 eindigde.

De covid-19-pandemie die in het voorjaar van 2020 uitbrak, beheerste dit werkingsjaar volledig.

Na de zomer van 2020, waarin er her en der al opstoten waren van een (te) hoog aantal corona-besmettingen, die tot nieuwe (of bijkomende) maatregelen noopten, werd de samenleving (en het 'samen-werken') in de herfst van 2020 opnieuw 'gesloten'. Dat duurde tot ver in het voorjaar van 2021, toen de eerste positieve gevolgen van de in januari 2021 opgestarte vaccinatiecampagne zichtbaar werden.

Thuiswerken, een andere organisatie van de zittingen van de bestuursrechtscolleges, en (nog meer) digitale inspanningen om dat te faciliteren, zoals de bouw van een eigen DBRC-loket om digitaal documenten aan de griffie te bezorgen, bleken dan ook de norm tijdens dit werkjaar.

Iedere DBRC-medewerker en alle bestuursrechters zijn zich volop blijven inzetten om de dienstverlening te verzekeren en in de mate van het mogelijke nog te verbeteren.

Het resultaat daarvan leest u verder in (de cijfers van) dit jaarverslag: opnieuw zijn er tijdens dit werkjaar door de Vlaamse bestuursrechtspraak in het omgevingsrecht, meer dossiers afgehandeld dan er ingediend zijn, waardoor niet alleen de werkvoorraad verder verminderd is, maar ook de doorlooptijden van de behandeling van betwistingen verder gedaald zijn.

Ik kan de medewerkers en de collega's bestuursrechters daarvoor alleen maar uitdrukkelijk danken: zonder hen was dit niet mogelijk!

Hetzelfde geldt overigens voor het engagement van de Vlaamse Regering, die niet alleen de in het Vlaams regeerakkoord van oktober 2019 gemaakte afspraken uitgevoerd heeft, maar die ook nog versterkt heeft door bijkomende mensen en middelen op te nemen in het in september 2020 gelanceerd "Relanceplan - Vlaamse veerkracht".

Tijdens het werkjaar 2020-2021 heeft dat al geleid tot bijkomende aanwervingen van griffiemedewerkers, referendarissen, coördinatiejuristen en van één bijkomende bestuursrechter, én de opstart van een selectieprocedure voor nog 3 bijkomende bestuursrechters.

Ik kan dan ook alleen maar hoopvol uitkijken naar de resultaten daarvan tijdens de volgende werkingsjaren, waarvan ik mij voorneem het verslag tijdig(er) te bezorgen.

Eddy STORMS

Eerste Voorzitter

Brussel, 5 september 2022

SYNOPSIS

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges legt de inhoud vast van het jaarverslag van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC).

Het jaarverslag omvat het jaarlijks werkingsverslag van de eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, waarin de implementatie van zijn beleidsplan en de evaluatie ervan wordt uiteengezet. In voorkomend geval bevat dat verslag de nodige bijsturingen van het plan, wijst het de behoeften aan en bevat het voorstellen om de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges te verbeteren (artikel 9 DBRC-decreet).

Het jaarverslag omvat daarnaast een overzicht van de activiteiten van de drie Vlaamse bestuursrechtscolleges die de Dienst van de Bestuursrechtscolleges ondersteunt, en gaat dus in op de werkzaamheden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tijdens het afgelopen gerechtelijk werkjaar (artikel 48 DBRC-decreet).

Dit jaarverslag is onderverdeeld in drie grote delen. Het eerste deel omvat het werkingsverslag van de eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. Het tweede deel biedt, op basis van cijfermateriaal, een overzicht van de activiteiten van de bestuursrechtscolleges, terwijl het derde deel relevante en principiële rechtspraak belicht.

DEEL 1. ORGANISATIE EN BELEID

1. Historiek

Met het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, hierna kortweg DBRC-decreet genoemd, is de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) opgericht.

Het DBRC-decreet heeft als doelstelling 3 Vlaamse bestuursrechtscolleges, namelijk de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, nauwer te laten samenwerken en richt daartoe de Dienst van de Bestuursrechtscolleges op als dienst die inhoudelijk en administratief deze rechtscolleges overkoepelt en ondersteunt om zo te komen tot een efficiënt, daadkrachtig (en tegelijkertijd kostenbesparend) geheel.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges zorgt voor een flexibele en efficiënte ondersteuning van deze 3 rechtscolleges, met het oog op het garanderen, binnen een redelijke termijn, van een effectieve en kwaliteitsvolle rechtsbescherming.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is als organisatie operationeel sinds 1 november 2014.

2. Opdracht

2.1. Missie van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is specifiek opgericht door de Vlaamse decreetgever om tot synergieën te komen tussen de verschillende participerende rechtscolleges om zo onder meer schaalvoordelen te bekomen, beheerskosten te verminderen en efficiënter te kunnen werken.

Omwille van deze specifieke ontstaans- en bestaansredenen definieert de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn missie vanuit het strategisch waardenkader van 'operational excellence', met de focus op het zo efficiënt mogelijk organiseren van processen om zo de bij de bestuursrechtscolleges ingediende beroepen binnen een redelijke termijn kwaliteitsvol af te handelen:

“De Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges (DBRC) is de dienst die inhoudelijk en administratief de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen overkoepelt en ondersteunt.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges zorgt voor een flexibele en efficiënte ondersteuning van de rechtscolleges met het oog op het garanderen van een effectieve en kwaliteitsvolle rechtsbescherming binnen een redelijke termijn.”

Opdat de rechtscolleges kunnen functioneren als innoverende, efficiënte en daadkrachtige rechtscolleges, stemt de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn beleidsmodel, organisatiestructuur, personeelsformatie en procesoptimalisaties hierop af.

Daarnaast streven de rechtscolleges en de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een aantal doelstellingen na die focussen op een gebalanceerde verhouding tussen instroom en uitstroom, op de doorloop- en behandelingstermijnen en op inhoudelijk kwaliteitsvolle uitspraken, zodat de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges ondersteunde rechtscolleges aan elke rechtzoekende een efficiënte en een inhoudelijk kwaliteitsvolle rechtsbescherming kunnen bieden.

2.2. Kerntaken van de bestuursrechtscolleges

2.2.1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb)

Historiek en samenstelling

De Raad voor Vergunningsbetwistingen is opgericht door de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), die op 1 september 2009 in werking is getreden.

Na de publicatie in het Belgisch Staatsblad op 30 november 2009 van het door de Vlaamse Regering op 20 november 2009 bekrachtigd reglement van orde, heeft de Raad zijn werkzaamheden kunnen aanvangen.

Op 1 september 2009 (de dag van de formele oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen) hebben drie bestuursrechters (de heer Eddy Storms, mevrouw Hilde Lievens en de heer Filip Van Acker) hun ambt opgenomen. Een vierde bestuursrechter (mevrouw Nathalie De Clercq) is benoemd vanaf 1 september 2011. Sinds 1 november 2015 is de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitgebreid met een vijfde en een zesde bestuursrechter (de heer Pieter Jan Vervoort en mevrouw Karin De Roo) en zijn de drie bestuursrechters van het Handhavingscollege (de heer Pascal Louage, de heer Geert De Wolf en de heer Marc Van Asch) ook actief als bestuursrechter bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Op 12 mei 2021 heeft een zevende bestuursrechter (de heer Christophe Smeyers) de eed afgelegd.

Bevoegdheden

➤ Voor aanvragen die zijn behandeld volgens de procedureregels van de VCRO

De Raad voor Vergunningsbetwistingen doet als administratief rechtscollege, bij wijze van arresten, uitspraak over de beroepen die worden ingesteld tot vernietiging van:

- vergunningsbeslissingen, zijnde uitdrukkelijke of stilzwijgende bestuurlijke beslissingen, genomen in laatste administratieve aanleg, betreffende het verlenen of weigeren van een vergunning;
- registratiebeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen waarbij een constructie als 'vergund geacht' wordt opgenomen in het vergunningenregister of waarbij een dergelijke opname geweigerd wordt;
- de aktenames van meldingen zoals vermeld in artikel 4.2.2 VCRO.

➤ Voor aanvragen die volgens de procedure van het Omgevingsvergunningsdecreet zijn behandeld

De Raad voor Vergunningsbetwistingen doet als administratief rechtscollege, bij wijze van arresten, uitspraak over de beroepen die worden ingesteld tot vernietiging van:

- de uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissingen betreffende de omgevingsvergunning, genomen in laatste administratieve aanleg;
- de aktenames of de niet-aktenames van een melding zoals vermeld in artikel 111 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

Op 1 augustus 2018 trad het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid in werking dat de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten introduceert. De betwistingen met betrekking tot deze vergunningen worden eveneens toegewezen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Vanaf dezelfde datum is de Raad eveneens bevoegd voor betwistingen met betrekking tot de omgevingsvergunning voor vegetatiewijzigingen. Het Decreet van 8 december 2017 houdende diverse bepalingen rond ruimtelijke ordening, milieu en omgeving integreert immers de vergunning voor het wijzigen van vegetaties of kleine landschapselementen in de omgevingsvergunning.

Voor onteigeningsbeslissingen

Op 1 januari 2018 trad het decreet betreffende onteigening voor het algemeen nut in werking, zodat een definitief onteigeningsbesluit door de belanghebbenden bestreden kan worden bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

2.2.2. Het Handhavingscollege (HHC)

Historiek en samenstelling

Artikel 16.4.19, §1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), zoals ingevoegd door het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het DABM, bepaalt dat het (Milieu)handhavingscollege opgericht is als administratief rechtscollege, zoals vermeld in artikel 161 van de Grondwet.

Na de inwerkingtreding van de regelgeving inzake de omgevingsvergunning zelf is ook deze omtrent de handhaving van de omgevingsvergunning in werking getreden. Daardoor wijzigden vanaf 1 maart 2018 de naam en de bevoegdheden van het Milieuhandhavingscollege.

Het Milieuhandhavingscollege wordt kortweg het Handhavingscollege.

Sinds 1 november 2015 zijn drie bestuursrechters (de heer Pascal Louage, de heer Geert De Wolf en de heer Marc Van Asch) benoemd bij het Handhavingscollege. Deze drie bestuursrechters zijn ook actief als bestuursrechter bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Bevoegdheden

Het Handhavingscollege is als administratief rechtscollege bevoegd voor de behandeling van beroepen ingesteld tegen beslissingen van de gewestelijke entiteit (de afdeling Handhaving van het departement Omgeving) waarbij een alternatieve of een exclusieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming.

Enkel diegene aan wie de boete is opgelegd, is beroepsgerechtigd. Het beroep schorst onmiddellijk de bestreden beslissing.

De bestuurlijke beboeting kan schendingen van een brede waaier van Europese verordeningen, milieuwetten en -decreten bestraffen. Het toepassingsgebied van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (kortweg DABM) omvat zowel milieuhygiënewetgeving als milieubeheerwetgeving. Artikel 16.1.1 van het DABM en artikel 2 van het Milieuhandhavingsbesluit bevatten een opsomming van de wetgeving in kwestie.

2.2.3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen (R.Verkb.)

Historiek en samenstelling

Het DBRC-decreet heeft, met ingang van 1 november 2014, de provinciale Raden voor Verkiezingsbetwistingen omgevormd tot één Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Vanaf 1 januari 2015 gelden tevens nieuwe procedureregels voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen krachtens het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is professor dr. Herman Matthijs.

Met het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2018 zijn 9 aanvullende bestuursrechters (waarvan 2 inmiddels, omwille van een onverenigbaarheid, ontslag hebben genomen) voor een periode van zes jaar herbenoemd als aanvullend bestuursrechter bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Met het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 zijn, na een door de DBRC georganiseerde, objectieve en decretaal bepaalde selectieprocedure, bijkomend 5 aanvullende bestuursrechters voor een periode van zes jaar benoemd als aanvullend bestuursrechter bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Bevoegdheden

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen is een onafhankelijk Vlaams administratief rechtscollege dat de bezwaren behandelt die tegen een lokale verkiezing worden ingebracht en die de juistheid nagaat van de zetelverdeling tussen de lijsten en van de rangorde waarin de raadsleden en de opvolgers gekozen zijn verklaard. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen stelt de geldigheid van de lokale verkiezingen in Vlaanderen aldus vast, ook wanneer er geen bezwaren zijn. Zo kunnen de rechtstreeks verkozen raden van de provincies, gemeenten, districten en sommige OCMW's starten.

De Raad behandelt ook geschillen in verband met verkiezingsuitgaven door kandidaten en lijsttrekkers en nog een aantal andere geschillen over lokale mandatarissen, vermeld in het Gemeentedecreet, het Provinciedecreet en de OCMW-wet.

Alleen kandidaten kunnen bezwaren indienen.

3. Organisatiestructuur

3.1. Regelgevend kader

Artikel 5 van het DBRC-decreet bepaalt dat de Vlaamse bestuursrechtscolleges bestaan uit ten minste acht effectieve bestuursrechters, onder wie een eerste voorzitter, voorzitters en kamervoorzitters.

Bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, respectievelijk het Handhavingscollege, kunnen door de eerste voorzitter, ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, ter beschikking gesteld worden van het Handhavingscollege, respectievelijk de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 5, tweede lid DBRC-decreet).

De algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges stelt onder de effectieve bestuursrechters, die deel uitmaken van de algemene vergadering, een eerste voorzitter aan voor een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd (artikel 8, eerste lid DBRC-decreet).

De eerste voorzitter is belast met de algemene en dagelijkse leiding van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. De eerste voorzitter is tevens hoofd van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. De eerste voorzitter kan bevoegdheden inzake het dagelijks beheer delegeren aan de beheerder (artikel 9, eerste t.e.m. derde lid DBRC-decreet).

De functie van beheerder, hoofd van het coördinatiebureau, hoofdgriffier, griffier, griffiemedewerker, coördinatiejurist en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. Deze personeelsleden kunnen hun functie bij de Dienst van de Bestuursrechtscolleges niet cumuleren met een andere functie bij de diensten van de Vlaamse overheid. De personeelsleden oefenen hun ambt onafhankelijk en onpartijdig uit. Zij mogen geen nadeel ondervinden van de uitoefening van hun taken (artikel 6 DBRC-decreet).

De eerste voorzitter oefent het mandaat van korpschef uit. Het mandaat van korpschef omvat het hiërarchisch en functioneel gezag over de bestuursrechters. De eerste voorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming tussen de Vlaamse bestuursrechtscolleges (artikel 9, achtste t.e.m. tiende lid DBRC-decreet).

De voorzitters van het Handhavingscollege en van de Raad voor Vergunningsbetwistingen worden aangesteld onder en door de effectieve bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij dat Vlaams bestuursrechtcollege.

De voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen wordt aangesteld onder en door de aanvullende bestuursrechters die benoemd zijn bij dat Vlaams bestuursrechtcollege.

Ook deze voorzitters hebben een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De voorzitter van elk bestuursrechtcollege bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming binnen het Vlaams bestuursrechtcollege waarvoor hij bevoegd is. Hiertoe kan elke voorzitter een zaak op eigen initiatief, of op vraag van een kamervoorzitter, toewijzen aan een kamer met drie rechters.

De voorzitter van elk bestuursrechtcollege is binnen dat rechtcollege belast met de efficiënte toewijzing van een beroep (artikel 10 DBRC-decreet).

De Vlaamse bestuursrechtscolleges worden ingedeeld in kamers. Een enkelvoudige kamer houdt zitting met één bestuursrechter. Meervoudige kamers houden zitting met drie bestuursrechters. De eerste voorzitter bepaalt de samenstelling van de kamers en wijst de kamervoorzitters aan.

Een kamervoorzitter heeft de leiding van een kamer van een bestuursrechtcollege, is belast met de organisatie ervan en brengt daarover verslag uit bij de eerste voorzitter.

Elke kamervoorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming in de eigen kamer (artikel 12 DBRC-decreet).

De rechtspositieregeling van de bestuursrechters is opgenomen in het DBRC-decreet (artikel 48 e.v.) en in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende overdracht van personeel van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges naar de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en tot vaststelling van de rechtspositie van dit personeel en van de bestuursrechters van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Op 3 november 2014 heeft de algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een 'huishoudelijk reglement van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges en hun algemene vergadering' goedgekeurd.

3.2. Organogram en personeelskader

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is, als organisatie, operationeel sinds 1 november 2014. De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is in het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur van de Vlaamse overheid opgericht als een entiteit sui generis op het niveau van een departement (artikel 17, §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie).

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende overdracht van personeel van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges naar de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en tot vaststelling van de rechtspositie van dit personeel en van de bestuursrechters van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, is het personeel van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en dat van het Handhavingscollege vanaf 1 november 2014 overgeheveld naar de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. Dat is niet gebeurd met eventueel ondersteunend personeel van het Agentschap Binnenlands Bestuur voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Op 17 november 2014 heeft de algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de rechtscolleges, conform artikel 8 van het DBRC-decreet, de heer Eddy Storms, bestuursrechter bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, als eerste voorzitter verkozen voor een periode van 5 jaar. De eerste voorzitter is de lijnmanager van de personeelsleden van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de korpschef van de bestuursrechters van de rechtscolleges. Op 9 september 2019 heeft de algemene vergadering de heer Eddy Storms herverkozen als eerste voorzitter.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen was tijdens het voorbije werkjaar samengesteld uit de voorzitter, de heer Filip Van Acker, en zes bestuursrechters (waaronder de eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges).

Drie bestuursrechters zijn vanaf 1 november 2015 in dienst getreden bij het Handhavingscollege. De heer Marc Van Asch is verkozen als voorzitter.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen bestaat uit een voorzitter, professor dr. Herman Matthijs en aanvullende bestuursrechters die allen ad hoc actief zijn: de heer Sven Boullart, mevrouw Hilde Derde, de heer Ronny Frederickx, de heer Dirk Vanderkelen, de heer Luc Verhulst, de heer Eric Vermeiren, de heer Luc Vermeiren, de heer Stef Keunen, de heer Matthias Valkeniers, de heer Patrick Vandendael en de heer Daan Fossaert.

De zeven bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, de drie bestuursrechters bij het Handhavingscollege en de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, vormen de algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft op 28 november 2014 de heer Eddie Clybouw als beheerder, de heer Xavier Vercaemer als hoofdgriffier en de heer Steven Denys als hoofd van het coördinatiebureau van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges aangesteld.

Referendarissen bij de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn juristen die de bestuursrechters inhoudelijk ondersteunen bij de voorbereiding van dossiers.

Op het einde van het werkjaar 2020-2021 waren de volgende referendarissen in dienst bij de DBRC: mevrouw Sofie Boeykens, mevrouw Saartje Callens, de heer Mike Cornelissen, mevrouw Michelle Daelemans, de heer Matthias Dejonghe, de heer Jens Hoofd, mevrouw Heidi Huang, mevrouw Veerle Huysman, mevrouw Lieselotte Joppen, de heer Daniël Plas, mevrouw Hildegard Pettens, mevrouw Annelore Senave, mevrouw Astrid Senave, mevrouw Lore Stalmans, mevrouw Tine Strubbe, mevrouw Laura Valgaeren, mevrouw Ingrid Van Aken, de heer Patrick Vandendael, mevrouw Claire Vandermaesen, mevrouw Jolien van de Winckel, de heer Matthias Van Dyck, de heer Ben Verschueren, mevrouw Katrien Vissers, de heer Anthony Wauters en mevrouw Eline Yoshimi.

4 (deeltijdse) coördinatiejuristen (de heer Daan Bijmens, de heer Tariq Pels, de heer Arnout Schelstraete en mevrouw Sofie Van Noten) vormen, samen met het hoofd ervan, het coördinatiebureau, dat de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de bestuursrechtscolleges zelf ondersteunt om de eenheid van rechtspraak en rechtsvorming tussen en in de Vlaamse bestuursrechtscolleges te bewaken.

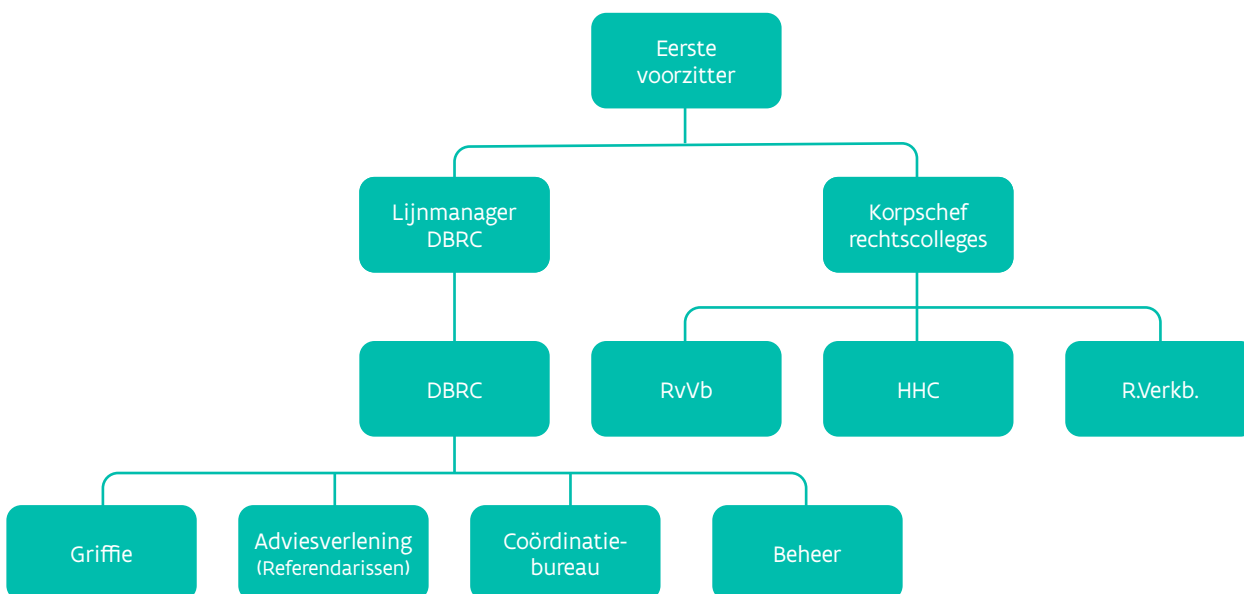
De heer Jonathan Versluys, griffier, vormt op het einde van het werkjaar 2020-2021, samen met de griffiemedewerkers (de heer Brecht Bielen, de heer Marino Damasouliotis, mevrouw Margot Depraetere, de heer Gunter De Smet, mevrouw Elien Gelders, mevrouw Chana Gielen, mevrouw Jelke De Laet, de heer Glenn Piens, mevrouw Chantal Schils, mevrouw Julie Suys, mevrouw Lana Van Brabandt, de heer Kengiro Verheyden en de heer Bart Voets) de griffie, die zorgt voor de administratieve ondersteuning van de bestuursrechtscolleges en de DBRC.

Marie-Solange Twagirayesu en Jorien Van Bouwel waren tijdens het voorbije werkjaar de office managers van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en ondersteunden de beheerder.

De beheerder heeft tijdens het voorbije werkjaar ook als interne bemiddelaar opgetreden.

Via Vlaanderen Connect. is Sofie Desmet aangesteld als projectleider digitalisering.

Dit alles leidt tot volgend organogram:

3.3. HR- en organisatiebeleid

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges staat als organisatie en als werkgever voor heel wat uitdagingen. Deze uitdagingen vragen om een HR- en organisatiebeleid die de Dienst van de Bestuursrechtscolleges als relatief jonge organisatie ontwikkeld heeft en plant verder te ontplooiën.

Dit wordt verder toegelicht bij het onderdeel 'Doelstellingen m.i.v. implementatie en evaluatie beleidsplan'.

3.4. Financieel kader

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft geen beleidskredieten, alleen apparaatskredieten.

De Vlaamse Regering heeft bij het begin van deze legislatuur beslist om recurrent 1 miljoen euro middelen toe te kennen aan de Dienst van de Bestuursrechtscolleges met enerzijds het oog op de uitbreiding van de bevoegdheden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en anderzijds het verminderen van de doorlooptijden bij de Vlaamse Bestuursrechtscolleges.

Het verbeteren van de procedures, onder meer via de verdere digitalisering ervan, wat op zijn beurt ook een impact heeft op de doorlooptijden van dossiers bij de bestuursrechtscolleges, wordt in de eerste plaats opgenomen via de werkingsmiddelen. Digitalisering is voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een blijvende prioriteit.

De werkingskredieten van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn daarom van 577.000 euro in 2019 gestegen tot 1.271.000 euro in 2020. Het werkingsbudget van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges is met andere woorden toen gevoelig verhoogd. In 2021 bedroegen de werkingsmiddelen 1.265.000 euro.

Daarnaast wordt het versnellen van de procedures bij de bestuursrechtscolleges ook aangepakt via het versterken van het personeelskader van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en van de bestuursrechtscolleges.

De loonkredieten van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn daartoe van 3.801.000 euro in 2019 gestegen naar 4.116.000 euro in 2020.

Bij de begrotingsopmaak voor 2021 heeft de Vlaamse Regering beslist om bijkomend recurrent 2 miljoen euro loonkredieten vrij te maken voor het aanwerven van zowel bestuursrechters, inhoudelijk en ondersteunend personeel als ICT-personeel, met als achterliggende doelstelling de ambities die geformuleerd zijn in het regeerakkoord, met name de digitale transformatie en een snellere jurisdictionele beroepsprocedure, waar te maken.

Bijgevolg zijn de loonkredieten in 2021 geëvolueerd naar 6.198.000 euro.

Ten slotte heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges via het DBRC-fonds een variabel krediet dat gekoppeld is aan de ontvangsten van door de procespartijen aan de bestuursrechtscolleges betaalde rolrechten. In 2021 bedroegen deze ontvangsten 389.000 euro.

4. Doelstellingen m.i.v. implementatie en evaluatie beleidsplan

De algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft het beleidsplan 2021 – 2024, met als titel “Kwaliteitsvolle, efficiënte en digitale bestuursrechtspraak, op weg naar een Vlaamse rechterlijke macht” goedgekeurd in de loop van het 12de werkjaar, waardoor er daarin niet alleen rekening gehouden is met het Vlaams regeerakkoord van 2019, maar ook met het in september 2020 door de Vlaamse Regering voorgesteld “Relanceplan – Vlaamse Veerkracht”.

In deze eerste evaluatie van dat beleidsplan rapporteert de Dienst van de Bestuursrechtscolleges over de evolutie met betrekking tot de relevante onderdelen van het beleidsplan tijdens het 12de werkjaar.

4.1. Kwaliteit van de bestuursrechtspraak

De uitstekende inhoudelijke kwaliteit van de bestuursrechtspraak is tijdens het 12de werkjaar de absolute prioriteit gebleven. Dat gebeurt door het blijven aanbieden van interne en externe vorming, de permanente opleiding en coaching van de referendarissen, ook door de bestuursrechters, en het bewaken, met ondersteuning door het coördinatiebureau, van de ‘eenheid van rechtspraak’.

De kwaliteit van de Vlaamse (bestuurs)rechtspraak is het resultaat van de gezamenlijke inspanningen van alle medewerkers, van administratieve en griffiemedewerkers over referendarissen en coördinatiesjuristen tot stafleden (hoofdgriffier, beheerder en hoofd van het coördinatiebureau) en bestuursrechters.

Het door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges gehanteerd en uitgebouwd referendarismodel, gebaseerd op de ervaringen van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en van de afdeling bestuursrechtspraak van de Nederlandse Raad van State, is bij uitstek de te volgen werkwijze en een essentiële bouwsteen voor de verdere uitbouw van een performante Vlaamse bestuursrechtspraak (en later eventueel van een Vlaamse rechterlijke macht).

Dit referendarismodel moet dan ook de basis zijn bij uitbreiding van bevoegdheden met betrekking tot het omgevingsrecht en/of met nieuwe betwistingen, of bij de oprichting van nieuwe, of de integratie van bestaande Vlaamse bestuursrechtscolleges onder de koepel van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, zoals (volgens het Vlaams regeerakkoord van 2019) de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen.

De huidige Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen en Raad voor Verkiezingsbetwistingen zetelen op dit ogenblik met deeltijdse bestuursrechters in meervoudig samengestelde kamers, zonder (al te veel, en dus te weinig) inhoudelijke ondersteuning.

De verdere uitbouw van het referendarismodel, gecombineerd met de door het coördinatiebureau ondersteunde ‘eenheid van rechtspraak’, zou toelaten om met alleen zetelende (bestuurs)rechters een even (of zelfs meer) kwalitatieve en efficiënte rechtsbescherming te garanderen.

Voltijdse, voor het leven benoemde, bestuursrechters, die alleen zetelen, maar (en niet alleen) inhoudelijk behoorlijk en voldoende ondersteund worden, met ‘eenheid van rechtspraak’ als sluitstuk, zijn noodzakelijk voor de verdere professionalisering van de volledige Vlaamse bestuursrechtspraak.

4.2. De DBRC als aantrekkelijke werkgever

4.2.1. Versterking van het personeelskader

Uit de jarenlange dagelijkse praktijk van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges blijkt dat een bestuursrechter optimaal ondersteund wordt door 1,25 VTE griffiemedewerker, 3 VTE referendarissen en 0,5 VTE coördinatiejuristen per bestuursrechter, en voldoende IT- en organisatie-ondersteunende medewerkers.

Op het einde van het werkjaar 2020-2021 zijn er in totaal 10 effectieve bestuursrechters, waarvan 6 bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en 3 bij het Handhavingscollege, die wel inwisselbaar inzetbaar zijn bij beide bestuursrechtscolleges, zodat er tijdens het 12de werkjaar 2 van de 3 bestuursrechters bij het Handhavingscollege voltijds ingezet zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Voor de invulling van het ondersteunend personeelskader blijft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges verder een doelgroepgerichte rekruteringsstrategie en een actieve wervingscampagne voeren, die herhaald zal worden tot alle in het personeelskader voorziene functies ingevuld zijn.

4.2.2. De DBRC als innovatieve arbeidsorganisatie

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is in het voorjaar van 2021 gestart met een update van de organisatiestructuur om de werking van de dienst nog beter af te stemmen op een kwaliteitsvolle en efficiënte uitvoering van de huidige taken en ter voorbereiding van een uitbreiding van de bevoegdheden en een eventuele omvorming naar een Vlaams bestuursrechtcollege.

Om de synergie tussen (het team van) de griffiemedewerkers en (het team van) de referendarissen te bevorderen is de huidige hoofdgriffier aangesteld als 'teamhoofd griffie & referendarissen'.

Het teamhoofd wordt daartoe bijgestaan door 2 adjuncten: één adjunct voor de referendarissen en één adjunct voor de griffiemedewerkers.

De huidige griffier vervult die laatste functie en in de loop van het volgend werkjaar zal intern een adjunct van het teamhoofd voor de referendarissen geselecteerd worden.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges behoudt één griffie, beheer én 'éénheid van rechtspraak' en dat levert schaalvoordelen op voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, en voor de in de toekomst te integreren Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen (en eventueel nog andere Vlaamse bestuursrechtscolleges).

4.3. Efficiëntie van de bestuursrechtspraak

Ook tijdens het 12de werkjaar zijn er bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen meer dossiers behandeld en afgesloten dan er nieuwe dossiers zijn ingediend, terwijl de doorlooptijden voor de behandeling van dossiers bij het Handhavingscollege ongewijzigd gebleven is.

4.3.1. Het verder inkrimpen van de doorlooptijden met focus op de behandelingstijd

Ondanks de maatregelen ter bestrijding van de covid-19-pandemie waardoor thuiswerk tijdens bijna de helft van het werkjaar verplicht was, en al voor de versterking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen met een bijkomende (door griffiemedewerkers, referendarissen en coördinatiejuristen ondersteunde) bestuursrechter, blijkt uit het jaarverslag een voortdurende en blijvende inkorting van de doorlooptijden.

De doorlooptijd van een standaard dossier bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (waarbij dossiers definitief worden afgesloten door vernietiging van een beslissing of verwerping van de vraag tot vernietiging) is op 31 augustus 2021 herleid tot gemiddeld 12 à 15 maanden.

In 'UDN-dossiers' waarin de schorsing van de tenuitvoerlegging van een beslissing bij uiterst dringende noodzakelijkheid gevraagd wordt, blijft de Raad voor Vergunningsbetwistingen er, van bij de invoering van die procedure, in slagen over die beroepen binnen de kortst mogelijke termijn (maximaal 2 weken na de indiening ervan) een uitspraak te doen.

Ook schorsingsdossiers waarin de schorsing van de tenuitvoerlegging van een beslissing gevraagd wordt, zijn tijdens het 12de werkjaar gemiddeld op 4,5 maanden behandeld.

4.3.2. Een snellere screening van dossiers

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is tijdens het 12de werkjaar ook alle nieuwe dossiers (blijven) screenen, zowel om er het meest gepaste procedureel gevolg (korte debatten, vereenvoudigde procedure,....) aan te geven, als om de inhoudelijke problematiek te kunnen samenvatten.

De voordelen daarvan zijn duidelijk.

Hoe meer dossiers sneller afgesloten kunnen worden, hoe korter de gemiddelde doorlooptijd en hoe minder verlies van tijd en werk, ook voor procespartijen, en hoe meer tijd voor een grondige inhoudelijke behandeling van andere dossiers.

Op basis van de screening is ook differentiëring mogelijk voor de behandeling van (zeer) eenvoudige tot (bijzonder) complexe dossiers, zowel door de bestuursrechters als door de referendarissen, en dat leidt tot een optimale inzet van mensen en middelen.

4.4. Digitale bestuursrechtspraak

Digitalisering is en blijft een speerpunt van en voor de werking van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De dienst schaart zich dus achter de vermelding in het Vlaams regeerakkoord *“dat de procedures bij de Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges binnen afzienbare tijd volledig digitaal kunnen worden gevoerd”*.

4.4.1. Een digitale tussenstap

De in het voorjaar van 2020 opgelegde maatregelen, zoals optimaal, maximaal of verplicht thuiswerk, om de verspreiding van het covid-19-virus te bestrijden, hebben geleid tot een nood- of tijdelijke ingreep.

In afwachting van de voltooiing van de bouw van een digitaal platform, is een eerste en beperkte loketfunctionaliteit gebouwd, waardoor beroepen en processtukken alvast digitaal (be)veilig(d) ingediend kunnen worden.

4.4.2. Een digitale backoffice

Het digitaal intern dossieropvolgingssysteem is sinds 2016 een onmisbare hulp voor een vlotte en efficiënte werking en organisatie met onder andere een permanente monitoring van prestaties en van de stand van zaken met betrekking tot de behandeling van dossiers voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege.

4.4.3. Een digitale procedure en toekomstbestendige digitalisering, ook door uitbouw van de kennisdatabank

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft zich tijdens het 12de werkjaar verder voorbereid op de bouw van een digitaal platform, dat het mogelijk moet maken geschillen (jurisdictionele procedures) in het omgevingsrecht (en, omwille van de uitbreiding van bevoegdheden, ook in andere domeinen, zoals het onderwijsrecht) bij Vlaamse bestuursrechtscolleges volledig digitaal te laten verlopen: dat wil zeggen vanaf de indiening van een beroep tot en met de (betekening van de) uitspraak.

Zo moet het mogelijk worden een procedure volledig digitaal te laten verlopen, dus zelfs zonder fysieke zitting (maar wel met waarborgen dat een onafhankelijke rechter, met respect voor de tegenspraak, oordeelt, en de garantie dat dit dan binnen een redelijke tijd gebeurt), of om de zittingen digitaal te laten verlopen, zodat de procespartijen en/of de rechters zich niet hoeven te verplaatsen en het publiek de zitting toch kan volgen.

Om dat, en de ontwikkeling van een nieuwe digitale kennisdatabank met betrekking tot de rechtspraak van de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges, in goede banen te leiden is een projectleider digitalisering aangesteld.

Tijdens het volgend werkjaar zal het nodige gebeuren om te kunnen starten met de ontwikkeling van het digitaal platform, zodat het bij de start van het werkjaar 2023-2024 ontplooid kan worden.

4.5. Optimalisatie van de Vlaamse bestuursrechtspraak

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft tijdens het 12de werkjaar actief, maar vanuit de eigen expertise als 'kritische' partner van het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, bijgedragen aan het in het Vlaams regeerakkoord van 2019 vermeld onderzoek "*hoe ... de procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (te) verbeteren*", dat geleid heeft tot de goedkeuring van het Decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures. Het decreet wordt tijdens het volgend werkjaar na de goedkeuring van een wijziging van het DBRC-Procedurebesluit geïmplementeerd.

4.6. De Vlaamse bestuursrechtspraak als onderdeel van de samenleving

Omwille van de maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van het corona-virus heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges in het najaar van 2020, voor het eerst sinds 2015, geen jaarlijkse openingszitting georganiseerd om de resultaten van het voorbije werkjaar te presenteren en een openingsredenaar de mogelijkheid te bieden te spreken (en te publiceren) over een bestuursrechtelijk thema.

Ook de contacten met het Vlaams Parlement waren, omwille van de coronamaatregelen, beperkt en met het kabinet van de bevoegde Vlaamse minister was er wel voldoende, maar vooral digitaal overleg.

Hetzelfde geldt voor de contacten en ontmoetingen met het werkveld, die door de omstandigheden op een laag pitje gezet werden. Ook bezoeken en/of stages van studenten aan de Dienst van de Bestuursrechtscolleges in het kader van hun opleiding waren zo goed als onmogelijk.

5. Het procedureverloop bij de rechtscolleges

5.1. De procedure

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) omvat een aantal procedurele bepalingen die (vooral) de procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege stroomlijnen.

Het procedureverloop wordt verder uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, hierna kortweg Procedurebesluit genoemd.

De procedurele bepalingen van het DBRC-decreet inzake de rechtspleging van de dossiers en het Procedurebesluit zijn in werking getreden op 1 januari 2015.

Deze regelgeving kan geconsulteerd worden op www.dbrc.be.

Daarnaast is informatie over het verloop van de (nieuwe) procedure bij de verschillende rechtscolleges, via een lijst met 'veel gestelde vragen' ('FAQ's'), beschikbaar op de website.

5.2. Gewijzigde regelgeving

5.2.1. Digitalisering van de procesvoering

Op 22 februari 2021 is het digitaal loket uitgerold, waardoor procespartijen, burgers, advocaten, overheden,... documenten digitaal kunnen bezorgen aan de DBRC in een beveiligde omgeving. Dit kan voor alle lopende en toekomstige procedures bij de drie bestuursrechtscolleges onder de koepel van de DBRC: de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Tegelijkertijd kwam er een wijziging van het DBRC-Procedurebesluit om dit juridisch mogelijk te maken.

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2021 *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat het digitaal loket betreft* wijzigt niet de basisregels van de procedure, maar geeft de mogelijkheid om de analoge verzending van documenten aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges, die onder het toepassingsgebied vallen van het DBRC-decreet, te vervangen door het uploaden en elektronisch neerleggen op een beheerd en beveiligd loket.

5.2.2. Wijzigingen aan het procedureverloop

Eind 2020 is het DBRC-Procedurebesluit gewijzigd met het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2020 *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de verkorte procedure betreft*.

Hierdoor kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen de verkorte procedures nu flexibeler toepassen, namelijk nu ook op de vernietigingsvordering en op de schorsingsvordering afzonderlijk, ook al staan ze in eenzelfde verzoekschrift, waar het vroeger enkel kon voor het volledige verzoekschrift. De Raad zou de verkorte procedure aldus ook kunnen toepassen op schorsingsberoepen die kennelijk onontvankelijk of ongegrond zijn, zonder dat de hele procedure moet worden doorlopen.

Vervolgens is in 2021 het DBRC-decreet gewijzigd om de procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen verder te verfijnen:

- het Decreet van 5 maart 2021 *tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de injunctie betreft*,
- het Decreet van 21 mei 2021 *tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures* (B.S. 14/06/2021).
- De wijzigingen aan artikel 35 en 37 DBRC-decreet zijn in werking getreden op 24 juni 2021.
- De overgangsbepalingen zijn opgenomen in artikel 9 van het wijzigingsdecreet.

Het procedureverloop bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen is hiermee op de volgende punten gewijzigd:

- Het 'belang bij het middel' wordt verfijnd. Een middel kan voortaan maar tot de vernietiging leiden indien (1) de partij wordt benadeeld door de ingeroepen onwettigheid, (2) de regeling kennelijk strekt tot bescherming van de belangen van de partij en (3) de partij niet kennelijk verzuimd heeft de ingeroepen onwettigheid aan te voeren op het nuttige ogenblik waarop het kon worden aangevoerd tijdens de bestuurlijke procedure.
- De substitutiebevoegdheid wordt verder verfijnd, zonder afbreuk te willen doen aan de scheiding der machten.

Ten slotte heeft het Decreet van 16 juli 2021 *tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie* de termijn om een bezwaar in te dienen bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en de termijn om een uitspraak te doen over het bezwaar telkens met 5 dagen ingekort.

DEEL 2. HET VOORBIJE WERKJAAR IN CIJFERS

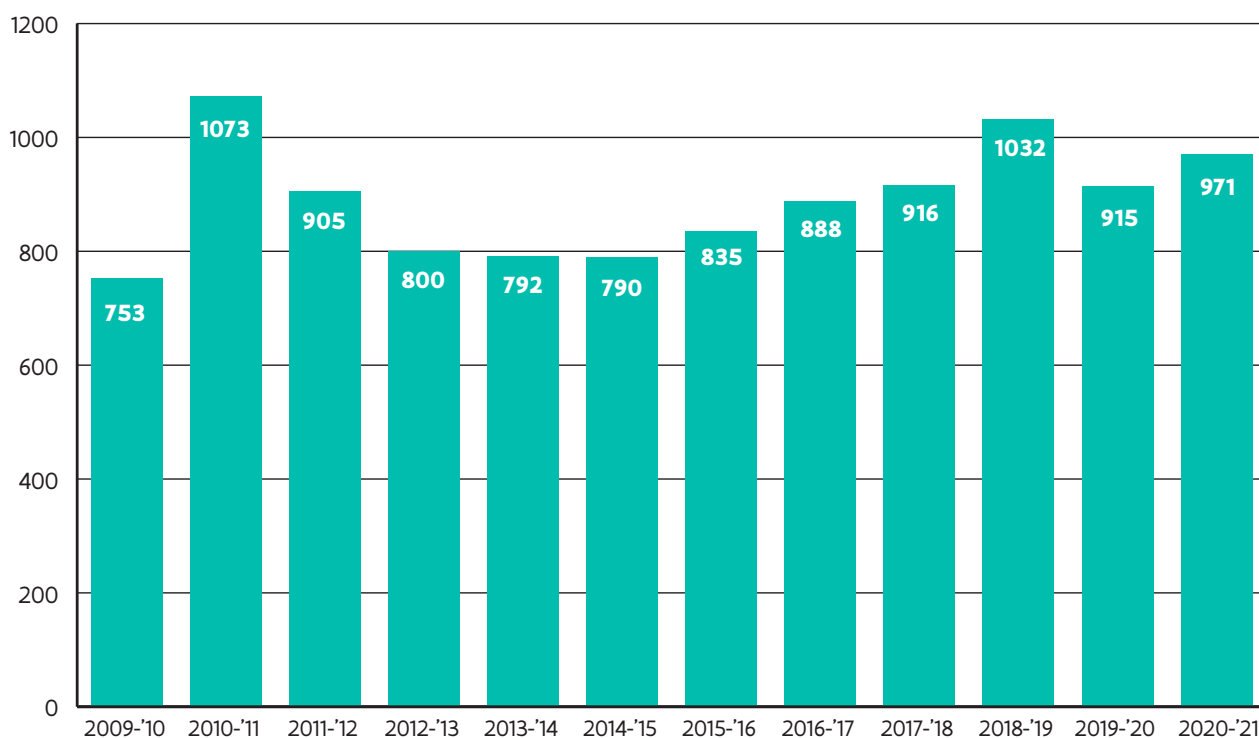
In dit hoofdstuk worden de belangrijkste cijfers van het voorbije werkjaar met betrekking tot de behandeling van beroepen door de bestuursrechtscolleges weergegeven.

1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen

1.1. Instroom

1.1.1. Verzoekschriften

Tijdens het twaalfde werkjaar van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2021, zijn er 971 verzoekschriften in de vernietigingsprocedure ingediend.

Ook zijn er bijkomend 4 vorderingen tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing ingediend waarop geen beroep tot vernietiging is gevolgd.

Na de decreetswijziging van 18 november 2011, waardoor vanaf 29 december 2011 de leidend ambtenaar van het departement Ruimte Vlaanderen (nu departement Omgeving), en niet langer de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaren, de procesbevoegdheid heeft om bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen een verzoekschrift in te dienen, bleef de jaarlijkse dossierinstroom gedurende drie werkjaren, namelijk van 2012 tot en met 2015, relatief stabiel. Vanaf het werkjaar 2015-2016 worden er stelselmatig opnieuw meer verzoekschriften in de vernietigingsprocedure ingediend. Enkel in het werkjaar 2019-2020 was er een knik in de stijgende curve van de dossierinstroom.

1.1.2. Aard van de vordering

Tijdens het twaalfde werkjaar is in 90% van de dossiers alleen de vernietiging van een bestreden beslissing gevorderd, terwijl in 10% van de dossiers tegelijkertijd ook de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing gevraagd werd. In minder dan 0,05% van de dossiers is de vordering tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing op een ander tijdstip ingediend dan het beroep tot vernietiging van de bestreden beslissing.

TABEL. AARD VAN DE VORDERING

	BEROEP TOT Vernietiging	BEROEP TOT Vernietiging M.I.V. EEN VORDERING TOT Schorsing
• 2020-2021	90%	10%
• 2019-2020	87%	13%
• 2018-2019	86%	14%
• 2017-2018	83%	17%
• 2016-2017	85%	15%

De voorbije jaren is er sprake van een gestaag dalende tendens voor de vorderingen tot schorsing.

Daarnaast zijn er bijkomend 4 vorderingen tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing ingediend waarop geen beroep tot vernietiging is gevolgd.

Verzoekende partijen beschikken ook over de mogelijkheid om op om het even welk ogenblik tijdens de procedure een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden vergunningsbeslissing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) in te dienen.

45 UDN-vorderingen zijn ingediend, of, op een totaal van 971 ingediende beroepen, zo'n 4,6%. Dit percentage is een lichte daling ten opzichte van het werkjaar 2019-2020 (5,5%), en ligt ook lager dan de drie daaraan voorafgaande werkjaren. Het aantal UDN-vorderingen was gedurende de werkjaren 2015 tot en met 2018 immers telkens iets meer dan 5%.

1.1.3. Voorwerp van het beroep

Een verzoekende partij dient bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen een beroep in tegen een bestreden beslissing waarbij ofwel een vergunning (of de registratie) geweigerd wordt, al dan niet stilzwijgend (22,3% van de beroepen), ofwel een vergunning verleend wordt, al dan niet onder voorwaarden (63,1%).

In 4,4% van de dossiers wordt een beslissing betwist waarbij het georganiseerd administratief beroep onontvankelijk werd verklaard.

In 4,9% van de dossiers wordt ofwel een onteigeningsbeslissing, ofwel de aktenaam of de niet-aktenaam van een melding betwist.

In 5,1% van de dossiers was deze informatie niet beschikbaar, ofwel omdat het beroep niet of onvoldoende geregulariseerd werd, ofwel omdat deze gegevens op het ogenblik van de redactie van het jaarverslag nog niet in het dossier aanwezig waren.

Verschuivingen in deze procentuele verhouding hangen nauw samen met de aard van de verzoekende partijen die een beroep indienen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Zo stemt het percentage aan bestreden weigeringsbeslissingen overeen met het percentage door de aanvrager(s) van een vergunning ingediende verzoekschriften.

Tegelijkertijd is het percentage van door belanghebbenden derden en overheidsinstanties bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen ingestelde beroepen zo goed als gelijk aan het percentage van de bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen aangevochten beslissingen, waarbij een vergunning verleend wordt.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges rapporteert ook hoeveel dossiers ingediend worden tegen een 'herstelbeslissing', dat is een vergunningsbeslissing na vernietiging van de initiële beslissing door de Raad voor Vergunningsbetwistingen. In 191 van de 971 tijdens het twaalfde werkjaar ingediende beroepen (20%) is het duidelijk dat een herstelbeslissing wordt aangevochten.

TABEL. AANTAL AANGEVOCHTEN HERSTELBESLISSINGEN

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
• #	174	127	155	175	191
• %	20%	14%	15%	19%	20%

Ten slotte is het interessant om een overzicht te geven van de bestreden beslissingen, naargelang het type of de aard ervan, waartegen in het werkjaar 2020-2021 beroep is aangetekend:

- 46,4% omgevingsvergunningen met enkel een component 'stedenbouwkundige bouwvergunning'
- 4% omgevingsvergunningen met enkel een component 'verkavelingsvergunning'
- 2,7% omgevingsvergunningen met enkel een component 'milieuvergunning'
- 24,8% omgevingsvergunningen met beide componenten
- 0% omgevingsvergunningen over kleinhandelsactiviteiten

- 7,5% stedenbouwkundige vergunningen
- 1,6% verkavelingsvergunningen
- 2,0% registratiebeslissingen

- 5,6% aktenames of niet-aktenames van een melding

- 1,1% onteigeningsbeslissingen
- 3,9% onbekend

1.2. Uitstroom

1.2.1. Uitspraken

1.2.1.1. Algemeen overzicht

Tijdens het twaalfde werkjaar heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen 1.354 uitspraken gedaan, waaronder:

- 46 beschikkingen over een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig werd geregulariseerd (B NR), waardoor het werd geacht niet te zijn ingediend;
- 81 arresten in het kader van de vereenvoudigde procedure (A VP);
- 82 arresten over een verzoek tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de vergunning (S);
- 1.079 arresten ten gronde, inclusief deze via de korte debatten (A); en
- 66 arresten over een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden vergunningsbeslissing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN).

TABEL. AANTAL UITSPRAKEN NAAR AARD

	B NR	A VP	S	A	UDN	TOTAAL
• 2020-2021	46	81	82	1.079	66	1.354
• 2019-2020	49	28	96	985	54	1.212
• 2018-2019	51	88	137	1.099	46	1.421
• 2017-2018	23	18	136	1.032	54	1.263
• 2016-2017	32	72	110	961	50	1.225
• 2015-2016	42	31	154	1.281	45	1.553

Het totaal aantal uitspraken (1.354) is vergelijkbaar met de voorbije werkjaren.

Niet elke uitspraak is echter een einduitspraak waarmee het dossier op het niveau van de Raad voor Vergunningsbetwistingen volledig afgesloten wordt.

Een arrest over een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing is bijvoorbeeld per definitie geen einduitspraak. De vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing is immers steeds een accessorium van de vordering tot vernietiging van de bestreden beslissing.

Een tussenarrest kan dan weer om tal van redenen noodzakelijk zijn: bijvoorbeeld omdat procespartijen tijdens de openbare zitting voor het eerst een bijkomende exceptie opwerpen of omdat procespartijen, nadat de zaak in beraad is genomen, nieuwe elementen toevoegen aan een dossier.

TABEL. AANTAL EINDUITSPRAKEN NAAR AARD

	B NR	A VP	S	A	UDN	TOTAAL
• Einduitspraak	46	76	-	996	-	1.118
• Geen einduitspraak	-	5	82	83	66	236

1.118 van de 1.354 uitspraken tijdens het werkjaar 2020-2021 hebben het dossier afgesloten. De effectieve uitstroom van dossiers is in het voorbije werkjaar daarmee opnieuw, net als in de zes vorige werkjaren, hoger dan de instroom van nieuwe dossiers.

TABEL. AANTAL EINDUITSPRAKEN

	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
• Instroom	790	835	888	916	1.032	915	971
• Einduitspraak	823	993	1.007	1.040	1.181	997	1.118

1.2.1.2. Uitspraken in de verkorte procedure

76 van de 81 uitspraken (93,8%) in de vereenvoudigde procedure (A VP) zijn einduitspraken. De overige 5 uitspraken hebben betrekking op een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing, die als klaarblijkelijk onontvankelijk beoordeeld wordt, waarna de procedure ten gronde voortgezet wordt.

In de procedure van de korte debatten zijn 132 eindarresten geveld.

1.2.1.3. Uitspraken in de vernietigingsprocedure

Tijdens het voorbije werkjaar heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen in totaal 1.079 arresten uitgesproken in de vernietigingsprocedure.

In 756 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen het beroep ontvankelijk verklaard en de ingeroepen middelen ten gronde beoordeeld. In 443 van deze 756 dossiers (59%) heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de bestreden beslissing vernietigd, terwijl in de 313 andere dossiers de vordering tot vernietiging ontvankelijk, maar ongegrond verklaard is, of het beroep verworpen is.

De vernietigingsgraad, alleen op basis van door de Raad voor Vergunningsbetwistingen effectief ten gronde beoordeelde dossiers (dit zijn de dossiers die de Raad voor Vergunningsbetwistingen ontvankelijk verklaart), heeft de voorbije (zeven) werkjaren steeds rond de 60% geschommeld, met uitzondering van het werkjaar 2016-2017 (52%).

De vernietigingsgraad, gemeten op basis van het totaal van 1.079 in de vernietigingsprocedure uitgesproken eindarresten, dus met uitzondering van de tussenarresten, bedraagt 38%.

Van de 443 dossiers waarin de Raad voor Vergunningsbetwistingen tijdens het werkjaar 2020-2021 de bestreden beslissing vernietigd heeft, hebben 393 dossiers betrekking op een (door de verwerende partij) verleende vergunning, een opname in het vergunningenregister als vergund geacht of aktenames van melding.

360 van deze 443 dossiers hebben een beslissing (van een deputatie) van een provincie als voorwerp, terwijl 57 andere dossiers betrekking hebben op een door de gewestelijke entiteit genomen beslissing en 26 dossiers een beslissing van een lokaal bestuur als voorwerp hebben.

In 73 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen een tussenarrest uitgesproken. Daarmee werden onder meer de debatten heropend, een bemiddelingsprocedure opgestart, een prejudiciële vraag gesteld, een bestuurlijke lus mogelijk gemaakt, etc.

In 132 dossiers was het beroep onontvankelijk en heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen het beroep verworpen.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft in 108 dossiers de afstand van geding vastgesteld.

10 arresten zijn een verbetering van een materiële vergissing in een initieel uitgesproken arrest.

1.2.1.4. Uitspraken in de schorsingsprocedure

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft tijdens het voorbije werkjaar 82 arresten uitgesproken over een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing in de reguliere schorsingsprocedure, naast 5 arresten via de vereenvoudigde procedure.

In 19 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de schorsing effectief bevolen. Procentueel (23%) is dat enkele procespunten lager als het percentage van het voorbije werkjaar.

1.2.1.5. Uitspraken in de procedure van de versnelde rechtspleging

De procedure met betrekking tot de vordering tot vernietiging van een bestreden beslissing wordt, na een uitspraak over een gewone of UDN-vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van die bestreden beslissing, pas geïnitieerd door een verzoek tot voortzetting na het arrest over de vordering tot schorsing.

Wanneer de Raad voor Vergunningsbetwistingen met een arrest de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing schorst, kan de verwerende partij of de tussenkomende partij een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging indienen. Wanneer de Raad voor Vergunningsbetwistingen de tenuitvoerlegging niet schorst, is het aan één van de verzoekende partijen om dat verzoek in te dienen.

1.2.1.6. Uitspraken in de UDN-procedure

Tijdens het twaalfde werkjaar zijn 45 vorderingen ingediend om de tenuitvoerlegging van een bestreden vergunningsbeslissing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) te schorsen. Dat betekent concreet gemiddeld bijna 1 UDN-dossier per werkweek.

De voorbije werkjaren bleef de instroom aan UDN-procedures zo goed als constant, met telkens een 50-tal beroepen.

Tijdens het voorbije werkjaar heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen 66 uitspraken gedaan over een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

Daarmee houdt de uitstroom aan uitspraken in de UDN-procedure meer dan gelijke tred met de instroom aan UDN-vorderingen.

In 7 dossiers is de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid bij voorraad bevolen zonder de procespartijen eerst te horen, waarna de procespartijen opgeroepen zijn om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing bij voorraad.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft in 2 dossiers de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid vervolgens evenwel verworpen. Vijf keer heeft de Raad de opgelegde schorsing bij voorraad gehandhaafd.

Daarnaast heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen in 18 andere dossiers de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid bevolen na het horen, tijdens een openbare zitting, van de procespartijen en eventuele belanghebbenden.

Procentueel (31%) ligt het aantal effectief bevolen schorsingen bij uiterst dringende noodzakelijkheid deze keer weer veel lager dan in het werkjaar 2019-2020, maar in dezelfde regionen als de vorige werkjaren (24% in 2018-2019, 33% in 2017-2018, 20% in 2016-2017 en 29% in 2015-2016).

In 41 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen geoordeeld dat de uiterst dringende noodzakelijkheid niet aangetoond werd en is de vordering bijgevolg verworpen.

1.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen

Decretaal en procedureel kader

De Raad voor Vergunningsbetwistingen is een rechtscollege en dus moeten er een aantal decretaal vastgelegde proceduretermijnen gerespecteerd worden, waaraan sowieso een bepaalde doorlooptijd verbonden is. Die termijnen zijn onder meer vastgesteld om rekening te houden met de fundamentele rechten van verdediging.

Bij het bepalen van een redelijke doorlooptermijn voor een beroep moet dan ook vooreerst rekening gehouden worden met de loutere toepassing van deze decretaal voorziene proceduretermijnen.

Daarnaast zijn de doorlooptermijnen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen soms ook afhankelijk van andere factoren, zoals een geschil over de behandeling van een strafzaak, die de procedure bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen vertraagt omdat men op het resultaat ervan moet wachten.

Soms vragen procespartijen zelf een uitstel van de behandeling van een dossier gedurende een aantal maanden om te trachten ofwel onderling, ofwel onder begeleiding van een bemiddelaar een akkoord te bereiken, niet alleen over het juridische geschil, maar vaak ook over het onderliggend conflict.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen waakt er echter over dat, wanneer de procespartijen een uitstel van de behandeling vragen, dit uitstel nooit voor onbepaalde tijd toe te staan, maar steeds tot een welbepaalde datum, zodat de Raad voor Vergunningsbetwistingen de controle behoudt over de doorlooptijd van het beroep.

Ten slotte moet ook rekening worden gehouden met de verschillende gradaties van complexiteit en diversiteit in de dossiers. Zo kan elk concreet dossier immers specifieke factoren kennen die invloed hebben op de doorlooptijd ervan.

Een dossier waarin alleen de vernietiging van een beslissing gevorderd wordt, kan bijvoorbeeld samenhangen met een ander dossier waarin ook de schorsing van de tenuitvoerlegging van dezelfde bestreden beslissing gevorderd wordt. De behandeling ten gronde van beide dossiers wordt dan op elkaar afgestemd.

Gemiddelde behandelingstermijnen

De Raad voor Vergunningsbetwistingen streeft ernaar om de gemiddelde behandelingstermijn, vanaf het in beraad nemen van het dossier op een zitting tot en met de uitspraak van het arrest, te beperken tot de decretaal voorziene ordetermijn van 60 kalenderdagen.

Doorlooptijden

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft ook het voorbije werkjaar erover gewaakt dat de gemiddelde doorlooptijden van de ingediende verzoekschriften tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) beperkt zijn tot een tiental kalenderdagen.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft daarnaast de gemiddelde doorlooptijd tussen de indiening van het verzoek tot schorsing en de betekening van de uitspraak erover verlaagd naar 4,5 maanden.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen behandelde, ook tijdens het werkjaar 2020-2021, op basis van het 'first in, first out'-principe, de oudste beroepen tot vernietiging uit de werkvoorraad prioritair en is er zo in geslaagd de tijdens de 9 eerste werkjaren ingediende dossiers, waarvan de doorlooptijden langer waren dan van de meest recent ingediende dossiers, zo goed als af te sluiten. Bovendien legt de Raad voor Vergunningsbetwistingen de klemtoon op de toepassing van het 'first in, first out'-principe ook voor de behandeling van de recente(re) dossiers.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen slaagt er intussen in, nu al voor het achtste werkjaar op rij, meer einduitspraken te vellen dan er nieuwe dossiers ingediend worden.

De te voorziene doorlooptijd tussen de indiening van een beroep en de einduitspraak erover is dan ook de voorbije werkjaren steeds verlaagd.

Dit blijkt onder meer uit een vergelijking op een jaarlijks ijkpunt (31 augustus) van de percentages van het aantal hangende dossiers van telkens de laatste drie werkjaren:

- op 31 augustus 2016: 91% - 77% - 25%,
- op 31 augustus 2017: 91% - 63% - 18%,
- op 31 augustus 2018: 96% - 49% - 7%,
- op 31 augustus 2019: 84% - 29% - 3%.
- op 31 augustus 2020: 91% - 23% - 2%

Deze percentages tonen een duidelijke daling, terwijl de instroom aan dossiers de voorbije werkjaren opnieuw steeg.

Uit de cijfergegevens in het onderdeel '1.3. De hangende dossiers' hieronder blijkt dat deze trend zich aanhoudt:

- op 31 augustus 2021: 82% - 11% - 3%.

Het aantal hangende dossiers beperkt zich m.a.w. jaar na jaar meer en meer tot enkel het net afgeronde werkjaar.

De doorlooptijd van een standaarddossier tussen de indiening van een beroep en de einduitspraak is inmiddels verlaagd tot gemiddeld 12 à 15 maanden.

Het verminderen van de werkvoorraad bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en dus ook het verlagen van de doorlooptijd van een standaarddossier, blijft de uitgesproken ambitie van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Eenzijds is deze ambitie realistisch op basis van de resultaten van het voorbije werkjaar, anderzijds moet steeds rekening gehouden worden met het aantal ingediende dossiers en de complexiteit ervan.

1.3. De hangende dossiers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal op 31 augustus 2021 nog bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen hangende dossiers, onderverdeeld per werkjaar dat ze ingediend zijn.

Belangrijk is dat zo goed als alle nog hangende dossiers van de eerste tien werkjaren afgesloten zijn.

TABEL. AANTAL HANGENDE DOSSIERS / WERKJAAR (STAND VAN ZAKEN OP 31/08/2021)

	INGEDIEND		AFGESLOTEN		HANGENDE	
		#	%	#	%	
• 2020-2021	971	175	18%	796	82%	
• 2019-2020	915	814	89%	101	11%	
• 2018-2019	1.032	1.002	97%	30	3%	
• 2017-2018	921	919	99,8%	2	0,2%	
• 2016-2017	888	881	99%	7	1%	
• 2015-2016	835	834	99,9%	1	0,1%	
• 2014-2015	790	790	100%	0	0%	
• 2013-2014	792	792	100%	0	0%	
• 2012-2013	800	800	100%	0	0%	
• 2011-2012	905	905	100%	0	0%	
• 2010-2011	1.073	1.073	100%	0	0%	
• 2009-2010	753	753	100%	0	0%	
• Totaal	10.675	9.738	91%	937	9%	

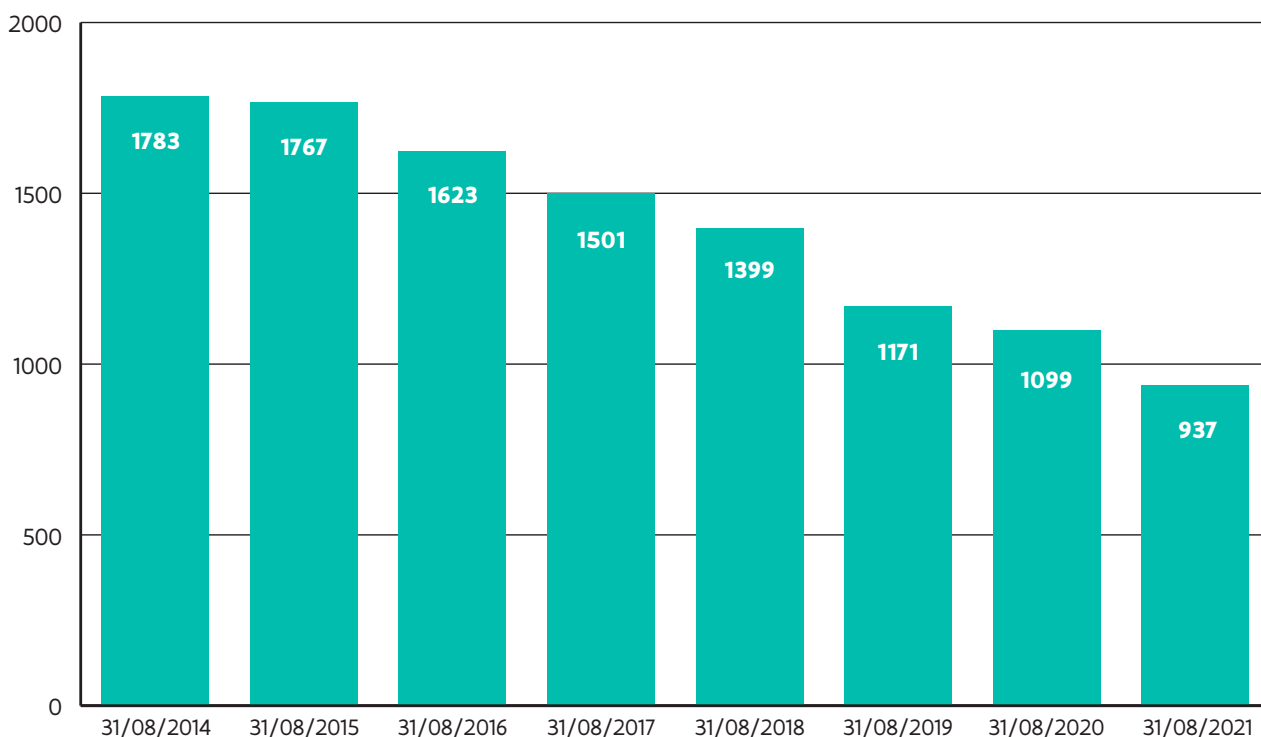
Op 31 augustus 2021 zijn er nog 937 van de in totaal, sinds de start, 10.675 bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen ingediende dossiers 'hangende' voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

796 ervan zijn tijdens het laatste werkjaar ingediende beroepen die, omwille van de decretale proceduretermijnen, ofwel nog in één of andere fase van de administratieve procedure terug te vinden zijn, ofwel klaar zijn om opgeroepen te worden voor behandeling tijdens een openbare zitting.

De 101 nog hangende dossiers die tijdens het werkjaar 2019-2020 zijn ingediend, worden in het nieuwe werkjaar vanaf 1 september 2021 verder opgeroepen om behandeld te worden tijdens een openbare zitting. De laatste dossiers van dit elfde werkjaar, die ingediend werden in augustus 2020, worden in beginsel ten laatste tijdens het najaar van 2021 behandeld tijdens een openbare zitting.

Daarnaast zijn er op 31 augustus 2021 ook nog 30 tijdens het werkjaar 2018-2019 ingediende dossiers hangende die behandeld zijn op een openbare zitting en waarvan een uitspraak ten gronde verwacht wordt.

De werkvoorraad van de Raad voor Vergunningsbetwistingen is tijdens het werkjaar 2020-2021 in absolute cijfers (937) opnieuw verder gedaald ten opzichte van het begin van het werkjaar (1.099), hetgeen concreet betekent dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen meer dossiers heeft kunnen afsluiten dan er dossiers ingediend zijn.

1.4. Nieuwe rechtstechnieken

1.4.1. Bestuurlijke lus

De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan met de bestuurlijke lus aan het vergunningverlenend bestuur de mogelijkheid bieden om bepaalde onwettigheden in een bestreden beslissing te herstellen tijdens de hangende procedure in plaats van na een vernietigingsarrest.

Na de inwerkingtreding van de (nieuwe) bestuurlijke lus¹ heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen tijdens het werkjaar 2017-2018, en dat voor het eerst, van dit instrument gebruik gemaakt.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft tot nu toe slechts in 3 dossiers van dit instrument gebruik gemaakt: in de zaken met rolnummers 1617/RvVb/0023/A, 1516/RvVb/0498/SA en 1617-RvVb-0681-SA. Deze zijn allen afgerond voor de aanvang van het werkjaar 2019-2020.

1.4.2. Bemiddeling

Procespartijen kunnen de Raad voor Vergunningsbetwistingen gezamenlijk verzoeken om ter oplossing van een voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen gebrachte betwisting een bemiddelingsprocedure op te starten. De Raad voor Vergunningsbetwistingen doet dit met een tussenarrest.

Het wettelijk kader voor de bemiddeling tijdens de procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen is opgenomen in artikel 42 van het DBRC-decreet en is verder uitgewerkt in het Procedurebesluit.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges informeert tevens via haar website <http://dbr.be/vergunningbetwistingen/procedure/bemiddeling> over bemiddeling.

Een bemiddeling kan betrekking hebben op verschillende (samenhangende) beroepen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De impact van het COVID-19-virus op de bemiddelingspogingen van de voorbije twee werkjaren is niet te onderschatten. Personen fysiek rond de bemiddelingstafel laten samenkomen is immers een absolute meerwaarde voor het bemiddelingstraject. De afgelopen werkjaren zijn veel bemiddelingsgesprekken echter op een digitale wijze georganiseerd.

Tijdens het werkjaar 2020-2021 werden 6 bemiddelingspogingen opgestart. Tot nu toe zijn 3 bemiddelingen succesvol afgesloten. 3 andere bemiddelingen zijn nog lopende.

Tijdens het werkjaar 2019-2020 waren er 13 bemiddelingspogingen. Slechts tweemaal leidde dit tot een bemiddelingsakkoord. 10 keer werd besloten om de zaak terug naar de Raad te sturen. 1 bemiddeling is nog lopende.

Tijdens het werkjaar 2018-2019 werden 7 bemiddelingspogingen opgestart. Vijfmaal werd een bemiddelingsakkoord bereikt, 2 keer werd de bemiddeling gestaakt.

Ook tijdens het werkjaar 2017-2018 waren er 7 bemiddelingspogingen. Toen werd viermaal een bemiddelingsakkoord bereikt, 3 keer werd de bemiddeling gestaakt.

In het werkjaar 2016-2017 waren er 5 bemiddelingspogingen, waarvan er 2 leidden tot een bemiddelingsakkoord.

1 De nieuwe bestuurlijke lus is in werking getreden op de door artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 "tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de bestuurlijke lus en diverse andere bepalingen" te bepalen datum, namelijk op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de maand van de bekendmaking van dit besluit in het Belgisch Staatsblad, dat in het Belgisch Staatsblad van 5 november 2015 gepubliceerd.

Tijdens het werkjaar 2015-2016 werden 15 bemiddelingen geïnitieerd. 8 keer werd het conflict opgelost met een bemiddelingsakkoord.

In het werkjaar 2014-2015 werden 4 bemiddelingspogingen opgestart, waarvan er 2 succesvol waren.

1.5. Samenvatting

Bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen zijn tijdens het voorbije (twaalfde) werkjaar 971 nieuwe dossiers ingediend en heeft de Raad in totaal 1.354 arresten, waaronder 1.118 eindarresten, uitgesproken.

De effectieve uitstroom van (afgesloten) dossiers is in het voorbije werkjaar, net als in de 5 vorige werkjaren, hoger dan de instroom van nieuwe dossiers.

Op het einde van het werkjaar, op 31 augustus 2021, waren er bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen in totaal nog 937 hangende dossiers. Dat is een daling met 162 dossiers tegenover het begin van het werkjaar. Er zijn dus 162 dossiers meer afgesloten dan er zijn ingediend.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft intussen zo goed als alle oudste, tijdens de tien eerste werkjaren ingediende dossiers afgesloten.

Bovendien blijft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de klemtoon leggen op de toepassing van het 'first in, first out'-principe voor de behandeling van de dossiers.

Dat leidt ertoe dat de laatste tijdens het werkjaar 2019-2020 (dus tussen 1 september 2019 en 31 augustus 2020) ingediende dossiers in beginsel tijdens het najaar van 2021 opgeroepen worden om te behandelen tijdens een openbare zitting, waarna een uitspraak volgt binnen de decretaal voorziene ordetermin van 60 dagen.

De te voorziene doorlooptijd van een standaard dossier is gemiddeld 12 à 15 maanden.

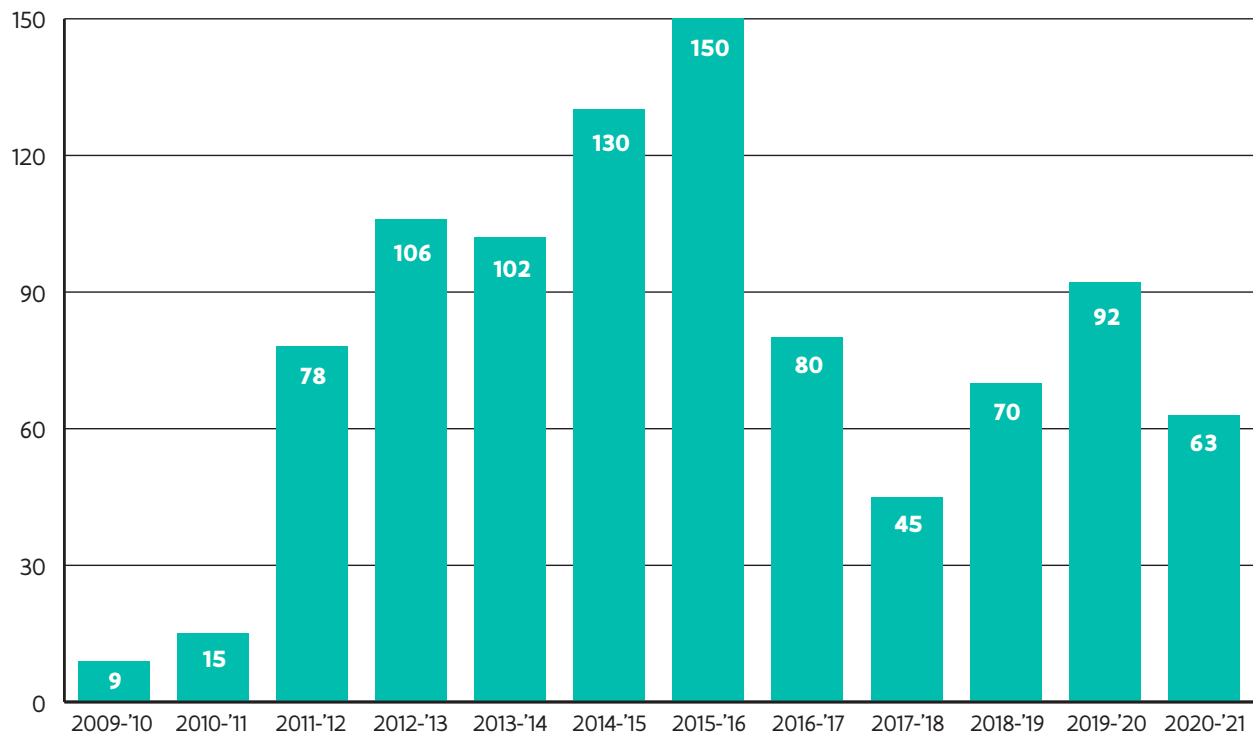
2. Het Handhavingscollege

2.1. Instroom

2.1.1. Verzoekschriften

Tijdens het werkjaar 2020-2021, meer bepaald van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2021, werden 63 verzoekschriften bij het Handhavingscollege ingediend.

De instroom is bijgevolg tijdens het voorbije werkjaar gedaald.

De instroom blijft evenwel gelinkt aan het volume van de uitstroom bij de gewestelijke entiteit, de afdeling Handhaving van het departement Omgeving, bevoegd voor bestuurlijke handhaving.

2.1.2. Voorwerp van het beroep

In 46 van de 63 ingediende beroepen is een geldboete opgelegd wegens het plegen van (milieu)misdrijven. In 8 beroepen is een geldboete opgelegd wegens het plegen van een milieu-inbreuk. In 9 dossiers ontbreken de determinerende gegevens.

Het aandeel van beroepen tegen geldboeten, opgelegd wegens het plegen van een milieu-inbreuk, is doorheen de jaren eerder beperkt gebleven.

In 1 dossier is beroep ingesteld tegen een geldboete samen met een voordeelontneming.

Ten slotte is het interessant om een overzicht te geven van de bestreden beslissingen, naargelang het type of de aard ervan, waartegen in het werkjaar 2020-2021 beroep is aangetekend:

- 41 beroepen betreffen nog de milieuhandhaving voorafgaand de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning,
- 4 beroepen gaan over de handhaving van een omgevingsvergunning met enkel een component 'milieuvergunning',
- 9 beroepen betreffen de handhaving van omgevingsvergunningen met enkel een component 'stedebouwkundige bouwvergunning',
- In 9 dossiers ontbreken daartoe de gegevens.

2.2. Uitstroom

2.2.1. Uitspraken

2.2.1.1. Algemeen overzicht

Tijdens het werkjaar 2020-2021 heeft het Handhavingscollege 97 uitspraken gedaan, waaronder:

4 beschikkingen over een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig werd geregulariseerd (B NR), waardoor het werd geacht niet te zijn ingediend;

23 arresten in het kader van de vereenvoudigde procedure (A VP); en

70 arresten ten gronde (A).

TABEL. AANTAL UITSPRAKEN NAAR AARD

	B NR	A VP	A	TOTAAL
• 2020-2021	4	23	70	97
• 2019-2020	8	6	49	63
• 2018-2019	11	10	46	67
• 2017-2018	5	3	93	101
• 2016-2017	11	13	109	133

Niet elke uitspraak is een einduitspraak waarmee het Handhavingscollege het dossier volledig beëindigt.

Met 96 uitspraken heeft het Handhavingscollege tijdens het werkjaar 2020-2021 een dossier volledig afgesloten.

De effectieve uitstroom van dossiers tijdens het voorbije werkjaar ligt hoger dan de uitstroom tijdens het werkjaar 2019-2020, en ligt eveneens hoger dan de instroom van nieuwe dossiers. De werkvoorraad aan hangende dossiers van het Handhavingscollege blijft normaal.

TABEL. AANTAL EINDUITSPRAKEN NAAR AARD

	B NR	A VP	A	TOTAAL
• Einduitspraak	4	23	69	96
• Geen einduitspraak	0	0	1	1

Twee van de drie bestuursrechters bij het Handhavingscollege zijn tijdelijk ter beschikking gesteld van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

2.2.1.2. Uitspraken in de procedure ten gronde

Tijdens het werkjaar 2020-2021 heeft het Handhavingscollege in totaal 69 (eind)arresten ten gronde uitgesproken. Dit is met inbegrip van de arresten in de procedure van de korte debatten, maar zonder het arrest dat een verbetering is van een materiële vergissing in een initieel uitgesproken arrest.

In 61 dossiers heeft het Handhavingscollege het beroep ontvankelijk verklaard en de ingeroepen middelen ten gronde beoordeeld.

In 3 van deze 61 dossiers heeft het College de bestreden beslissing (ambtshalve) vernietigd en in 7 andere dossiers heeft het College na vernietiging het arrest in de plaats gesteld van de nieuw te nemen beslissing en de geldboete verminderd.

Procentueel heeft het College aldus in 16% van de 61 dossiers het beroep gegrond verklaard, wat ongeveer 5% lager ligt ten opzichte van vorig jaar. De cijfers liggen daarmee dus 15% lager dan de 4 jaren daarvoor. We kunnen hier dus spreken van een halvering.

In 51 dossiers heeft het Handhavingscollege het beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard of het beroep verworpen.

In 3 dossiers heeft het Handhavingscollege het beroep onontvankelijk verklaard, terwijl het in 5 andere dossiers de afstand van geding vastgesteld heeft.

2.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen

Uit het overzicht van de hangende dossiers hieronder en de evolutie ervan over de werkjaren heen blijkt dat de overgrote meerderheid van de dossiers die ingediend worden tijdens een bepaald (werk)jaar, ook tijdens datzelfde (werk)jaar afgesloten worden met een einduitspraak.

2.3. De hangende dossiers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal op 31 augustus 2020 nog bij het Handhavingscollege hangende dossiers, onderverdeeld per werkjaar dat ze ingediend zijn.

TABEL. AANTAL HANGENDE DOSSIERS / WERKJAAR (STAND VAN ZAKEN 31/08/2021)

WERKJAAR	INGEDIEND	AFGESLOTEN	HANGENDE
• 2020-2021	63	22	41
• 2019-2020	92	90	2
• 2018-2019	70	70	0
• 2017-2018	45	45	0
• 2016-2017	80	80	0
• 2015-2016	150	150	0
• 2014-2015	130	130	0
• 2013-2014	102	102	0
• 2012-2013	103	103	0
• 2011-2012	78	78	0
• 2010-2011	15	15	0
• 2009-2010	9	9	0
• Totaal	937	894	43

Op 31 augustus 2021 zijn bijgevolg 43 (5%) van de in totaal, sinds de start, 937 bij het Handhavingscollege ingediende dossiers nog 'hangende'.

Al deze beroepen zijn omwille van de decretale proceduretermijnen nog in één of andere fase van de administratieve procedure terug te vinden.

2.4. Nieuwe rechtstechnieken – de bestuurlijke lus

Krachtens het DBRC-decreet kan de bestuurlijke lus als instrument ook voor het Handhavingscollege gebruikt worden.

Tot op heden is dit 1 keer gebeurd. Met een arrest van 5 maart 2019 met arrestnummer HHC-M-1819-0032 heeft het Handhavingscollege de oorspronkelijke beslissing van de gewestelijke entiteit vernietigd en de vordering tegen de herstelbeslissing, na een bestuurlijke lus, verworpen. Dit dossier was wel al afgerond voor de aanvang van het werkjaar 2020-2021.

3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Tijdens het werkjaar 2020-2021 zijn bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen geen bezwaren ingediend.

DEEL 3. BELANGWEKKENDE RECHTSPRAAK

1. Rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen

1.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift

1.1.1. Tijdigheid

Artikel 105, §3 OVD – Tijdigheid – Termijn vanaf betekening – Begrip ‘beveiligde zending’ – Verzoekende partij maakt aannemelijk dat zij in verwarring is gebracht door dubbele betekening (via omgevingsloket en via aangetekende brief)

Hoewel de verwerende partij dus op 14 september 2020 de verzoekende partij via digitale weg heeft geïnformeerd dat er een beslissing beschikbaar was in het omgevingsloket, heeft ze vervolgens de bestreden beslissing betekend met een aangetekende brief van 18 september 2020. De verwerende partij moet er zich in zo een geval van bewust zijn dat dit mogelijks voor verwarring kan zorgen bij de verzoekende partij.

Terecht voert de verzoekende partij aan dat ze door de betekening met een aangetekende brief er, in het voorliggende geval, op mocht vertrouwen dat de beroepstermijn pas vanaf dan begon te lopen.²

Artikel 105, §3 OVD – Tijdigheid – Termijn vanaf aanplakking – Onregelmatigheid aanplakking aangetoond – Plaats van aanplakking

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat de aanplakking rechtsgeldig moet gebeuren om de beroepstermijn voor belanghebbende derden te laten starten. Die belanghebbende derden zijn immers in de eerste plaats aangewezen op de aanplakking om kennis te kunnen nemen van een omgevingsgerelateerde beslissing die hen kan aanbelangen.

Bij een betwisting van de regelmatigheid van de aanplakking, heeft de verwerende partij de mogelijkheid, maar is strikt genomen niet verplicht, verklaringen en/of bewijsstukken op te vragen bij wie de melding heeft verricht. Het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht haar er echter toe om, bij een betwisting over de bekendmaking, de nodige verklaringen of bewijsstukken op te vragen bij wie de melding heeft verricht. Op basis van dit beginsel moet het bevoegd bestuur zich zorgvuldig vergewissen van de ware toedracht. Dat veronderstelt wel dat de verzoekende partijen in hun beroepschrift minstens een begin van bewijs bijbrengen dat de aanplakking niet correct is verlopen. Dan is het aan wie de melding heeft verricht, of aan de verwerende partij om de nodige verklaringen of documenten bij te brengen.

(...)

De mededeling van aanplakking hangt, volgens de door de verzoekende partijen bijgebrachte documenten, niet ter hoogte van de openbare weg, maar verder op het perceel, in de richting van de toegangspoort naar de weide, terwijl het perceel zelf wel aan de openbare weg paalt, en niet evenwijdig met die openbare weg, maar er loodrecht op, van de percelen van de verzoekende partijen weg.

De aanplakking was bijgevolg niet leesbaar vanaf de openbare weg.

² RvVb 26 augustus 2021, nr. RvVb-A-2021-1301 (rolnr. 2021-RvVb-0140-A). Zie ook: RvVb 25 maart 2021, nr. nr. RvVb-A-2021-0779 (rolnr. 1920-RvVb-0716-A); RvVb 8 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1182 (rolnr. 2021-RvVb-0411-SA).

Die vaststellingen volstaan om te besluiten dat de aanplakking niet regelmatig is, want in strijd met de in artikel 139, §2 van het Omgevingsvergunningsbesluit.³

Artikel 61 Procedurebesluit – Tussenkost laattijdig – Overmacht aannemelijk – Quarantaine na positieve COVID-test

Over de laattijdigheid van de indiening zet de verzoekende partij in tussenkost uiteen dat het schrijven haar niet persoonlijk is aangeboden door Bpost (niet aangebeld) maar dat enkel een mededeling in de brievenbus werd achtergelaten dat ze een aantekende zending kon ophalen in het postkantoor tussen 29 oktober en 12 november 2020.

Vervolgens voegt ze een doktersattest gedateerd op 28 oktober, waaruit blijkt dat de zaakvoerder van de verzoekende partij in tussenkost na een positieve corona-test, verplicht in quarantaine moest blijven van 29 oktober tot en met 13 november 2020, hetgeen net de periode waarin het schrijven op het postkantoor kon afgehaald worden overlapt. Bijgevolg kon deze zending niet tijdig opgehaald worden (...)

Een geval van overmacht kan verantwoorden dat de strengheid van de regeling wordt gemilderd.

De Raad oordeelt dat de omstandigheid dat de zaakvoerder (en zijn echtgenote) van de verzoekende partij in tussenkost ingevolge de toen geldende corona-maatregelen ingevolge de heersende COVID-19 pandemie op doktersbevel verplicht in quarantaine moesten verblijven en zich dus moesten onthouden van alle contact met derden, zodat het hen ook niet toegelaten was een aangetekende zending op te halen op het postkantoor, dan wel contact te hebben met derden om deze hiermee te gelasten, overmacht uitmaakt.⁴

1.1.2. Belang bij de vordering

1.1.2.1. Belang betrokken publiek

Artikel 105, §2, eerste lid, 2° OVD – Belang betrokken publiek – Commercieel belang aanvaardbaar mits “voldoende geïndividualiseerd oorzakelijk verband” – GwH 17 juni 2021, nr. 92/2021

In het licht van de ruime decretale omschrijving van ‘het betrokken publiek’ kan niet ontkend worden dat een commercieel, zelfs louter concurrentieel belang, een geoorloofd belang kan uitmaken, op voorwaarde dat er een voldoende geïndividualiseerd oorzakelijk verband bestaat tussen de aangevoerde commerciële nadelen en de bestreden vergunningsbeslissing.⁵

Artikel 105, §2, eerste lid, 2° OVD – Belang betrokken publiek – Tussenkost provincie – Verdediging beleid

De verzoekende partijen betwisten niet dat de provincie Oost-Vlaanderen als betrokken publiek kan aanzien worden in de zin van artikel 105, §2, 2° Omgevingsvergunningsdecreet.

3 RvVb 10 juni 2021, nr. RvVb-A-2021-1073 (rolnr. 1920-RvVb-0878-A).

4 RvVb 15 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1217 (rolnr. 2021-RvVb-0023-A).

5 RvVb 29 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1231 (rolnr. 1920-RvVb-0271-A). Zie ook: RvVb 5 augustus 2021, nr. RvVb-A-2021-1246 (rolnr. 2021-RvVb-0454-SA).

Ten overvloede voegt de Raad daar aan toe dat uit het verzoekschrift tot tussenkomst afdoende blijkt dat ze optreedt voor de bescherming van haar beleid over hernieuwbare energie, zoals uitgedrukt in het provinciaal ruimtelijk structuurplan en verder werd geconcretiseerd met het strategische project “*Oost-Vlaanderen energielandschap*” en dat een vernietiging van de bestreden beslissing (de implementatie van) haar beleid zou doorkruisen, daarmee het provinciale- en zelfs het algemeen maatschappelijk belang op de helling zettend. Aldus getuigt de eerste tussenkomende partij van het rehtens vereiste belang om in de vordering tot vernietiging tussen te komen.⁶

1.1.2.2. Belang adviesinstanties

Artikel 105, §2, eerste lid, 4° OVD – Adviesvereiste CBS – Datum uploaden in loket is doorslaggevend aanknopingspunt voor tijdigheid advies

De tekst van artikel 157 Omgevingsvergunningsbesluit is duidelijk en niet voor interpretatie vatbaar. Slechts met het opladen van het advies in het omgevingsloket wordt het kenbaar gemaakt voor de vergunningverlenende overheid. Uit het dossier blijkt dat het advies niet tijdig, dit is vóór de vervaltermijn van 50 dagen, werd opgeladen in het omgevingsloket. De eerste verzoekende partij voldoet derhalve niet aan de in artikel 105, §2, eerste lid, 4° OVD vermelde vereiste dat ze tijdig advies verstrekt moet hebben.⁷

Artikel 105, §2, eerste lid, 4° OVD – Adviesvereiste CBS – Bestuurlijk beroep ingesteld door CBS – Tijdigheid advies eerste aanleg doorslaggevend

Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de verzoekende partij [CBS] op 20 augustus 2019 administratief beroep heeft aangetekend tegen de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 18 juli 2019. Op grond van artikel 59 van het Omgevingsvergunningsdecreet wordt de verzoekende partij dan ook niet meer om advies gevraagd in graad van administratief beroep, wat ook blijkt uit een onderzoek van het dossier in het omgevingsloket. Om te oordelen of de verzoekende partij belang heeft om, op grond van artikel 105, §2, eerste lid, 4° van het Omgevingsvergunningsdecreet, een verzoekschrift bij de Raad in te dienen, dient bijgevolg nagegaan te worden of de verzoekende partij in eerste administratieve aanleg tijdig advies heeft verleend of onterecht niet om advies werd verzocht.⁸

Artikel 105, §2, eerste lid, 4° OVD – Adviesvereiste CBS – Loutere bevestiging van weigeringsbeslissing door ambtenaar is geen advies – Adviesvereiste impliceert formeel standpunt door CBS

Uit het omgevingsloket blijkt, en het wordt niet betwist, dat de verwerende partij op 13 november 2019 de eerste verzoekende partij [CBS] om advies verzocht heeft. Als antwoord op die adviesaanvraag wordt er op 28 november 2019 in het omgevingsloket als “*gebeurtenis*” ingegeven dat er een “*extern advies*” door “*Zaventem als adviesverlenende instantie*” uitgebracht werd, met opgave van de aard van het advies (ongunstig), de datum ervan (20 november 2019) en een motivering. De gevoegde bijlage bevat een door de burgemeester en de algemeen directeur van de gemeente Zaventem ondertekend advies waarin de inhoudelijke beoordeling in het collegebesluit van 23 september 2019 nagenoeg hernomen wordt. Op welke datum het college van burgemeester en schepenen advies uitgebracht zou hebben, wordt blanco gelaten.

6 RvVb 17 juni 2021, nr. RvVb-A-2021-1116 (rolnr. 1920-RvVb-0794-A).

7 RvVb 20 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-0993 (rolnr. 1920-RvVb-0681-A). Zie ook: RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-A-2021-0272 (rolnr. 1819-RvVb-0970-A).

8 RvVb 1 april 2021, nr. RvVb-A-2021-0845 (rolnr. 1920-RvVb-0477-A).

Terecht werpt de verwerende partij tegen dat uit die gegevens het bestaan niet blijkt van een advies van de eerste verzoekende partij.⁹

Artikel 105, §2, eerste lid, 4° OVD – Adviesvereiste CBS – Inhoudelijke deugdelijkheid advies staat los van tijdigheid

De inhoudelijke vereisten van het advies zijn vastgesteld in artikel 34 OVB. Nog los van het gegeven dat er geen sanctie is voorzien indien in een advies niet alle aspecten worden behandeld, staan de inhoudelijke vereisten van artikel 34 OVB alleszins niet in rechtstreeks verband met de vraag of het advies tijdig is verleend in de zin van artikel 105, §2, eerste lid, 4° Omgevingsvergunningsdecreet en aldus met de vraag of de verzoekende partij over de vereiste procesbevoegdheid voor de Raad beschikt.

Er anders over oordelen zou aan vermeld artikel in het uitvoeringsbesluit een draagwijdte geven die de decretaal voorziene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering ter zake overstijgt. Bovendien zou daarmee het recht op toegang tot de rechter, zoals onder meer vervat in artikel 13 van de Grondwet, en specifiek voor wat milieuaangelegenheden betreft in artikel 9, §2 van het Verdrag van Aarhus, worden beperkt in de mate dat er aldus bijkomende ontvankelijkheidsvereisten zouden worden ingevoerd, terwijl er geen enkele aanwijzing bestaat waaruit blijkt dat de decreetgever dit ook maar enigszins voor ogen had.¹⁰

1.1.2.3. Uitputtingsvereiste

Artikel 105, §2, tweede lid OVD – Uitputtingsvereiste – Niet instellen bestuurlijk beroep niet verwijtbaar

Verzoekende partijen maken ook redelijkerwijze voldoende concreet aannemelijk dat hen niet kan worden verweten dat ze de voor hen nadelige vergunningsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen in eerste administratieve aanleg van 22 maart 2019 niet hebben bestreden met het daartoe openstaande georganiseerd administratief beroep bij verwerende partij, zodat ze niet kunnen worden geacht te hebben verzaakt aan hun recht om zich tot de Raad te wenden (artikel 105, §2, lid 2 OVD).

Ze tonen afdoende aan dat ze op dat ogenblik nog niet in de Belgiëlei woonden en dus redelijkerwijze geen kennis konden nemen van het bestaan van de vergunningsbeslissing in eerste administratieve aanleg, terwijl dit door de overige partijen ook niet wordt betwist, zodat hen niet kan worden verweten dat ze daartegen geen administratief beroep instelden als belanghebbende omwonenden.¹¹

⁹ RvVb 8 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1198 (rolnr. 1920-RvVb-0648-A).

¹⁰ RvVb 25 maart 2021, nr. RvVb-A-2021-0804 (rolnr. 1920-RvVb-0392-A). Zie ook: RvVb 17 december 2021, nr. RvVb-A-2021-0439 (rolnr. 1819-RvVb-0759-SA).

¹¹ RvVb 11 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0645 (rolnr. 1920-RvVb-0067-A).

1.1.3. Bevoegdheid RvVb

1.1.3.1. Beslissing betreffende een omgevingsvergunning

Artikel 105, §1 OVD – Artikel 19 en 21 OVD – Onvolledigheids- of onontvankelijkheidsbeslissing CBS rechtstreeks aanvechtbaar bij RvVb

Uit het samenlezen van artikel 19 en 21 van het Omgevingsvergunningsdecreet (OVD) volgt dat er tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen of van de gemeentelijke omgevingsambtenaar, waarbij de aanvraag onvolledig en zonder voorwerp wordt verklaard, of waarbij de procedure wordt stopgezet, geen administratief beroep kan worden ingesteld, zoals bepaald in hoofdstuk 3 OVD.

De beslissing van een college van burgemeester en schepenen of van de gemeentelijke omgevingsambtenaar om een aanvraag onontvankelijk te verklaren, is dan ook een uitdrukkelijke, in laatste administratieve aanleg genomen beslissing betreffende een omgevingsvergunning, zoals bepaald in artikel 105, §1 OVD.¹²

Artikel 105, §1 OVD – Onontvankelijk/onvolledig verklaren administratief beroep – Rechtstreeks aanvechtbaar bij RvVb

Indien de provinciale omgevingsambtenaar in de uitoefening van de haar toegewezen bevoegdheid beslist tot de onontvankelijkheid of onvolledigheid van het administratief beroep, dan geldt die beslissing als een beslissing “*betreffende een omgevingsvergunning*” in laatste administratieve aanleg in de zin van artikel 105, §1 Omgevingsvergunningsdecreet, die met een jurisdictioneel beroep bij de Raad bestreden kan worden. Die beslissing vormt van rechtswege de eindbeslissing in de administratieve beroepsprocedure.¹³

Artikel 105, §1 OVD – Stilzwijgende beslissing aanvechtbaar bij RvVb – Vordering tegen beslissing in eerste aanleg onontvankelijk

Door de devolutieve werking van het georganiseerd administratief beroep en op grond van artikel 63 van het Omgevingsvergunningsdecreet verwerft de Vlaamse regering [...] de beslissingsmacht over de aanvraag, op dezelfde wijze als de verwerende partij in eerste aanleg. Wanneer de Vlaamse regering als beroepsinstantie bijgevolg een beslissing neemt over het administratieve beroep treedt die beslissing in principe dus in de plaats van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, die uit het rechtsverkeer verdwijnt.

Artikel 66, §3, tweede lid van het Omgevingsvergunningsdecreet nuanceert dat principe evenwel voor het geval waarin het georganiseerd bestuurlijk beroep stilzwijgend wordt afgewezen. In dat geval wordt volgens die bepaling de vergunningsbeslissing in eerste aanleg definitief (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, stuk 2.334/1, 49). De bepaling maakt dus een uitdrukkelijk onderscheid tussen enerzijds de vergunningsbeslissing in eerste aanleg die ‘definitief’ in het rechtsverkeer blijft bestaan en de stilzwijgende afwijzing van het administratief beroep. De bepaling heeft dan ook tot gevolg dat wanneer de bevoegde overheid in graad van beroep niet tijdig beslist binnen de beroepstermijn, het beroep stilzwijgend wordt afgewezen, maar niet dat er ook stilzwijgend een vergunning wordt verleend of geweigerd. Artikel 66, §3 verbindt aan de stilzwijgende afwijzing van het beroep immers net het gevolg dat de beslissing in eerste aanleg definitief wordt.

(...)

¹² RvVb 22 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1227 (rolnr. 1920-RvVb-0773-A).

¹³ RvVb 24 september 2020, nr. RvVb-A-2021-0075 (rolnr. 1819-RvVb-0960-A).

Hoewel de vergunningsbeslissing in eerste aanleg in het rechtsverkeer blijft bestaan, is enkel de stilzwijgende afwijzing van het beroep op grond van artikel 105 van het decreet aanvechtbaar bij de Raad.

Uit artikel 66, §3, tweede lid en artikel 105 van het Omgevingsvergunningsdecreet volgt dan ook dat de beslissing in eerste aanleg slechts ten volle een 'definitief karakter' verkrijgt wanneer de stilzwijgende afwijzing van het administratief beroep niet binnen de beroepstermijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt bestreden.¹⁴

1.1.3.2. Onteigening

Artikel 43 Onteigeningsdecreet – Vrederechter gevat – RvVb niet meer bevoegd

Uit het door de verzoekende partij ter zitting neergelegde stuk blijkt dat alvast een van de naakte mede-eigenaars door de verwerende partij gedagvaard is om te verschijnen voor de vrederechter.

Aangezien de gerechtelijke fase van de onteigeningsprocedure een aanvang genomen heeft, is de Raad van zijn rechtsmacht vervallen en kan hij zich niet uitspreken over de wettigheid van de bestreden beslissingen, ter zijde gelaten de vraag of het tweede bestreden besluit wel een aanvechtbare rechtshandeling uitmaakt.

Als naakte mede-eigenaar en belanghebbende geniet de verzoekende partij de rechtsbescherming door de gewone rechter.¹⁵

1.2. Onderzoek van de schorsingsvordering

Artikel 40, §2 DBRC-decreet – Schorsingsvordering bij UDN verworpen – Gebrek aan middelen – Verwijzing naar verzoekschrift tot vernietiging volstaat niet – Te omvangrijk verzoekschrift

In de onderliggende procedure beperkt de verzoekende partij zich voornamelijk, zoals blijkt uit haar be- toog onder de titel "*voor de schending van de rechtsregel*", tot een verwijzing naar het verzoekschrift tot vernietiging met vordering tot schorsing, dat ze eerder heeft ingediend. Deze verwijzing voldoet niet aan artikel 15 van het Procedurereglement, zoals blijkt uit de bespreking in het vorig randnummer.

Evenmin kan in een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid een ver doorgedreven onderzoek ge- voerd worden naar mogelijke schendingen van rechtsregels van openbare orde die door de Raad ambtshal- ve zouden moeten opgeworpen worden, en die overigens een tegenspraak noodzaken die niet verenigbaar lijkt met de uiterst korte termijn waarbinnen deze procedure moet gevoerd worden. De suggestie van de verzoekende partij aan de Raad om ambtshalve middelen te onderzoeken, kan in elk geval niet verhelpen aan de vaststelling dat het procedurereglement een uiteenzetting van middelen vereist in het verzoek- schrift tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

(...)

14 RvVb 17 september 2020, nr. RvVb-A-2021-0054 (rolnr. 1819-RvVb-0380-A). **Zie ook:** RvVb 25 maart 2021, nr. RvVb-A-2021-0800 (rolnr. 2021-RvVb-0081-A).

15 RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-S-2021-0283 (rolnr. 1920-RvVb-0741-SA).

Ten overvloede kan er nog op gewezen worden dat de uitvoerige tekst van het verzoekschrift tot vernietiging met vordering tot schorsing, dat 18 middelen bevat (met een eerste middel dat 23 onderdelen bevat) en met een bundel van 67 stukken, er zich niet toe leent om te kunnen worden beoordeeld in een procedure met uiterst korte termijnen en zonder een doorgedreven onderzoek.¹⁶

Artikel 40, §1 DBRC-decreet – Reguliere schorsingsvordering – Hoogdringendheid niet aangetoond – Vertraging bouwwerken ingevolge COVID-maatregelen

Uit de omvang van de infrastructuurwerken en de voorziene gefaseerde uitvoering kan dan ook redelijkerwijze afgeleid worden dat de realisatietermijn van de werken omvangrijk zal zijn, en geraamd wordt op ongeveer anderhalf jaar. Dit blijkt ook uit het mailbericht waarin wordt gesteld dat bij aanvang van de werken op 14 september 2020 het einde voorzien wordt eind 2021.

Bijkomend moet rekening gehouden worden met een vertraging van enkele maanden ingevolge de vanaf 13 maart 2020 in het kader van het afgekondigd nationaal noodplan genomen dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan. (...)

Uit het voorgaande kan, in tegenstelling tot de beweringen van de verzoekende partijen, niet afgeleid worden dat een beoordeling van de vernietigingsvordering te laat zal komen, zeker nu hun kritiek enkel gericht is op de aanleg van de ventweg (parallel aan de Zeelsebaan), die pas voorzien is in de laatste fase van de werken.¹⁷

1.3. Administratieve procedure

1.3.1. Vergunningsplicht

Artikel 4.2.5 VCRO – Artikel 6.1 Vrijstellingenbesluit – Vellen hoogstammige bomen – Vrijstelling vergunningsplicht vs. verordeningen – < 15 meter van de woning

Artikel 6.1, 1° van het Vrijstellingenbesluit, in de toepasselijke versie, bepaalt:

“ ...

Een stedenbouwkundige vergunning is niet nodig voor:

1° het vellen van hoogstammige bomen, op voorwaarde dat aan al de volgende vereisten voldaan is:

a) ze maken geen deel uit van een bos;

b) ze liggen in een woongebied in de ruime zin, in een agrarisch gebied in de ruime zin of in een industriegebied in de ruime zin, en niet in een woonparkgebied;

c) ze liggen binnen een straal van maximaal 15 meter rondom de vergunde woning, de vergunde landbouwbedrijfs woning of landbouwbedrijfsgebouwen of de vergunde bedrijfs woning of bedrijfsgebouwen;

...”

¹⁶ RvVb 10 november 2020, nr. RvVb-UDN-2021-0236 (rolnummer 1920-RvVb-0823-UDN).

¹⁷ RvVb 24 september 2020, nr. RvVb-S-2021-0067 (rolnr. 1920-RvVb-0610-SA).

Luidens artikel 4.2.5, eerste lid, 2° en 3° VCRO kunnen provinciale en stedenbouwkundige verordeningen een vergunningsplicht invoeren voor handelingen die aan de meldingsplicht onderworpen zijn, en een meldingsplicht invoeren voor vrijgestelde handelingen.

Op grond van artikel 4.2.5, tweede lid VCRO kunnen provinciale en gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen de vergunningsplicht niet door een meldingsplicht vervangen, en evenmin vergunnings- of meldingsplichtige handelingen vrijstellen van de vergunnings- of meldingsplicht.

(...)

De regel dat een bestaande verordening na 1 september 2009 maar binnen de marges van artikel 4.2.5 VCRO gewijzigd mag worden, houdt in dat de wijziging niet mag neerkomen op het invoeren van een vergunningsplicht voor een decretaal of door het Vrijstellingenbesluit vrijgestelde handeling. Evenmin mag de wijziging een versoepeling inhouden voor handelingen die aan een vergunnings- of meldingsplicht onderworpen zijn.

3.

De verzoekende partijen maken aanspraak op de vrijstelling van artikel 6.1, 1° van het Vrijstellingenbesluit waarvan de toepassingsvoorwaarden vervuld zouden zijn. Voor zover het op 26 mei 2014 gewijzigde artikel 3 ABR toch een vergunning vereist voor het vellen van een hoogstammige boom die binnen een straal van maximaal vijftien meter rondom de vergunde woning ligt, gaat het de perken van artikel 4.2.5 VCRO te buiten en moet het als onwettig buiten toepassing worden gelaten.

Als maatstaf voor de afstand van vijftien meter nemen de verzoekende partijen hun eigen woning. Waar artikel 6.1 van het Vrijstellingenbesluit als vereiste een straal van maximaal vijftien meter rondom “*de vergunde woning*” stelt, wordt daarmee nochtans de woning van de aanvrager bedoeld, niet een woning op een naburig perceel. Wanneer die afstand tot “*de vergunde woning*” om veiligheidsredenen opgelegd zou zijn, zoals de verzoekende partijen beweren, valt het niet in te zien waarom de vrijstelling dan nog aan bijkomende cumulatieve vereisten onderworpen wordt en waarom de veiligheid in andere bestemmingsgebieden van geen tel zou zijn. De verzoekende partijen zien de vrijstelling in artikel 6.1, 2° van het Vrijstellingenbesluit over het hoofd dat het kappen van hoogstammige bomen om redenen van “*acuut gevaar*” van een vergunning vrijstelt na een voorafgaande schriftelijke instemming van het Agentschap voor Natuur en Bos.¹⁸

Artikel 6 OVD – Artikel 4.1.1, 14° VCRO – Verkavelingsvergunningsplicht – Afsplitsing onbebouwd perceel – Retroactieve werking vernietigingsarrest GwH 23 mei 2019, nr. 80/2019

Het Grondwettelijk Hof oordeelt in het arrest van 23 mei 2019 dat de toevoeging van de term ‘onbebouwde’ ongrondwettelijk is en vernietigt artikel 52, 4° van de Codextrein. De vernietiging van een wetgevende norm door het Grondwettelijk Hof werkt retroactief. De aanpassing die de Codextrein heeft aangebracht aan de definitie van de term ‘verkavelen’ wordt geacht nooit te hebben bestaan, zodat een verkavelingsplicht geldt bij de afsplitsing van een grond waarbij één bebouwde en één onbebouwde kavel ontstaat mits aan de overige voorwaarden uit artikel 4.1.1, 14° VCRO is voldaan.

(...)

18 RvVb 17 september 2020, nr. RvVb-A-2021-0049 (rolnr. 1617-RvVb-0239-A).

Uit het voorgaande blijkt dus dat de splitsing van het perceel aan de Molenstraat 130 in twee percelen voldoet aan het begrip verkavelen zoals gedefinieerd in artikel 4.1.1, 14° VCRO, zodat de bestreden beslissing die het bouwen van vijf woningen op één van de twee opgesplitste percelen vergunt, bij gebrek aan een voorafgaande verkavelingsvergunning strijdig is met artikel 6, eerste lid Omgevingsvergunningsdecreet.¹⁹

1.3.2. Bevoegde overheid en dossiersamenstelling

Artikel 13, 1° OVB – Toepassingsgebied vereenvoudigde procedure – Overeenstemming met BPA vereist – Enkel aanvraag is relevant, niet uiteindelijke beslissing – Voorwaarde kan onjuiste procedure niet verhelpen

Het uitgangspunt van de verwerende partij waarbij ze stelt dat de vereenvoudigde procedure van toepassing is op een aanvraag die in overeenstemming ‘kan’ gebracht worden met de stedenbouwkundige bepalingen van het RUP ‘Eilandje’ is foutief.

Artikel 13 van het Omgevingsvergunningsbesluit is op dit vlak zeer duidelijk en laat geen ruimte voor interpretatie: de vereenvoudigde procedure is van toepassing op (...) aanvragen (...) waarbij de aangevraagde stedenbouwkundige handelingen voldoen aan een van de volgende voorwaarden (...) De toepasselijke procedure wordt dus bepaald aan de hand van de aanvraag en niet aan de hand van de uiteindelijke beslissing.

(...)

Dat de verwerende partij in de vereenvoudigde procedure de strijdigheid met de voorschriften van het RUP remediëert door een voorwaarde op te leggen, doet afbreuk aan de toepassingsvereisten van artikel 13 van het Omgevingsvergunningsbesluit die moeten bekeken worden op het moment van de aanvraag.²⁰

Artikel 15 OVD – Samenstelling aanvraagdossier – Gebrek aan mer-screening bij aanvraagdossier – Beslissingsbevoegdheid CBS – Onvolledigheid kan niet meer worden geredieerd

Volgens de toelichting kan de zogenaamde administratieve lus ook toegepast worden om aan een “gebrek aan” project-MER-screeningsnota te verhelpen, hetgeen volgens die toelichting kan in eerste aanleg en in beroep.

Deze toelichting lijkt echter niet te kunnen ingepast worden in overige bepalingen van het Omgevingsvergunningsdecreet, in de bepalingen van het DABM en van het project-MER-besluit

(...)

Er kan niet worden ingezien hoe het herstellen van een gebrek aan een screeningsnota in administratief beroep, te verzoenen valt met de uitdrukkelijke bevoegdheid van de overheid in eerste administratieve aanleg zoals vermeld in de bepalingen die hiervoor zijn aangehaald.

19 RvVb 22 oktober 2020, nr. RvVb-A-2021-0183 (rolnr. 1920-RvVb-0004-A).

20 RvVb 3 juni 2021, nr. RvVb-A-2021-1055 (rolnr. 1819-RvVb-0861-A). Zie ook: RvVb 24 juni 2021, nr. RvVb-A-2021-1127 (rolnr. 1920-RvVb-0688-A); RvVb 29 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1232 (rolnr. 1920-RvVb-0821-A).

Bovendien moet de bevoegde overheid in eerste administratieve aanleg, volgens deze bepalingen, uitspraak doen over de project-MER-screeningsnota “*op het ogenblik van en als onderdeel van de beslissing over de ontvankelijkheid en volledigheid van de vergunningsaanvraag*”. Volgens artikel 40 Omgevingsvergunningsdecreet moet deze beslissing in beginsel genomen worden binnen een termijn van dertig dagen vanaf de dag na de datum waarop de vergunningsaanvraag is ingediend, hetzij na de ontvangst van de ontbrekende gegevens of documenten. Deze vereiste lijkt op zijn beurt niet verzoenbaar met het indienen van een “*aangepaste*” project-MER-screeningsnota door de tussenkomende partij door middel van een wijzigingsaanvraag enkele dagen voor het einde van de beslissingstermijn en nadat in het omgevingsloket is aangegeven dat er al een beslissing is genomen over de ontvankelijkheid en de volledigheid van de aanvraag.²¹

Artikel 2, eerste lid, 11° OVD – Vlaamse projecten – Geen dubbele aanleg vereist

De bij het aanvoeren van de schending van het gelijkheidsbeginsel ingeroepen ongelijke behandeling vindt zijn oorsprong in de procedure voorgeschreven in het Omgevingsvergunningsdecreet, zodat de beoordeling van dit middel buiten de bevoegdheid van de Raad valt.

Ook in het verleden, onder het stelsel van de stedenbouwkundige vergunning stond tegen de beslissing van de Vlaamse regering, de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar of de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geen georganiseerd administratief beroep open. Het ontbreken van een administratief beroep wordt in de parlementaire voorbereiding als volgt verantwoord, zoals ook vermeld in het arrest van 15 juni 2017 met nummer 73/2017 van het Grondwettelijk Hof:

(...)

Het Grondwettelijk Hof heeft in het arrest nr. 167/2014 van 13 november 2014 geoordeeld dat noch artikel 13 van de Grondwet, noch artikel 6 EVRM een recht op een dubbele aanleg waarborgen (EHRM, grote kamer, 26 oktober 2000, Kudla t. Polen, § 122; 18 december 2007, Marini t. Albanië, § 120; 17 juli 2012, Muscat t. Malta, § 42). Behalve in strafzaken, bestaat er bovendien geen algemeen rechtsbeginsel dat het bestaan van een rechtspraak in twee instanties oplegt.

Gelet op voormeld arrest dient de prejudiciële vraag van de verzoekende partij niet meer te worden beoordeeld, nog daargelaten de vaststelling dat deze vraag slechts voor het eerst in de wederantwoordnota werd geformuleerd.²²

21 RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-S-2021-0263 (rolnr. 1920-RvVb-0712-SA). **Zie ook: RvVb 6 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-0969** (rolnr. 1920-RvVb-0492-A); RvVb 27 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-1028 (rolnr. 1920-RvVb-0367-A); RvVb 22 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1227 (rolnr. 1920-RvVb-0773-A).

22 RvVb 15 oktober 2020, nr. RvVb-A-2021-0147 (rolnr. 1819-RvVb-1022-A).

1.3.3. Bestuurlijk beroep

1.3.3.1. Ontvankelijkheid bestuurlijk beroep

1.3.3.1.1. Tijdigheid van het bestuurlijk beroep

Artikel 54 OVD – Bestuursdecreet – Beroepstermijn na aanplakking – Gebrekkige vermelding modaliteiten beroepsmogelijkheden – Beroepstermijn gaat pas in 4 maanden na de kennisgeving

Del[...] aanplakking moet overeenkomstig artikel 57, tweede lid, 6° [Omgevingsvergunningsbesluit] onder meer melding maken van de mogelijkheid en de modaliteiten om beroep tegen de genomen beslissing in te stellen.

Artikel II.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 luidt als volgt: (...)

Uit de aangehaalde bepalingen volgt dat de termijn om tegen een vergunningsbeslissing beroep aan te tekenen maar rechtsgeldig een aanvang neemt indien de kennisgeving van de beslissing vermeldt dat er een beroepsmogelijkheid is en onder welke modaliteiten deze kan worden uitgeoefend. Het is bovendien inherent aan deze vereiste dat die vermelding correct moet zijn. Bij gebreke aan een dergelijke correcte vermelding van de beroepsmogelijkheid en de toepasselijke modaliteiten, gaat de voorziene beroepstermijn pas in vier maanden na de kennisgeving.²³

1.3.3.1.2. Gelijktijdige verzending afschrift beroepschrift

Artikel 56 OVD – Gelijktijdige verzending beroepschrift aan CBS en vergunninghouder – Normdoel bereikt – Toegang tot de rechter

De gelijktijdige verzending van een afschrift van het beroepschrift aan het college van burgemeester en schepenen dient, zeker wanneer deze niet in eerste aanleg besloten heeft, ook een specifieke informatiedoelstelling. Zoals de verwerende partij terecht opmerkt, schorst de instelling van een administratief beroep de uitvoering van de beslissing tot de dag na de betekening van de beslissing in laatste administratieve aanleg (artikel 55 van het Omgevingsvergunningsdecreet). De normdoelstelling moet dan ook mee worden bekeken vanuit deze doelstelling, namelijk het nuttig kunnen toezien op het niet starten van de werken. Ook in de parlementaire voorbereiding bij het oude artikel 4.7.21, §4 VCRO wordt gewezen op de schorsende werking van het beroep (*Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2011/1, 188, nr. 558).²⁴

Artikel 56 OVD – Gelijktijdige verzending beroepschrift aan CBS en vergunninghouder – Bewijs verzending afschrift – Geen sanctie overeenkomstig artikel 57 OVD

De bestreden beslissing vermeldt, als basis voor de onvolledigverklaring van het administratief beroep, dat het (post)bewijs van de gelijktijdige aangetekende verzending ervan aan het college van burgemeester en schepenen van de stad Genk niet bij het administratief beroepschrift gevoegd is.

²³ RvVb 14 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0521 (rolnr. 1920-RvVb-0721-SA).

²⁴ RvVb 28 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0562 (rolnr. 1920-RvVb-0247- A). Zie ook: RvVb 24 september 2020, nr. RvVb-A-2021-0076 (rolnr. 1819-RvVb-0954-A); RvVb 28 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0563 (rolnr. 1920-RvVb-0097-A).

Anders dan dat de provinciale omgevingsambtenaar van de verwerende partij beslist, vereisen noch het Omgevingsvergunningsdecreet, noch het Omgevingsvergunningsbesluit uitdrukkelijk dat een bewijs van de in artikel 56, derde lid van dat decreet bepaalde gelijktijdige verzending van een afschrift van het administratief beroepschrift er al onmiddellijk moet bijgevoegd zijn.

De vereiste, op straffe van onontvankelijkheid, van die gelijktijdige verzending van dat afschrift impliceert niet het onmiddellijk bijvoegen van het bewijs daarvan bij het administratief beroepschrift, laat staan, zonder enige juridische grondslag, dezelfde, of een andere, sanctie wegens het niet onmiddellijk bijvoegen ervan.

De provinciale omgevingsambtenaar van de verwerende partij heeft dan ook onrechtmatig beslist dat het administratief beroep onvolledig is en de administratieve beroepsprocedure stopgezet moet worden.²⁵

1.3.3.2. Bevoegdheid Deputatie en POA

Artikel 58 OVD – Ontvankelijkheidsonderzoek door POA – POA verliest beslissingsbevoegdheid bij overschrijden beslissingstermijn

Artikel 58 van het Omgevingsvergunningsdecreet bepaalt dat het resultaat van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek aan de beroepsindiener wordt meegedeeld *“binnen een termijn van dertig dagen die ingaat de dag na de datum van de verzending van het beroepschrift per beveiligde zending”*.

Deze termijn van 30 dagen is een vervaltermijn, wat blijkt uit artikel 66, §3 van het Omgevingsvergunningsdecreet en bijkomend bevestigd wordt door artikel 75, §1 van het Omgevingsvergunningsbesluit. Artikel 66, §3 van het Omgevingsvergunningsdecreet zelf verduidelijkt het karakter als vervaltermijn door, in de hypothese dat een beslissing over de ontvankelijkheid en volledigheid van het beroep uitblijft, meteen de start van de beslissingstermijn ten gronde te hechten aan het verstrijken van de maximaal toegestane termijn voor die beslissing over de volledigheid en ontvankelijkheid. Het verstrijken van de in artikel 58 van datzelfde decreet vermelde termijn heeft dus van rechtswege het verval van de beslissingsbevoegdheid in die eerste fase van het onderzoek tot gevolg en doet de in artikel 66, §1 van het Omgevingsvergunningsdecreet vervatte termijn voor verder onderzoek ingaan.²⁶

Artikel 66 OVD – Temporele bevoegdheid deputatie – Berekening beslissingstermijn – Geen termijnverlengingen van toepassing – Bestreden beslissing laattijdig

Het is geen geschilpunt dat de bestreden beslissing op 5 december 2019 genomen werd. Het beroep dat tot de bestreden beslissing geleid heeft, werd op 6 augustus 2019 ontvankelijk en volledig verklaard. Dat blijkt uit het dossier en wordt ook niet betwist. De beslissingstermijn van honderdtwintig dagen liep dus van 7 augustus 2019 tot en met 4 december 2019.

Noch uit het dossier, noch uit de bestreden beslissing blijkt dat de beslissingstermijn van honderdtwintig dagen van rechtswege verlengd is omdat een van de in artikel 66, §2, eerste lid van het Omgevingsvergunningsdecreet bepaalde gevallen toepasselijk is. Evenmin blijkt het bestaan van een beslissing tot verlenging van de termijn op grond van artikel 66, §2/1 van voornoemd decreet. Daaruit volgt dat op 5 december 2019

25 RvVb 25 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0669 (rolnr. 1920-RvVb-0755-A). Zie ook: RvVb 28 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0564 (rolnr. 1920-RvVb-0409 A); RvVb 18 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0663 (rolnr. 1920-RvVb-0089-SA).

26 RvVb 28 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0564 (rolnr. 1920-RvVb-0409-A).

de verwerende partij van rechtswege niet meer bevoegd was om nog een beslissing te nemen en geacht werd het administratief beroep te hebben afgewezen. Met de bestreden beslissing heeft de verwerende partij haar bevoegdheid overschreden.²⁷

Artikel 66 OVD – Temporele bevoegdheid deputatie – Beslissingstermijn – Termijnverlenging op verzoek van aanvrager – Beleidsvrijheid overheid

De termijn waarbinnen de bevoegde overheid een beslissing neemt over een bij haar ingesteld administratief beroep wordt in drie limitatief opgesomde gevallen van rechtswege verlengd (artikel 66, §2 Omgevingsvergunningsdecreet). De gebeurlijke toepassing van artikel 13, van artikel 64, derde lid of van artikel 65 Omgevingsvergunningsdecreet heeft met andere woorden op zich tot gevolg dat de beslissingstermijn met zestig dagen wordt verlengd. Het feit dat uitdrukkelijk wordt bepaald dat een verlenging van rechtswege slechts eenmalig mogelijk is, sluit een opeenvolgende toepassing van artikel 66, §2 Omgevingsvergunningsdecreet uit.

De in artikel 66, §1, 1° of 2° Omgevingsvergunningsdecreet bedoelde termijn wordt daarnaast met zestig dagen verlengd op gemotiveerd verzoek van de aanvrager (artikel 66, §2/1 Omgevingsvergunningsdecreet). Aangezien een dergelijke verlenging niet van rechtswege geschiedt, beschikt de bevoegde overheid in voorkomend geval over een zekere beleidsvrijheid en is zij niet verplicht dit verzoek ook daadwerkelijk te honoreren. Ook artikel 66, §2/1 Omgevingsvergunningsdecreet kan slechts eenmalig worden aangewend zodat een opeenvolgende toepassing ervan evenzeer is uitgesloten.

2.3.

Waar de verzoekende partijen menen dat de aanhef van artikel 66, §2/1 Omgevingsvergunningsdecreet '*Met behoud van de toepassing van paragraaf 2...*' impliceert dat een verzoek tot termijnverlenging uitgaande van de aanvrager slechts mogelijk zou zijn in de in artikel 66, §2 Omgevingsvergunningsdecreet bedoelde gevallen, gaan zij naar het oordeel van de Raad uit van een verkeerde, minstens te beperkte lezing van het artikel zodat het middel(onderdeel) juridische grondslag mist.

(...)

Terwijl zowel artikel 66, §2 Omgevingsvergunningsdecreet als 66, §2/1 Omgevingsvergunningsdecreet, zoals hoger reeds werd aangegeven, op zich slechts eenmalig kunnen dienen als grond om de in artikel 66, §1, 1° of 2° Omgevingsvergunningsdecreet bedoelde termijn te verlengen, is een verlenging van vermelde termijn in toepassing van artikel 66, §2 Omgevingsvergunningsdecreet en vervolgens in toepassing van artikel 66, §2/1 Omgevingsvergunningsdecreet (of omgekeerd) niet uitgesloten.

In zoverre beide paragrafen aanvangen met de zinsnede '*Met behoud van de toepassing van paragraaf...*' en vervolgens naar elkaar verwijzen, kan hieruit enkel afgeleid worden dat de toepassing van de ene paragraaf, de toepassing van de andere niet uitsluit. Uit voorgaande overwegingen volgt dan ook dat een verlenging van de termijn op grond van artikel 66, §2/1 Omgevingsvergunningsdecreet (dit wil zeggen op verzoek van de aanvrager) noodzakelijk slaat op andere mogelijke redenen tot uitstel dan de drie limitatief opgesomde gevallen waarvan sprake in artikel 66, §2 Omgevingsvergunningsdecreet.²⁸

²⁷ RvVb 27 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-1037 (rolnr. 1920-RvVb-0549-SA).

²⁸ RvVb 10 september 2020, nr. RvVb-A-2021-0027 (rolnr. 1819-RvVb-0770-SA). Zie ook: RvVb 13 november 2020, nr. RvVb-UDN-2021-0287 (rolnr. 2021-RvVb-0107-UDN); RvVb 25 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0673 (rolnr. 1819-RvVb-0984-A).

Artikel 7 en 63 OVD – Devolutieve werking bestuurlijk beroep – Gecombineerde aanvraag (stedenbouwkundige handelingen + melding klasse 3) – Deputatie dient zich uit te spreken over gehele aanvraag, incl. aktename melding – Geen kunstmatige opsplitsing mogelijk

De aanvraag omvat naast de regularisatie van de verbouwing en uitbreiding van een garage tot hondenverblijf ook de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van klasse 3, namelijk rubriek 9.9.1⁹ houden van volwassen honden (nieuw): 10 dieren.

Ten onrechte stelt de verwerende partij dat de in eerste aanleg verleende omgevingsvergunning als meldingsakte zal blijven gelden, “*ongeacht de beslissing van de deputatie*”. De verwerende partij moet immers, op grond van artikel 63 van het Omgevingsvergunningsdecreet, de aanvraag in haar totaliteit onderzoeken, met inbegrip van de meldingsplichtige handelingen. Zij kan de aanvraag niet kunstmatig splitsen aangezien artikel 7, §2 en 107 van het Omgevingsvergunningsdecreet vereisen dat de beide aspecten (melding en stedenbouwkundige handelingen) niet alleen samen worden aangevraagd, maar tegelijk worden behandeld, ook in graad van beroep. Door dit niet te doen overschrijdt zij haar bevoegdheid.²⁹

1.3.4. Aanpassing vergunningsaanvraag/planaanpassingen

Artikel 4.3.1, §1, tweede en derde lid VCRO en artikel 64 OVD – Wijzigingslus/planaanpassingen – Ook mogelijk in vereenvoudigde procedure – Stelplicht verzoekende partij – Planaanpassing komt tegemoet aan POA-verslag

Artikel 4.3.2, §1, tweede en derde lid VCRO luidt: (...)

Op grond van die bepaling kan de vergunningverlenende overheid beslissen om een aanvraag alsnog in overeenstemming te brengen met het recht en de goede ruimtelijke ordening door het opleggen van voorwaarden, met inbegrip van het opleggen van een beperkte aanpassing van de ter beoordeling voorgelegde plannen. Een planaanpassing is slechts mogelijk indien eveneens is voldaan aan de voorwaarden voor het wijzigen van de aanvraag die voor de aanleg in kwestie in het Omgevingsvergunningsdecreet zijn gesteld (*Parl.St.* VI.Parl., 2014-15, nr.459/3, 42-43).

3.2.

De aanvraag werd behandeld via de vereenvoudigde procedure en werd niet aan een openbaar onderzoek onderworpen. (...)

Uit geen enkele decretale bepaling, noch uit de relevante parlementaire toelichting kan worden afgeleid dat het de bedoeling van de decreetgever is geweest om de mogelijkheid tot plan-aanpassing principieel uit te sluiten voor wat betreft de vereenvoudigde procedure in graad van beroep. In het licht van de algehele doelstelling van de omgevingsvergunning om te komen tot een efficiëntere vergunningverlening die bovendien gebruiksvriendelijker, beter en sneller is dan de bestaande kanalen (Memorie van Toelichting, *Parl.St.* VI.Parl., 2013-14, nr. 2334/1), moet artikel 64 Omgevingsvergunningsdecreet zo worden uitgelegd dat het van toepassing is, ongeacht welke procedure wordt gevolgd.

²⁹ RvVb 17 juni 2021, nr. RvVb-A-2021-1101 (rolnr. 1920-RvVb-0578-A).

Uit een coherente en systematische benadering van de wijzigingsmogelijkheid in de artikelen 45 en 64 Omgevingsvergunningsdecreet volgt aldus dat een wijziging van de aanvraag in graad van administratief beroep in de vereenvoudigde vergunningsprocedure niet tot gevolg mag hebben dat de gewijzigde aanvraag aan een openbaar onderzoek onderworpen moet worden.³⁰

Artikel 64 OVD – Geen essentiële wijzigingen mogelijk

De rechtsgrond om in graad van administratief beroep van de vergunningsprocedure wijzigingen aan de aanvraag aan te brengen, is terug te vinden in artikel 64 van het Omgevingsvergunningsdecreet dat vergelijkbare vereisten als artikel 30 van het decreet bevat.

(...)

In het advies over de ontworpen regeling heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State onder meer het volgende opgemerkt (...)

Enkel voor zover het vervullen van de drie cumulatieve voorwaarden betekent dat er geen essentiële wijzigingen aan de aanvraag aangebracht kunnen worden, kan de regeling volgens het advies worden aanvaard.³¹

1.3.5. Advisering

Artikel 4.3.3 VCRO – Gunstig advies agentschap Onroerend Erfgoed niet bindend – Ongunstig advies VCOE bindend

In eerste administratieve aanleg werd advies werd gevraagd aan het agentschap Onroerend Erfgoed, dat gunstig adviseerde. In administratief beroep werden middelen aangevoerd tegen dit gunstig advies. Er werd advies gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, dat ongunstig was.

(...)

Enkel in de mate dat in een verplicht ingewonnen advies wordt vastgesteld de aanvraag in strijd is met een direct werkende norm binnen een ander beleidsveld dan de ruimtelijke ordening, dient het als bindend beschouwd worden op grond van artikel 4.3.3 VCRO en verplicht het tot de weigering, tenzij de strijdigheid via voorwaarden op gemotiveerde wijze geremedieerd wordt. Het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed is gunstig en dus een niet-bindend advies.

(...)

Het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed besluit op grond van concrete gegevens tot de strijdigheid met direct werkende normen binnen het beleidsdomein van onroerend erfgoed. Het advies heeft op grond van artikel 4.3.3 VCRO bindende kracht en verplicht de verwerende partij in beginsel om de aangevraagde vergunning te weigeren.³²

30 RvVb 6 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-0957 (rolnr. 1920-RvVb-0717-A). Zie ook: RvVb 20 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-0990 (rolnr. 1920-RvVb-0540-A); RvVb 22 juli 2021, nr. RvVb-S-2021-1225 (rolnr. 2021-RvVb-0514-SA).

31 RvVb 29 april 2021, nr. RvVb-A-2021-0949 (rolnr. 1920-RvVb-0336-SA). Zie ook: RvVb 17 september 2020, nr. RvVb-A-2021-0060 (rolnr. 1819-RvVb-0695-A).

32 RvVb 12 augustus 2021, nr. RvVb-A-2021-1255 (rolnr. 2021-RvVb-0043-A). Zie ook: RvVb 20 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-1011 (rolnr. 1920-RvVb-0468-A).

Artikel 4.3.4 VCRO – Niet-bindend advies gemeente – OV tankstation strijdig met Burgemeestersconvenant inzake klimaatdoelstellingen

Artikel 4.3.4 VCRO bepaalt dat de vergunningverlenende overheid een vergunning kan weigeren wanneer uit het verplicht te vragen advies blijkt dat de aanvraag onwenselijk is omwille van doelstellingen en zorgplichten in het beleidsdomein van de adviserende instantie.

(...)

Het kan niet worden betwist dat de zorg voor het klimaat beschouwd dient te worden als een doelstelling of zorgplicht van de eerste tussenkomenende partij [CBS]. Nog los van de vraag of het Klimaatakkoord van Parijs van 12 december 2015 al dan niet bindende kracht heeft, blijkt immers genoegzaam dat de eerste tussenkomenende partij tot een zorgplicht inzake klimaat gehouden is door de ondertekening van het "*Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie*", en zoals tevens aanvaard door de gemeenteraad.

(...)

Uit de bestreden beslissing blijkt niet dat de verwerende partij, geconfronteerd met de eerdere beslissing en het advies van de eerste tussenkomenende partij, zorgvuldig is nagegaan of het project verenigbaar is met de door de tussenkomenende partijen gestelde klimaatdoelstellingen, en of hieraan op enigerlei wijze concreet kan worden tegemoetgekomen door gebeurlijk milderende maatregelen of voorwaarden op te leggen, dan wel waarom ze het negatief advies "*geen geldige wettelijke reden tot het milieutechnisch weigeren van de aanvraag*" acht.³³

Artikel 4.3.8 VCRO – Ongunstig advies AWV – Principieel verbod op constructies in achteruitbouwstrook – Verharding (grasdallen)

Artikel 4.8.3, §1 VCRO houdt een principieel verbod in om constructies te realiseren in een achteruitbouwstrook, tenzij voldaan wordt aan de uitzonderingsvoorwaarden: (...)

Een constructie wordt in artikel 4.1.1. VCRO omschreven als volgt: (...)

Hieruit blijkt dat verhardingen ook als 'constructie' begrepen worden. Het begrip 'verharding' wordt door de decreetgever niet gedefinieerd en dient derhalve in zijn spreekwoordelijke betekenis begrepen te worden, met name als een 'plaats waar of datgene waarmee iets verhard is' (bron Van Dale).

4.

De waterdoorlatende grasdallen die worden ingericht, laten toe fietsen te stallen en zorgen er ook voor dat de ondergrond voldoende stevig is voor het parkeren van voertuigen. Zonder de grasdallen zou deze zone niet tot het voorgestelde gebruik kunnen worden bestemd. De grasdallen moeten dan ook worden gezien als een verharding in de zin van artikel 4.1.1, 3° VCRO.

Waar de verwerende partij in haar antwoordnota louter stelt dat fietsenstallingen en parkeerplaatsen in grasdallen geen 'constructies' zijn in de zin van artikel 4.1.1, 3° VCRO, beperkt ze zich tot het stellen van het tegendeel zonder dit standpunt te staven of zelfs aannemelijk te maken.

³³ RvVb 22 april 2021, nr. RvVb-S-2021-0923 (rolnr. 2021-RvVb-0233-SA).

Voor de voorziene parkeerplaatsen en fietsstalplaatsen geldt dan ook een principieel verbod om deze in de achteruitbouwstrook in te richten. Hier kan op grond van artikel 4.3.3, §1, tweede lid, 2° VCRO enkel van worden afgeweken als de wegbeheerder een gunstig advies heeft gegeven.³⁴

1.4. Beoordelingsgronden

1.4.1. Goede ruimtelijke ordening

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° VCRO – Beoordeling goede ruimtelijke ordening – Leefmilieu – Bodemverontreiniging/sanering

Artikel 4.3.1, § 2, 1° VCRO bepaalt dat de overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen: (...)

Artikel 1.1.4 VCRO luidt als volgt: (...)

Uit de aangehaalde bepalingen volgt dat een vergunningverlenende overheid in haar beoordeling moet streven naar ruimtelijke kwaliteit en daarbij, onder meer, moet rekening houden met de gevolgen voor het leefmilieu.

Het gegeven dat een aanvraag betrekking heeft op een verontreinigd perceel en het bebouwen van het perceel de lopende sanering in het gedrang brengt of bemoeilijkt, kan niet anders dan beschouwd worden als een relevant aspect van goede ruimtelijke ordening.³⁵

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2° VCRO – Beleidsmatig gewenste ontwikkeling onvoldoende concreet

Uit deze overwegingen blijkt dat de verwerende partij het aangevraagde weigert omdat enkel nog het betrokken perceel een ontsluiting kan bieden voor het mogelijks ontwikkelen van een binnengebied, waarbij zij erkent dat de gemeente in de nabije toekomst geen directe ontwikkeling van het gebied voor ogen heeft. Het weigeringsmotief steunt dus op de hypothetische mogelijkheid om in de verdere toekomst de mogelijkheid open te houden om een binnengebied te ontwikkelen.

(...)

Het gegeven dat artikel 4.3.1, § 2, eerste lid, 2°, a) VCRO de mogelijkheid biedt voor een vergunningverlenende overheid om rekening te houden met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven, houdt in dat deze ontwikkelingsperspectieven zowel in de tijd als naar inhoud, voldoende geconcretiseerd zijn op het ogenblik dat uitspraak wordt gedaan over de vergunningsaanvraag. In de onderliggende zaak is dit duidelijk niet het geval.³⁶

34 RvVb 6 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-0960 (rolnr. 1920-RvVb-0753-A). Zie ook: RvVb 19 november 2020, nr. RvVb-A-2021-0291 (rolnr. 1920-RvVb-0420-A); RvVb 20 mei 2021, nr. RvVb-A-2021-1012 (rolnr. 1920-RvVb-0471-A).

35 RvVb 14 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0520 (rolnr. 1920-RvVb-0122-A).

36 RvVb 8 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1181 (rolnr. 1920-RvVb-0881-A).

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2° VCRO – Startnota bij RUP in opmaak – Voorlopig karakter – Kan niet worden aanvaard als beleidsmatig gewenste ontwikkeling

De verwerende partij oordeelt dat het aangevraagde niettemin strijdt met de “*aanzet van de beleidsmatig gewenste ontwikkeling*” die zij leest in de startnota van juni 2018, opgemaakt naar aanleiding van het initiatief tot opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gouden Kruispunt’.

Een beleidsmatig gewenste ontwikkeling kan (in het licht van het rechtszekerheidsbeginsel) slechts in rekening worden gebracht voor zover dit voldoende duidelijk is vastgelegd en openbaar is gemaakt.

(...)

Waar de verwerende partij steunt op de betrokken startnota en de daarin geformuleerde punten beschouwt als een beleidsmatig gewenste ontwikkeling die het vergunnen van het aangevraagde in de weg staat, geeft zij een betekenis en draagwijdte aan de startnota die niet overeenstemt met het doel dat de decreetgever voor ogen had en die met name gewild heeft dat de startnota nog geen ontwerpplan is waarover al beslissingen genomen zijn. De verwerende partij kon hieruit dan ook niet met goed gevolg, laat staan zonder de rechtszekerheid in het gedrang te brengen, enige beleidsmatig gewenste ontwikkeling afleiden.³⁷

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2° VCRO – Ruimtelijk rendement – Reeds vergunde verdichting volstaat niet als argument om nieuwe verdichting toe te staan – *In concreto* beoordeling

Los van de vaststelling dat de verwerende partij zich in dit verband beperkt tot algemene formuleringen die op nagenoeg elk inbreidingproject kunnen worden toegepast, moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing geen concrete en pertinente motivering bevat voor de verantwoording van de gesloten bebouwing op de loten 1-4 en 5-7 pal achter de bestaande vrijstaande woning en tuin van onder meer de verzoekende partij.

(...)

Uit de bestreden beslissing blijkt met andere woorden niet op grond van welke concrete gegevens de verwerende partij in redelijkheid tot het besluit is gekomen dat een dergelijke bouwtypologie in afwijking van de overheersende bouwtrant in de Groenstraat (open en halfopen bebouwing) te verantwoorden is als kwalitatieve en passende ruimtelijke rendementsverhoging in de betrokken relevante omgeving.³⁸

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 3° VCRO – Toetsing aan verkaveling ouder dan 15 jaar – Geen *cherry picking* binnen de verkavelingsvoorschriften toegestaan

De bestreden beslissing bevat op het eerste gezicht dan ook een tegenstrijdige motivering, in zoverre bepaalde aspecten van de aanvraag worden getoetst aan de geldende verkavelingsvoorschriften, maar er voor andere aspecten wordt uitgegaan van het gegeven dat deze verkavelingsvoorschriften geen weigeringsgrond meer kunnen vormen en er hiervan derhalve in beginsel abstractie kan worden gemaakt.

37 RvVb 10 september 2020, nr. RvVb-A-2021-0025 (rolnr. 1819-RvVb-0683-A).

38 RvVb 15 april 2021, nr. RvVb-A-2021-0875 (rolnr. 1920-RvVb-0099-A). Zie ook: RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-A-2021-0274 (rolnr. 1819-RvVb-1004-A); RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-A-2021-0279 (rolnr. 1819-RvVb-0550-A).

nr. RvVb-A-2021-1179, 8 juli 2021 (rolnr. 1920-RvVb-0906-A).

Indien verwerende partij haar vergunningsbeslissing wil steunen op de verenigbaarheid van de aanvraag met de verkavelingsvoorschriften, die volgens haar worden geacht de criteria van een goede ruimtelijke ordening weer te geven, moet blijken dat de door de aanvraag relevante aandachtspunten en criteria daarin worden behandeld en geregeld, en moet de aanvraag hiermee in overeenstemming zijn. Dit wordt overigens bevestigd door de overweging in de bestreden beslissing dat verkavelingsvoorschriften “*rechtszekerheid geven aan de eigenaar van een perceel binnen de verkaveling dat er ‘volgens deze voorschriften’ kan gebouwd worden*”.³⁹

1.4.2. Stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften

1.4.2.1. Toets aan stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften

Artikel 2.3.3 VCRO – Verhouding voorschriften stedenbouwkundige verordening vs. RUP – RUP primeert op verordening – Verordening kan enkel aanvullen

Artikel 2.3.3 VCRO bepaalt: (...)

De geciteerde bepaling regelt formeel enkel de verhouding tussen ruimtelijke uitvoeringsplannen en al bestaande stedenbouwkundige verordeningen van vroegere datum, maar geeft in algemene zin de plaats weer die de stedenbouwkundige verordeningen in verhouding tot de ruimtelijke uitvoeringsplannen innemen.

Artikel 2.3.3 VCRO gaat terug tot artikel 56 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening. De parlementaire voorbereiding van die bepaling licht toe dat de “*voorschriften van de uitvoeringsplannen primeren op die van de stedenbouwkundige verordeningen*”, wat in het licht van de inhoud van elk van beide instrumenten voor de hand liggend genoemd wordt. Vermeld wordt nog dat de voorrang van de ruimtelijke uitvoeringsplannen op de verordeningen vooral speelt in de verhouding van plannen tot verordeningen op hetzelfde bestuursniveau (memorie van toelichting, *Parl.St.* VI.Parl., 1998-99, nr. 1332/1, 39).

Daaruit volgt dat de Antwerpse Bouwcode, die voor het hele grondgebied van de stad als een *lex generalis* geldt, enkel een aanvullend karakter kan hebben ten opzichte van de voorschriften van het gemeentelijk RUP, die een *lex specialis* voor zijn beheersingsgebied zijn. De toepasselijkheid van de Antwerpse Bouwcode moet wijken voor de toepassing van het gemeentelijk RUP als, voor eenzelfde aangelegenheid, de verordening een regeling bevat die strijdig is met de voorschriften van het gemeentelijk RUP. Het is niet mogelijk om met toepassing van de Antwerpse Bouwcode handelingen te verbieden die het gemeentelijk RUP toelaat.⁴⁰

39 RvVb 15 oktober 2020, nr. RvVb-S-2021-0165 (rolnr. 1920-RvVb-0537-SA). Zie ook: RvVb 17 december 2020, nr. RvVb-A-2021-0470 (rolnr. 1819-RvVb-0895-A).

40 RvVb 11 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0647 (rolnr. 1920-RvVb-0054-A). Zie ook: RvVb 15 oktober 2020, nr. RvVb-A-2021-0166 (rolnr. 1819-RvVb-0809-A); RvVb 4 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0590 (rolnr. 1920-RvVb-0026-A).

Artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, c VCRO – Verkaveling ouder dan 15 jaar – Zowel verkavelingsvoorschriften als verkavelingsplan – Herbeoordeling na cassatiearrest RvS 23 maart 2021, nr. 250.183

Uit artikel 4.3.1, §1, eerste lid, VCRO volgt dat enkel (1) de verkavelingsvoorschriften die betrekking hebben op wegenis en openbaar groen, en (2) de andere verkavelingsvoorschriften die niet ouder zijn dan vijftien jaar op het ogenblik van de indiening van de vergunningsaanvraag en waarvan niet op geldige wijze is afgeweken een weigeringsgrond vormen. De verkavelingsvoorschriften in voormeld artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, c), VCRO maken deel uit van de in voormeld artikel 4.2.15 VCRO bedoelde reglementaire voorschriften aangaande de wijze waarop de verkaveling ingericht wordt en de kavels bebouwd kunnen worden. Deze voorschriften worden in de vergunningsbeslissing zelf en/of grafisch weergegeven en vormen één geheel.

De grafische voorschriften die een indeling van het perceel in kavels en dus de wijze van inrichting van de verkaveling, vastleggen, zijn deel van de reglementaire voorschriften van de vergunde verkaveling. Het inplanten van de nieuwe bebouwing (twee studentenhuisvestingen) over drie loten van de verkaveling van 17 februari 1964, waarbij de kavelindeling van deze verkavelingsvergunning dus niet wordt gevolgd, dient niet voorafgegaan te worden door een verkavelingswijziging. Er geldt immers geen verkavelingsvergunningsplicht voor de samenvoeging van loten.⁴¹

1.4.2.2. Afwijking van stedenbouwkundige voorschriften

Artikel 4.4.4 VCRO – Recreatief medegebruik – Niet voor privédoeleinden

In de mate dat het handelingen van recreatief medegebruik toelaat in zones waar ze planologisch niet thuishoren, is artikel 4.4.4, §1 VCRO een uitzonderingsbepaling die als dusdanig restrictief geïnterpreteerd en toegepast moet worden.

Uit de geciteerde toelichting en de verstrekte voorbeelden blijkt dat de decreetgever niet de bedoeling gehad heeft om met artikel 4.4.4, §1 VCRO zonevreemde handelingen toe te laten louter ten behoeve van de eigen hobbyactiviteit van de aanvrager. Alleen al in het weigeringsmotief dat de paddock enkel voor eigen gebruik door de verzoekende partij een recreatieve functie vervult, vindt de bestreden beslissing een afdoende grondslag. Daarmee voegt de verwerende partij geen voorwaarde aan de wet toe.⁴²

Artikel 4.4.7, §2 VCRO – Handeling van algemeen belang met ruimtelijk beperkte impact – Pyloon voor telecommunicatie

Met de verzoekende partijen kan akkoord worden gegaan dat er geen, minstens onvoldoende, rekening is gehouden met de hoogte van de pyloon bij het beoordelen van de ruimtelijke impact omdat enkel wordt verwezen naar de wijze van uitvoering en naar de beperkte inname van oppervlakte op de grond waarbij verder enkel, zonder enige nadere motivering, wordt gesteld dat de visuele impact eerder beperkt is omdat het een vakwerkpyloon betreft. De ruimtelijke impact van de pyloon wordt niet alleen door zijn grondinname of uitvoering gedetermineerd maar in de eerste plaats door de hoogte ervan.

(...)

41 RvVb 15 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1206 (rolnr. 1819-RvVb-064-A).

42 RvVb 28 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0575 (rolnr. 1920-RvVb-0053-A).

De beoordeling van de ruimtelijk beperkte impact omvat *in casu* immers noodzakelijk meer dan een louter onderzoek naar de grondinname en de wijze van uitvoeren van de pyloon. Ook de ruimte die de gevraagde pyloon in de hoogte inneemt en de visuele impact hiervan op de omgeving, is van belang.⁴³

Artikel 4.4.9/1 VCRO – BPA ouder dan 15 jaar – Afwijking vereist toetsing aan onderliggend gewestplan

De afwijkmogelijkheid van artikel 4.4.9/1 VCRO kan enkel worden toegepast voor stedenbouwkundige voorschriften van een aanvullend BPA, zijnde een BPA met voorschriften die een aanvulling vormen op de voorschriften van het Inrichtingsbesluit voor de onderliggende gebiedsaanduiding. De decreetgever verduidelijkt in de parlementaire voorbereiding (...)

Bij toepassing van de afwijkmogelijkheid van artikel 4.4.9/1 VCRO moet de aanvraag dus getoetst worden aan de onderliggende gewestplanbestemming.

Anders oordelen zou bovendien, zoals de verwerende partij terecht aangeeft, tot gevolg hebben dat de aangevraagde percelen bestemmingsvrij zijn, hetgeen duidelijk niet in overeenstemming is met hetgeen de decreetgever beoogde te verwezenlijken. Bovendien toont de verzoekende partij ook niet aan hoe dergelijke interpretatie zou stroken met het *stand still*-beginsel inzake de bescherming van het leefmilieu zoals vervat in artikel 23 van de Grondwet. Dat artikel verbiedt immers dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving in aanzienlijke mate vermindert, zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang. De verzoekende partij toont niet aan dat een interpretatie van artikel 4.4.9/1 VCRO waarbij het aangevraagde in essentie bestemmingsvrij wordt, in overeenstemming kan zijn met dit *stand still*-beginsel.⁴⁴

Artikel 4.4.9/1 VCRO – BPA ouder dan 15 jaar – Afwijking vereist openbaar onderzoek

Het met de Codextrein ingevoerd artikel 4.4.9/1 VCRO is vanaf 30 december 2017, en dus ook bij het hernemen van de administratieve beroepsprocedure met het verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar op 1 maart 2018, van toepassing op alle lopende aanvragen van stedenbouwkundige en omgevingsvergunningen.

(...)

Op het ogenblik dat het openbaar onderzoek in dit dossier, omwille van de afwijking van de verkavelingsvoorschriften én van het bijzonder plan van aanleg door de bouw tot op de linkerperceelsgrens, georganiseerd is, was er krachtens de VCRO maar een zeer beperkte mogelijkheid om van dergelijke voorschriften af te wijken.

Inmiddels bepalen artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1° c) en 4.4.9/1 VCRO meer uitgebreide mogelijkheden tot afwijking van voorschriften in verkavelingsvergunningen en bijzondere plannen van aanleg.

Eventuele belanghebbenden hebben daarom, op het ogenblik dat het openbaar onderzoek in 2014 georganiseerd is, niet kunnen inschatten dat er inmiddels, door de wijziging van de wetgeving, meer verregaande afwijkingen mogelijk worden, minstens hebben ze zich er niet aan kunnen verwachten. De afwijking van

43 RvVb 12 augustus 2021, nr. RvVb-A-2021-1264 (rolnr. 2021-RvVb-0097-A).

44 RvVb 15 oktober 2021, nr. RvVb-A-2021-0152 (rolnr. 1819-RvVb-0891-A).

het bijzonder plan van aanleg krachtens artikel 4.4.9/1 VCRO werd hier dan ook niet onderworpen aan een openbaar onderzoek, alhoewel dat één van de uitdrukkelijke vereisten is voor de toepassing van die bepaling.

De verwerende partij kon dus in de bestreden beslissing geen afwijking toestaan zonder een nieuw te organiseren openbaar onderzoek.

De verwerende partij stelt alleen maar dat een openbaar onderzoek georganiseerd is, om dan te besluiten dat artikel 4.4.9/1 VCRO kan worden toegepast, zonder echter te onderzoeken of de in dit artikel bepaalde mogelijkheid tot afwijking als zodanig in het openbaar onderzoek betrokken is, en blijft ook in gebreke hierover enige motivering te vermelden.⁴⁵

Artikel 4.4.13 – Herbouw zonevreemde constructies – Begrip ‘bestaande’ constructie – Verregaand verkrot – Toestand bij de eerste vergunningsaanvraag niet relevant

De vaststelling dat de te herbouwen zonevreemde constructie op het ogenblik van de eerste vergunningsaanvraag die hierop betrekking had (in 1997) niet was verkrot en dus ressorteert onder het toepassingsgebied van artikel 4.4.13 VCRO, doet geen afbreuk aan de vaststelling dat ze op het ogenblik van voorliggende aanvraag niet langer kon worden beschouwd als een bestaande constructie zoals door dit artikel wordt vereist. Het begrip ‘bestaand’ moet worden onderscheiden van de toepassingsvoorwaarde in artikel 4.4.10, §1 VCRO dat de zonevreemde constructie op het ogenblik van de eerste vergunningsaanvraag om daaraan werken uit te voeren ‘niet verkrot’ mag zijn. De vereiste ‘niet-verkrotte toestand’ van de constructie is een afzonderlijke voorwaarde, die geen nadere specificatie vormt van de vereiste ‘bestaande toestand’ van de constructie. Deze bestaansvereiste draagt bij aan de toets van de aanvraag aan de algemene toepassingsvoorwaarden in artikel 4.4.10, §1 VCRO, voor zover dit nog niet zou zijn gebeurd naar aanleiding van een eerdere aanvraag, waarbij met name moet worden onderzocht of de aanvraag betrekking heeft op een hoofdzakelijk vergunde en niet verkrotte zonevreemde constructie in de zin van de begrippen ‘hoofdzakelijk vergund’ en ‘verkrot’ in artikel 4.1.1, 7° en 15° VCRO, die in beginsel vereisen dat de constructie nog bestaat.⁴⁶

1.4.3. Natuurbehoud, natuurtoets, VEN-toets en passende beoordeling

Artikel 16 Natuurdecreet – Natuurtoets – Vermijdbare schade – Verkavelingsvergunning met ontbossing – Ontbossing is *in casu* vermijdbare schade

De zorgplicht, die geconcretiseerd wordt in de ‘natuurtoets’, houdt voor elke vergunningverlenende overheid de verplichting in ervoor te zorgen dat door het toelaten van een handeling of activiteit geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan, ongeacht de aard of het voorwerp van de aanvraag, en ongeacht de planologische bestemming van het gebied.

(...)

45 RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-A-2021-0240 (rolnr. 1718-RvVb-0744-A). Zie ook: RvVb 26 november 2020, nr. RvVb-A-2021-0311 (rolnr. 1920-RvVb-0657-A); RvVb 15 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1214 (rolnr. 1920-RvVb-0814-A).

46 RvVb 18 maart 2021, nr. RvVb-A-2021-0767 (rolnr. 1920-RvVb-0188-A).

[I]n de bestreden beslissing [wordt] ook verwezen naar het goedgekeurd boscompensatievoorstel om te besluiten dat de natuurtoets gunstig is. De verwerende partij en de tussenkomende partij gaan hierbij (ten onrechte) uit van de (impliciete) aanname dat ontbossing voor woningbouw als ‘onvermijdbare’ schade moet begrepen worden.

De verkaveling gaat, volgens het laatst (goedgekeurde) boscompensatieplan gepaard met een ontbossing van 7.286,54 m², zodat een bosoppervlakte van 4.006,79 m² behouden blijft.

Het feit dat in sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer het project uitsluitend een ontbossing beoogt, kan worden aangenomen dat schade moeilijk kan vermeden worden door het opleggen van voorwaarden of aanpassing van het project zonder te leiden tot een ‘onwerkbaar’ project, houdt niet in dat elke ontbossing als een ‘onvermijdbare’ schade kwalificeert. Immers, dient een ontbossing in projecten met een zekere omvang waar een redelijke en eenvoudige aanpassing van het project (bijvoorbeeld door een andere kavelindeling of inplanting of kleinere bouwvlakken) kan leiden tot een kleinere (of geen) ontbossing, gekwalificeerd te worden als ‘vermijdbare’ schade. In dat geval vloeit de ‘vermijdbare’ schade niet exclusief voort uit de ontbossing maar uit het totaalproject als dusdanig.⁴⁷

Artikel 26bis Natuurdecreet – Verscherpte natuurtoets – Geen schadedrempel

Het wordt niet betwist dat de projectzone eveneens deels in een VEN-gebied (Grote Eenheid Natuur (GEN): “*De valleien, bossen en heiderelicten van de oostelijke Brugse Veldzone*”) is gelegen

(...)

De verzoekende partij kan worden bijgetreden wanneer ze stelt dat de finaliteit van de “verscherpte natuurtoets” uit artikel 26bis Natuurdecreet anders is dan de finaliteit van de “passende beoordeling” uit artikel 36ter Natuurdecreet.

Daarbij is het uiteraard niet onbelangrijk dat artikel 26bis, in tegenstelling tot artikel 36ter, niet voorziet in een expliciete schadedrempel. Elke vorm van “onvermijdbare en onherstelbare schade” moet in beginsel worden uitgesloten, wat inhoudt dat een kans op “onvermijdbare schade en onherstelbare schade” voldoende is om een vergunning te weigeren. In het kader van de VEN-toets volstaat het dus niet om vast te stellen dat er geen sprake is van een “betekenisvolle” aantasting van de natuurwaarden.

Met de verwerende partij kan worden aangenomen dat niets er zich tegen verzet dat beide toetsen in één document worden opgenomen. Daarbij is het zelfs niet uitgesloten dat bij de bespreking van de “verscherpte natuurtoets” wordt verwezen naar de effectenanalyse opgenomen in de “passende beoordeling”. Maar de verschillende finaliteit vereist dan wel dat in de “verscherpte natuurtoets” uitdrukkelijk wordt gemotiveerd waarom het project geen “onvermijdbare en onherstelbare schade” aan de natuur in het VEN-gebied kan veroorzaken.

De Raad moet evenwel vaststellen dat in de “verscherpte natuurtoets” opgenomen in hoofdstuk 5.2 van het genoemde document niet wordt uitgelegd waarom het project, niettegenstaande het onmiskenbaar negatieve gevolgen kan hebben voor vleermuizen, geen “onvermijdbare en onherstelbare schade” aan de natuur zal veroorzaken.⁴⁸

47 RvVb 25 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0671 (rolnr. 1819-RvVb-0434-A). Zie ook: RvVb 5 augustus 2021, nr. RvVb-A-2021-1248 (rolnr. 1819-RvVb-0420-A).

48 RvVb 4 februari 2021, nr. RvVb-S-2021-0611 (rolnr. 2021-RvVb-0036-SA).

Artikel 36ter Natuurdecreet – Passende beoordeling – Programmatische aanpak stikstof – Loutere verwijzing in voortoets naar voorlopig PAS-kader volstaat niet

[E]en vergunningsplichtige activiteit die, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, zonder dat die vergunningsplichtige activiteit direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied in de speciale beschermingszone in kwestie, moet worden onderworpen aan een “passende beoordeling” wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

(...)

De verwerende partij meent klaarblijkelijk te kunnen volstaan met het louter verwijzen naar het bestaan van een PAS-significantiekader en de daarin opgenomen drempelwaarden, waarbij een bijdrage van de door het project veroorzaakte depositie aan de KDW (van het meest gevoelige habitatype) van minder dan 5%, zowel voor de depositie van stikstofoxiden en ammoniak, wordt aanzien als “*niet significant*”.

(...)

[Dat] een werkwijze die op grond van louter kwantitatieve drempelwaarden bepaalde projecten bij voorbaat uitsluit van de plicht tot het uitvoeren van een passende beoordeling, slechts mogelijk is wanneer blijkt dat er onder die drempel- of grenswaarde geen gevaar is voor significante effecten die de natuurlijke kenmerken van het SBZ kunnen aantasten. Dit veronderstelt dat er wetenschappelijk gezien geen redelijke twijfel mag zijn dat geen van de projecten die door toepassing van dit programmatisch kader aan de passende beoordelingsplicht ontsnappen, in geen enkele omstandigheid schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van de SBZ.

Zonder daarbij vooruit te willen lopen op de vaststelling van het definitieve PAS, merkt de Raad ten overvloede op dat, hoewel het mogelijk is dat één beperkte depositie geen aanleiding geeft tot significante effecten, dit alsnog het geval kan zijn rekening houdende met de cumulatieve milieudruk (deposities van andere projecten). Zoals in de rechtsleer niet onterecht wordt aangekaart, maken “*veel kleintjes één grote*”, en kunnen vele kleine deposities samen ook tot een betekenisvolle aantasting leiden.

Uit de bestreden beslissing blijkt niet waarom de 5%-drempel een dergelijke voldoende zekerheid zou bieden. De door de verwerende partij aangeleverde gegevens, of beter gezegd het gebrek daaraan, laten de Raad ook niet toe om te oordelen over de wetenschappelijke deugdelijkheid van de onderbouwing van de 5%-drempel. Hoe die 5%-drempel tot stand is gekomen, is vooralsnog onduidelijk. Eveneens is het onduidelijk of deze gebaseerd is op de best beschikbare wetenschappelijke kennis en of deze afdoende zekerheid biedt dat de natuurlijke kenmerken van de SBZ in geen geval betekenisvol worden aangetast.⁴⁹

Artikel 36ter Natuurdecreet – Passende beoordeling – Programmatische aanpak stikstof – Loutere verwijzing naar voorlopig PAS-kader volstaat niet

De Raad oordeelt op het eerste gezicht dat de beoordeling door de verwerende partij geen rekening houdt met de voor de betrokken speciale beschermingszone vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen. De verwerende partij beperkt er zich in de bestreden beslissing toe te verwijzen naar het bestaan van een

PAS-significantiekader en de daarin vermelde drempelwaarden, waardoor een bijdrage van de door het met de bestreden beslissing vergund project veroorzaakte depositie aan de kritische depositiewaarde (van het meest gevoelige habitatype) van minder dan 5% als “*niet significant*” beschouwd wordt.

Dat is echter helemaal geen *in concreto* beoordeling van de mogelijke betekenisvolle effecten, minstens blijkt dat niet uit de motivering van de bestreden beslissing.⁵⁰

1.4.4. Milieueffectenbeoordeling

Artikel 4.3.2 DABM – Project-m.e.r.-screening – Gebrek aan screening bij aanvraagdossier – Onvolledige vergunningsaanvraag – Beslissingsbevoegdheid CBS – Onvolledigheid kan niet meer worden geredieerd

[D]e bevoegdheid om te oordelen over de volledigheid en de ontvankelijkheid van de aanvraag en de beslissing of er een milieueffectenrapport moet opgesteld worden, [wordt] uitdrukkelijk toegewezen aan de bevoegde overheid in eerste administratieve aanleg. In het geval er beslist wordt dat er een milieueffectenrapport moet opgesteld worden, heeft dit de stopzetting van de vergunningsprocedure tot gevolg, waartegen geen administratief beroep kan worden ingesteld.

Ook in het DABM wordt de bevoegdheid om te beslissen over de project-MER-screeningsnota toebedeeld aan de overheid die beslist over de ontvankelijkheid van de aanvraag, waarbij er wordt aan toegevoegd dat die overheid die beslissing neemt op het ogenblik van en als onderdeel van de beslissing over de ontvankelijkheid en volledigheid van de vergunningsaanvraag. Artikel 4.3.3, § 2 van dit decreet bepaalt immers: (...)

Er kan niet worden ingezien hoe het herstellen van een gebrek aan een screeningsnota in administratief beroep, te verzoenen valt met de uitdrukkelijke bevoegdheid van de overheid in eerste administratieve aanleg zoals vermeld in de bepalingen die hiervoor zijn aangehaald. Bovendien moet de bevoegde overheid in eerste administratieve aanleg, volgens deze bepalingen, uitspraak doen over de project-MER-screeningsnota “*op het ogenblik van en als onderdeel van de beslissing over de ontvankelijkheid en volledigheid van de vergunningsaanvraag*”. Volgens artikel 40 Omgevingsvergunningsdecreet moet deze beslissing in beginsel genomen worden binnen een termijn van dertig dagen vanaf de dag na de datum waarop de vergunningsaanvraag is ingediend, hetzij na de ontvangst van de ontbrekende gegevens of documenten. Deze vereiste lijkt op zijn beurt niet verzoenbaar met het indienen van een “*aangepaste*” project-MER-screeningsnota door de tussenkomenende partij door middel van een wijzigingsaanvraag enkele dagen voor het einde van de beslissingstermijn en nadat in het omgevingsloket is aangegeven dat er al een beslissing is genomen over de ontvankelijkheid en de volledigheid van de aanvraag.⁵¹

Artikel 4.3.2 DABM – Project-MER-plicht – Deelproject (ontbossing en bouwrijp maken) maakt deel uit van gefaseerd totaalproject – Project-MER moet rekening houden met eenheid van beoordeling globale project – Geïntegreerde beoordeling vereist

In het licht van doelstelling en de reikwijdte van de project-MER-richtlijn, moet worden vastgesteld dat de project-MER-plicht tot doel heeft de vergunningverlenende overheid toe te laten de milieueffecten van, in voorkomend geval, het globale project na te gaan, des te meer wanneer zoals *in casu* de verschillende

50 RvVb 12 augustus 2021, nr. RvVb-S-2021-1254 (rolnr. 2021-RvVb-0341-S).

51 RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-S-2021-0263 (rolnr. 1920-RvVb-0712-SA). **Zie ook: RvVb 12 november 2020**, nr. RvVb-A-2021-0250 (rolnr. 1819-RvVb-0458-A).

fases waaruit het project bestaat reeds met een grote mate van zekerheid gekend zijn. Een richtlijnconforme invulling van de project-MER-plicht, vereist *in casu* een eenheid van beoordeling waarbij rekening wordt gehouden, niet alleen met de milieu-impact van de ontbossing op zich, maar met de gezamenlijke milieueffecten over de verschillende fases heen en die worden beoordeeld in een milieueffectenrapport dat in een zo vroeg mogelijk stadium bij het besluitvormingsproces wordt betrokken.

Voor de MER-plicht is het project dat men wil realiseren beslissend. De milieueffectrapportage heeft tot doel de vergunningverlenende overheid toe te laten de weerslag van het gehele project op de mens en het leefmilieu na te gaan. Aan die doelstelling, die de eenheid van beoordeling beoogt, zou afbreuk worden gedaan indien voor een totaalproject de milieurapportage wordt opgesplitst. De bedoeling is dat rekening wordt gehouden met de gezamenlijke milieu-impact van het totaalproject. Deze gezamenlijke milieu-impact wordt geëvalueerd in een MER dat bij aanvang van het totaalproject bij de milieuvergunningsaanvraag moet worden gevoegd.⁵²

Plan-MER-plicht gemeentelijke verordening – Verordening geldt als kader voor stadsontwikkelingsprojecten – Significant regelgevend kader bij toekenning van vergunningen

Het valt, gelet op de rechtspraak van het Hof van Justitie, niet te betwisten dat ook een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening zoals het ABR van de stad Gent voldoet aan de twee cumulatieve voorwaarden om als “*plan of programma*” in de zin van artikel 2, a) van de SMB-richtlijn (of artikel 4.1.1, §1, 4° DABM) beschouwd te worden. Meer bepaald is een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening “*door een instantie op lokaal niveau opgesteld en/of vastgesteld*” en “*door een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling voorgeschreven*”. Het Hof heeft het “*voorgeschreven*” karakter zo uitgelegd dat plannen en programma’s waarvan de vaststelling is geregeld in nationale wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen waarin de voor de vaststelling van deze plannen en programma’s bevoegde autoriteiten zijn aangegeven en de procedure voor de opstelling ervan is bepaald, voor de toepassing van de SMB-richtlijn als “*voorgeschreven*” in de zin van deze richtlijn moeten worden aangemerkt. Indien plannen en programma’s waarvan de vaststelling niet verplicht is, worden uitgesloten van de werkingssfeer van de SMB-richtlijn, zou, gelet op het feit dat deze richtlijn ertoe strekt een hoog milieubeschermingsniveau te verzekeren, immers afbreuk worden gedaan aan de nuttige werking ervan (HvJ 7 juni 2018, C-671/16, overwegingen 36-38). De vaststelling van een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening, zoals het ABR, is decretaal geregeld (oud artikel 55, §2 DRO en huidig artikel 2.3.2, §2 VCRO)

(...)

De verzoekende partij maakt aannemelijk dat het voorliggende bouwreglement een principiële milieubeoordelingsplichtig plan of programma is in de zin van een heel pakket of significant geheel aan criteria en modaliteiten die het kader vormen voor de vergunningverlening van (onder meer) stadsontwikkelingsprojecten, en waarbij concreet voor de wijzigingen sinds de aanneming van het initiële ABR de verplichtingen onder de SMB-richtlijn niet werden ingelost.⁵³

52 RvVb 13 november 2020, nr. RvVb-UDN-2021-0287 (rolnr. 2021-RvVb-0107-UDN). Zie ook: RvVb 17 december 2020, nr. RvVb-A-2021-0460 (rolnr. 1920-RvVb-0154-A).

53 RvVb 22 juli 2021, nr. RvVb-A-2021-1226 (rolnr. 1920-RvVb-0764-A). **Zie ook: RvVb 12 november 2020**, nr. RvVb-A-2021-0273 (rolnr. 1819-RvVb-0987-A); RvVb 21 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0553 (rolnr. 1819-RvVb-0896-A); RvVb 15 april 2021, nr. RvVb-A-2021-0880 (rolnr. **1920-RvVb-0738-A**).

Plan-MER-plicht VLAREM II – Grondwettigheid Validatiedecreet – Verzoek tot stellen prejudiciële vragen verworpen – Verwijzing naar beoordeling in arrest GwH 25 februari 2021, nr. 30/2021

In een eerste middelonderdeel stellen de verzoekende partijen vast dat de sectorale normen voor windturbines opgenomen in afdeling 5.20.6 VlareM II zijn aangenomen zonder voorafgaand plan-MER. Dit voorafgaand plan-MER is evenwel vereist zoals ook reeds geoordeeld werd door het Hof van Justitie op 25 juni 2020. Het decreet van 17 juli 2020 tot validatie van de sectorale normen voor windturbines is evenmin onderworpen aan een plan-mer en biedt dan ook geen garantie dat het voldoen aan deze sectorale normen de effecten voor mens en milieu tot het toelaatbare beperkt. Dit validatiedecreet is volgens de verzoekende partijen strijdig met de *stand still*-verplichting in artikel 23 Gw., het Verdrag van Aarhus en de plan-mer-richtlijn.

(...)

Het Grondwettelijk Hof heeft met het arrest van 25 februari 2021 met nummer 30/2021 de vorderingen tot schorsing verworpen, omwille van het niet voldaan zijn aan de vereiste van ernstige middelen.

De Raad neemt akte van dit arrest en sluit zich, na een beoordeling op het eerste gezicht, volledig aan bij de omvangrijke motivering van dit arrest.

In dit arrest wordt een groot aantal middelen onderzocht en wordt tot nader order geoordeeld dat de decretale validatie door het Validatiedecreet niet ongrondwettig is.⁵⁴

1.4.5. Beoordeling aktename melding

Artikel 111 OVD – Aktename melding klasse 3-inrichting (grondwaterwinning) – Beperkt beoordelingskader – Geen toets aan goede ruimtelijke ordening

De overheid die gevat wordt met een melding van een klasse-3 inrichting moet enkel haar beperkte beoordelingsbevoegdheid uitoefenen die ze op grond van artikel 111 Omgevingsvergunningsdecreet heeft. Die beperkte beoordelingsvrijheid is te onderscheiden van de toets aan beoordelingscriteria zoals die worden bepaald in artikel 5.3.1 DABM, wat een beoordelingsgrond is voor de vergunningverlenende overheid met betrekking tot de aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Uit artikel 111 Omgevingsvergunnings[decreet] kan geen verplichting voor de aktenemende overheid afgeleid worden tot het toetsen van de hinderaspecten en de goede ruimtelijke ordening van de melding die het kader van artikel 111 en 113 Omgevingsvergunnings[decreet] en artikel 5.4.3, §3 DABM overstijgt. De verzoekende partij verliest bij haar betoog uit het oog dat het voorwerp van de melding op zich beperkt is en aan de verwerende partij slechts een beperkte beoordelingsbevoegdheid toekomt.⁵⁵

54 RvVb 20 mei 2021, nr. RvVb-S-2021-1004 (rolnr. 2021-RvVb-0212-SA).

55 RvVb 10 juni 2021, nr. RvVb-A-2021-1082 (rolnr. 2021-RvVb-0161-A). Zie ook: RvVb 25 maart 2021, nr. RvVb-S-2021-0798 (rolnr. 2021-RvVb-0207-SA); RvVb 15 april 2021, nr. RvVb-A-2021-0873 (rolnr. 1920-RvVb-0572-A).

Artikel 111 OVD – Aktename melding klasse 3-inrichting (hondenpension 8 honden) – Oneigenlijk gebruik meldingsprocedure – Uitbreiding bestaande klasse 2 – Omgevingsvergunning vereist

Nog afgezien van de vraag of de verwerende partij niet kennelijk onredelijk heeft gehandeld door bij de aktename geen bijzondere milieuvorwaarden op te leggen, moet met de verzoekende partij worden vastgesteld dat er hier een oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de procedure van de aktename van een melding van een activiteit of inrichting van de derde klasse. De hier gemelde inrichting van de derde klasse voor het houden van 8 honden wordt immers geëxploiteerd op dezelfde locatie van de vergunde inrichting van de tweede klasse bestaande uit het houden van 12 honden.

De gemelde inrichting voor het houden van 8 honden komt dus eigenlijk neer op de verandering door uitbreiding van een reeds vergunde inrichting van de tweede klasse, zodat de hiertoe geëigende vergunningsprocedure gevolgd moet worden. Door de verandering (door uitbreiding) van een bestaande vergunde inrichting van de tweede klasse waarin honden worden gehouden voor te stellen als een louter meldingsplichtige inrichting van de derde klasse, wordt deze verandering onttrokken aan de stedenbouwkundige en milieutechnische beoordeling die normaal gepaard gaat met een verandering van een ingedeelde inrichting van de tweede klasse.⁵⁶

1.4.6. Beoordeling regularisatievergunning

Artikel 81 OVD – Regularisatievergunning vs. afbraakvonnis – Gewijzigde wettelijke context of feitelijke evoluties

Een gewijzigde wettelijke context kan een omstandigheid uitmaken die de afgifte van een regularisatievergunning wettigt na een definitief geworden herstelmaatregel. Waar de rechter in de hersteluitspraak tot de strijdigheid van de werken met niet langer geldende voorschriften besloten heeft, verhindert het gezag van gewijsde niet dat het vergunningverlenend bestuursorgaan de bestaanbaarheid van de regularisatieaanvraag met de nieuwe of gewijzigde voorschriften onderzoekt.

Ook feitelijke evoluties kunnen tot gevolg hebben dat werken die ten tijde van de rechterlijke uitspraak wettelijk niet toelaatbaar waren, thans wel vergund kunnen worden. De rechter beslecht het geschil op basis van de hem voorgelegde feiten waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren. Dat omlijnt het gezag van zijn uitspraak. Op toekomstige feitelijke ontwikkelingen kunnen de partijen en de rechter niet vooruitlopen. Het komt het vergunningverlenend bestuursorgaan toe om, ook bij ongewijzigde regels, te beoordelen of in het licht van de nieuwe feiten de werken geregulariseerd kunnen worden.⁵⁷

1.4.7. Beoordeling vermoeden van vergunning

Artikel 5.1.3 VCRO – Opname in vergunningenregister – Bewijslast strekt zich uit tot de werken met het oog op het geschikt maken voor de (woon)functie

Hoewel het louter opdelen van een woning in meerdere woongelegenheden op zich pas sinds 1 mei 2000 vergunningsplichtig is, moet deze stelling meteen genuanceerd worden. Immers, zijn 'verbouwingen' met oog op een functiewijziging of woningopsplitsing sinds de inwerkingtreding van de Stedenbouwwet op 22 mei 1962 steeds vergunningsplichtig geweest

⁵⁶ RvVb 12 november 2020, nr. RvVb-A-2021-0265 (rolnr. 1819-RvVb-0963-A). Zie ook: RvVb 10 december 2020, nr. RvVb-A-2021-0400 (rolnr. 1920-RvVb-0496-A).

⁵⁷ RvVb 25 maart 2021, nr. RvVb-A-2021-0788 (rolnr. 1920-RvVb-0429-A).

(...)

Bijgevolg is het aan de aanvrager om aan te tonen dat de (eventuele) werken uitgevoerd om een constructie (zoals *in casu* een berging) geschikt te maken voor een woonfunctie ook gedekt zijn door een vermoeden van vergunning.⁵⁸

1.4.8. Bijstelling milieuvorwaarden omgevingsvergunning

Artikel 82 OVD – Verzoek tot bijstelling milieuvergunningsvoorwaarden – Gemotiveerd verzoek van betrokken publiek vereist – Geen eigen onderzoeksplicht vergunningsverlenende overheid

De betrokken aanvraag van de verzoekende partij is een aanvraag tot het aanvullen van de milieuvorwaarden die zijn opgelegd in de vergunning tot exploitatie van het zwembadcomplex dat uitgbaat wordt door de tussenkomende partij. (...)

Artikel 82 van het Omgevingsvergunningsdecreet bepaalt dat de vergunningverlenende overheid, de milieuvorwaarden die in de omgevingsvergunning zijn opgelegd, kan wijzigen of aanvullen, onder meer, op “gemotiveerd” verzoek van het betrokken publiek.

De bedoeling van een “gemotiveerd” verzoek kan niet anders zijn dan dat wordt aangenomen dat er reeds een beoordeling van de te verwachten hinder is gebeurd bij het verlenen van de bestaande vergunning, en dat die beoordeling tijdens de lopende vergunningsduur niet moet worden overgedaan als daar geen bijzondere redenen voor zijn.⁵⁹

1.4.9. Beoordeling kleinhandelsactiviteiten

Artikel 13 Handelvestigingsdecreet – Beoordeling vereist van doelstellingen integraal handelsvestigings-beleid – Niet gelijk te stellen aan beoordeling van goede ruimtelijke ordening

De bestreden beslissing geldt ook als afgifte van een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten in een kleinhandelsbedrijf met een netto handelsoppervlakte van meer dan 400 m², zoals vereist door artikel 11, eerste lid, 1° van het Handelvestigingsdecreet.

Artikel 4 van het Handelvestigingsdecreet bepaalt: (...)

Het in artikel 13 van het Handelvestigingsdecreet bepaalde onderzoek laat zich niet vereenzelvigen met de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening.

(...)

De bestreden beslissing bevat geen motivering, en de verwerende partij duidt in haar antwoordnota ten andere ook geen motivering aan, die blijkt geeft van enig onderzoek aan de hand van de in artikel 13 van het Handelvestigingsdecreet bedoelde criteria en doelstellingen, en die doet begrijpen waarom de verwerende partij andersluidend met het collegebesluit beslist.⁶⁰

58 RvVb 18 maart 2021, nr. RvVb-A-2021-0759 (rolnr. 1920-RvVb-0474-A).

59 RvVb 25 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0694 (rolnr. 1920-RvVb-0302-A).

60 RvVb 10 juni 2021, nr. RvVb-A-2021-1096 (rolnr. 1920-RvVb-0483-A).

1.4.10. Beoordeling onteigening

Artikel 3 Onteigeningsdecreet – Onteigening ‘ten algemenen nutte’ – Noodzakelijkheids criterium onteigening – Appreciatiebevoegdheid onteigenende overheid

De Raad is niet bevoegd zijn beoordeling van het ‘algemeen nut’ in de plaats te stellen van die van de overheid en kan, bij de wettigheidscontrole op de bestreden beslissing, alleen maar onderzoeken of de onteigenende overheid haar appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend en of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij, op basis daarvan, in redelijkheid haar beslissing heeft kunnen nemen.

De verzoekende partijen stellen in essentie dat de verwerende partij het verkeer uit het centrum van Lommel wenst te weren om de in het centrum gelegen handelsvestigingen te faciliteren zodat niet het algemeen nut maar in hoofdzaak private belangen worden gediend.

De verzoekende partijen slagen er evenwel niet in hun stelling hard te maken. Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan blijkt immers niet dat private belangen zwaarder zouden doorwegen en dit ten nadele van het algemeen nut. Het verhogen van de verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid door het weren van (doorgaand) verkeer uit het stadscentrum en het nastreven van een vlotte verkeersdoorstroming, zijn weldegelijk doelstellingen van algemeen nut.

De verzoekende partijen overtuigen niet van het tegendeel. De omstandigheid dat de bestreden beslissing mogelijk ook, maar kennelijk niet hoofdzakelijk, private belangen ten goede komt, doet hieraan geen afbreuk.⁶¹

2. Rechtspraak van het Handhavingscollege

2.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift

Artikel 16.4.39 DABM – Beroepstermijn – Foutieve vermelding beroepsmodaliteiten bij kennisgeving bestreden beslissing – Rechtsgevolg – Artikel II.2 Bestuursdecreet

Het College oordeelt dat de kennisgeving geen correcte informatie bevat en daarmee artikel II.21 Bestuursdecreet schendt, waardoor de daarin vermelde ‘sanctie’ moet worden toegepast. Het verweer van de verwerende partij, dat die verkeerde vermelding niet zou kunnen worden ingeroepen als excuus om het beroep laattijdig in te dienen, aangezien uit die vermelding volgt dat de verzoekende partij het beroep zelfs nog een dag vroeger had moeten indienen, zodat het beroep hoe dan ook één of meerdere dagen te laat werd ingesteld, faalt naar recht. Zij ziet immers over het hoofd dat dergelijke verkeerde vermelding conform artikel II.21 Bestuursdecreet tot gevolg heeft dat de termijn van dertig dagen pas vier maanden na de kennisgeving begint te lopen, en dat dus de normale (berekening van de) beroepstermijn (conform artikel 16.4.39 DABM en artikel 16.1.3 DABM) niet meer speelt.⁶²

61 RvVb 1 april 2021, nr. RvVb-A-2021-0854 (rolnr. 1920-RvVb-0719-A). Zie ook: RvVb 10 december 2020, nr. RvVb-A-2021-0422 (rolnr. 1819-RvVb-0342-A).

62 HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0071 (rolnr. 1920-HHC-0033-M).

2.2. Bevoegdheid HHC

Artikel 16.4.19, §2 DABM – HHC niet bevoegd om zich uit te spreken over vordering tot schadevergoeding

Het beroep van de verzoekende partij is onontvankelijk wat betreft de vordering tot het toekennen van een schadevergoeding en het verzoek tot het nemen van een beslissing om de overhangende takken te verwijderen op kosten van de eigenaars of de gemeente. Het College is decretaal enkel bevoegd om zich uit te spreken over de vernietiging van de opgelegde bestuurlijke geldboete.⁶³

Artikel 16.4.19, §2 DABM – HHC niet bevoegd om zich uit te spreken over voorstel tot transactie

Overeenkomstig artikel 16.4.19, §2 DABM doet het Handhavingscollege uitspraak over de beroepen die worden ingesteld tegen beslissingen van de gewestelijke entiteit, de gewestelijke beboetingsambtenaar of de inspecteur Onroerende Erfgoed, over de oplegging van een alternatieve of een exclusieve bestuurlijke geldboete, en eventueel een voordeelontneming. Het door de verzoekende partij ingestelde beroep is niet gericht tegen een dergelijke beslissing. Uit de bijgebrachte stukken blijkt immers dat het beroep werd ingesteld tegen een voorstel tot betaling van een geldsom overeenkomstig artikel 16.4.36, §3 DABM.⁶⁴

Artikel 16.4.19, §2 DABM – HHC niet bevoegd om zich uit te spreken over boetebeslissing op grond van artikel 63 Mestdecreet

Het Handhavingscollege kan enkel kennis nemen van beroepen tegen exclusieve of alternatieve bestuurlijke geldboeten die werden opgelegd door de gewestelijke entiteit, de gewestelijke beboetingsambtenaar of de inspecteur Onroerend Erfgoed (artikel 16.4.19, §2 DABM). Het beroep is evenwel gericht tegen een bestuurlijke geldboete die werd opgelegd door de Vlaamse Landmaatschappij op grond van artikel 63, §1 van het Mestdecreet. Artikel 61, §2 van het Mestdecreet bepaalt uitdrukkelijk dat de artikelen 16.3.22 tot en met 16.6.5 van het DABM niet van toepassing zijn op de personen die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 63 van het Mestdecreet.

Het Handhavingscollege beschikt enkel over een toegewezen bevoegdheid en kan zich enkel uitspreken over die beroepen die uitdrukkelijk aan zijn rechtsmacht werden toegewezen op grond van artikel 16.4.19, §2 DABM. Het College kan niet onvankelijk kennis nemen van een bestuurlijke geldboete die werd opgelegd door de Vlaamse Landmaatschappij wegens schending van de bepalingen in het Mestdecreet.⁶⁵

Artikel 16.4.19, §2 DABM en artikel 44 DBRC-decreet – Volheid van bevoegdheid HHC – Boetebedrag niet onredelijk – Geen vernietiging boetebeslissing

Hoewel de verzoekende partij kan worden bijgetreden dat in de bestreden beslissing onvoldoende duidelijk wordt gemotiveerd waarom er geoordeeld wordt dat er sprake is van een schending van artikel 5.9.8.5, §3 VLAREM II en het College eenzelfde vaststelling doet wat betreft de schending van artikel 5.4.9, §1 DABM, neemt deze gebrekkige motivering niet weg dat de schending van artikel 3.2.1 Waterwetboek volgens het College vaststaat (en bovendien niet wordt betwist) en dat deze schending een milieumisdrijf uitmaakt waarvoor de verzoekende partij kan worden bestraft met een alternatieve bestuurlijke geldboete. Zoals hierna zal blijken acht het College de globaal opgelegde eindboete, na toepassing van de diverse boetemo-

63 HHC 11 maart 2021, nr. HHC-M-2021-0054 (rolnr. 1920-HHC-0072-M).

64 HHC 25 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0041 (rolnr. 1920-HHC-0091-M).

65 HHC 15 oktober 2020, nr. HHC-M-2021-0011 (rolnr. 1920-HHC-0037-M).

dulerende factoren niet kennelijk onredelijk, in acht genomen de vaststaande schending van artikel 3.2.1 Waterwetboek. Het College is tevens van oordeel dat ook het opgelegde basisboetebedrag (vóór toepassing van de verzachtende omstandigheden) op zich verantwoord is op grond van dit misdrijf. Het College beschikt over volheid van bevoegdheid en zou, bij gebeurlijke vernietiging op grond van de motiveringsgebreken wat betreft de kwalificatie als schending van artikel 5.9.8.5, §3 VLAREM II en artikel 5.4.9, §1 DABM, bij een indeplaatsstelling uiteindelijk tot eenzelfde boetebegroting beslissen, zodat een vernietiging zich, louter omwille van een onvoldoende motivering, niet opdringt.⁶⁶

Artikel 6.2.7, §2 VCRO – Uitstel van tenuitvoerlegging – HHC is bevoegd om uitstel te verlenen

Principieel beslist de verwerende partij binnen haar discretionaire bevoegdheid over de opportuniteit van een geheel of gedeeltelijk uitstel van de tenuitvoerlegging. Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit geen uitstel heeft toegestaan. Deze beslissing wordt niet gemotiveerd, aangezien de verzoekende partij ook niet vroeg om een uitstel van tenuitvoerlegging. Het College kan dit evenwel alsnog verlenen naar aanleiding van een vraag voor het College.

De verzoekende partij onderbouwt haar vraag niet met overtuigende concrete motieven, noch toont ze aan dat ze in de voorwaarden verkeert om van het uitstel te genieten. Het College is bijkomend van oordeel dat gelet op de ernst van het bewezen bouw misdrijf de opgelegde boete, zonder het voordeel van uitstel, in alle redelijkheid een gepaste sanctie inhoudt. Het College oordeelt met volledige rechtsmacht en ziet geen overtuigende motieven om bij een eventuele indeplaatsstelling anders te oordelen, zodat zich geen vernietiging opdringt.⁶⁷

2.3. Bevoegdheid Gewestelijke entiteit

2.3.1. Bevoegdheid razione personae

Artikel 16.4.25 DABM – Daderschap – Begrip overtreder – Opdrachtgever

Artikel 16.4.25 DABM bepaalt dat de bestuurlijke geldboete een sanctie is waarbij de gewestelijke entiteit een overtreder verplicht een geldsom te betalen. De ‘overtreder’ wordt door die bepaling omschreven als “degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diegene die opdracht heeft gegeven om handelingen te stellen die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf uitmaken.” De uitbreiding van het begrip overtreder naar de opdrachtgever, wordt door de decreetgever als volgt verantwoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-2014, nr. 2197/1, 23): (...)

In het bestuurlijk handhavingsspoor kan bijgevolg naast de eigenlijke pleger ook de opdrachtgever worden beboet.⁶⁸

⁶⁶ HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0071 (rolnr. 1920-HHC-0033-M).

⁶⁷ HHC 6 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0069 (rolnr. 1920-HHC-0082-M). Zie ook: HHC 25 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0042 (rolnr. 1920-HHC-0041-M); HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0074 (rolnr. 1920-HHC-0050-M).

⁶⁸ HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0074 (rolnr. 1920-HHC-0050-M). Zie ook: HHC 11 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0040 (rolnr. 1920-HHC-0052-M); HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0071 (rolnr. 1920-HHC-0033-M).

Artikel 6.1.1, 6° VCRO – Daderschap – Architect – Onvoldoende toezicht

Aan de verzoekende partij kan worden verweten onvoldoende toezicht te hebben uitgeoefend, temeer nu het pand zich bevindt binnen de perimeter van het Unesco-werelderfgoed, in de archeologische zone én opgenomen is op de inventaris van het bouwkundig erfgoed. De verzoekende partij was niet onwetend van de verstrengde vergunningsplicht, zoals deze blijkt uit de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening, wat haar ertoe had moeten aanzetten een duidelijk afgelijnde opdracht te verlenen aan de aannemer, in de mate dat de verzoekende partij zelf stelt dat het slechts ging om voorbereidende handelingen (bloomleggen) in het kader van het correct kunnen inschatten van de omvang van de in te dienen omgevingsvergunning. Tevens bestond in hoofde van de verzoekende partij om dezelfde reden een verplichting om verhoogd aanwezig te zijn op de werkvloer teneinde de aannemer zo nodig gepaste instructies te geven over de elementen die zonder vergunning niet mochten geraakt of afgebroken worden. De verzoekende partij toont niet aan dat ze aldus afdoende professioneel heeft gehandeld zoals van een gespecialiseerd architectenbureau kan worden verwacht.⁶⁹

Artikel 16.3.25 DABM – Daderschap – Bewijskracht proces-verbaal – Vermoeden van onschuld

De speciale bewijskracht van de vaststellingen gedaan in het proces-verbaal geldt enkel voor wat visueel kon worden vastgesteld, en strekt zich niet uit tot de gevolgtrekkingen die de verbalisant gebeurlijk heeft gedaan. De bewijslast voor het bestaan van het misdrijf en het daderschap rust op de gewestelijke entiteit. In het kader van het vermoeden van onschuld, waarop elke verdachte zich kan beroepen, dient gereede twijfel uitgelegd te worden in het voordeel van de verzoekende partij.⁷⁰

2.3.2. Bevoegdheid ratione materiae

2.3.2.1. Materieel bestanddeel

Artikel 16.4.3 DABM – Grondslag milieumisdrijf – Wijziging regelgeving tussen datum feiten en beslissing

De bestreden beslissing maakt geen melding van de op het ogenblik van de uitspraak van de beslissing geldende nieuwe wetsbepalingen van toepassing op het ogenblik van de uitspraak, inzonderheid artikel 3.2.1 Waterwetboek dat een identieke strafbaarstelling invoert voor de ten laste gelegde feiten. Bijgevolg is de kwalificatie van de feiten als milieumisdrijf, in zoverre enkel gesteund op de oude Oppervlaktewaterwet niet regelmatig met redenen omkleed (Cass 12 januari 2021, nr. P20.0817.N). Het louter gegeven dat de oude Oppervlaktewaterwet van toepassing was op het ogenblik van de feiten, neemt niet weg dat, gelet op het punitief karakter van de boete, op het ogenblik van de uitspraak eveneens dient aangegeven te worden dat de feiten nog steeds strafbaar zijn, en dus een milieumisdrijf vormen, met aanduiding van de thans geldende regelgeving.⁷¹

69 HHC 3 juni 2021, nr. HHC-M-2021-0080 (rolnr. 1920-HHC-0085-M).

70 HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0073 (rolnr. 1920-HHC-0045-M). Zie ook: HCC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0079 (rolnr. 1920-HHC-0088-M).

71 HHC 11 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0039 (rolnr. 1920-HHC-0031-M en rolnr. 1920-HHC-0032-M).

Artikel 6.2.1 VCRO – Grondslag stedenbouwkundig misdrijf – Rechtsgevolg regularisatievergunning

Een regularisatievergunning maakt een einde aan de wederrechtelijke toestand, ontstaan door een stedenbouwkundige overtreding of een stedenbouwkundig misdrijf. Het is maar vanaf de afgifte ervan dat er geen sprake meer is van illegale bouwwerken. Een regularisatievergunning staat het bewezen zijn van een stedenbouwkundig misdrijf evenwel geenszins in de weg en sluit het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete dan ook niet uit.⁷²

Artikel 15 Grondwet en artikel 16.3.12 DABM – Draagwijdte onschendbaarheid woning – Huiszoeking

Onder de term ‘woning’ in de zin van artikel 15 Grondwet moet de plaats worden verstaan, met inbegrip van de erdoor omsloten eigen aanhorigheden, die een persoon bewoont om er zijn verblijf of zijn werkelijke verblijfplaats te vestigen en waar hij uit diens hoofde recht heeft op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer, zijn rust en meer in het algemeen zijn privéleven. ‘*Aanhorigheden van een bewoond huis*’ zijn volgens artikel 480 Strafwetboek de binnenplaatsen, neerhoven, tuinen en alle andere besloten erven, alsook de schuren, stallen en alle andere bouwwerken die zich daarin bevinden, onverschillig waarvoor zij gebruikt worden, zelfs wanneer zij een afzonderlijke ruimte vormen binnen de algemene omheining.⁷³

2.3.2.2. Moreel bestanddeel

Dwaling /overmacht – Bouwheer vs. architect

Dwaling kan maar in aanmerking worden genomen als schulduitsluitingsgrond in de mate dat deze onoverkomelijk was, namelijk indien de omstandigheden onvermijdbaar en onvoorzienbaar zijn en niet aan de overtreder zelf toerekenbaar zijn. De als dwaling ingeroepen omstandigheden moeten niet alleen een externe oorzaak hebben die vreemd is aan de verzoekende partij en aan de door haar (niet) uitgevoerde handelingen maar moeten ook de exclusieve oorzaak van het vastgestelde stedenbouwkundig misdrijf vormen. Dit impliceert dat er in de houding van degene die het stedenbouwkundig misdrijf pleegt geen enkele fout te bespeuren valt, met name dat deze gehandeld heeft zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon geplaatst in dezelfde concrete omstandigheden.

De verzoekende partij moet dus aantonen dat ze alle nodige maatregelen heeft genomen om de inbreuk te vermijden of alleszins de nadelige gevolgen hiervan tot een minimum te beperken. De verzoekende partij als bouwheer wist, minstens behoorde in de eerste plaats te weten, dat een vergunningsaanvraag voor een verbouw van een zonevreemde woning (onder andere) in stedenbouwkundig opzicht verschillend is van een herbouw na sloop. Ook uit de door de verzoekende partij zelf geschetste vergunningshistoriek (met bijhorende moeilijkheden) blijkt dat ze reeds enige ervaring heeft met de toepassing en interpretatie van de stedenbouwregelgeving, minstens zich bewust was van het feit dat men voor het uitvoeren van ingrijpende stedenbouwkundige handelingen over een correcte vergunning moet beschikken.

(...)

72 HHC 15 oktober 2020, nr. HHC-M-2021-0015 (rolnr. 1920-HHC-0030-M). Zie ook: HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0073 (rolnr. 1920-HHC-0045-M).

73 HHC 1 juli 2021, nr. HHC-M-2021-0082 (rolnr. 1920-HHC-0051-M).

Ze kan haar verantwoordelijkheid hiervoor niet afschuiven op de door haar aangestelde architect(en) of de stadsdiensten. Het gegeven dat zij zich laat bijstaan of advies vraagt doet haar eigen aansprakelijkheid niet teniet als opdrachtgever en aanvrager/bouwheer. Indien de verzoekende partij meent dat ze verkeerd werd ingelicht of onvakkundig werd bijgestaan, dient ze in voorkomend geval een burgerrechtelijke aansprakelijkheidsvordering in te stellen.⁷⁴

2.3.3. Bevoegdheid *ratione temporis*

Artikel 6.2.13, §4 VCRO – Ordetermin van 180 dagen – Gevolgen overschrijding redelijke termijn

De termijn bepaald in artikel 6.2.13, §4, tweede lid VCRO is geen vervaltermijn maar een termijn van orde. De schending van deze termijn kan op zich niet tot vernietiging van de bestreden beslissing leiden omdat de decreetgever geen sanctie heeft bepaald die de overschrijding ervan van rechtswege bestraft. De loutere overschrijding van deze termijn leidt bijgevolg niet tot bevoegdheidsverlies in hoofde van de gewestelijke entiteit.

De afweging van de redelijke termijnvereiste gebeurt binnen het kader van de rechtsbescherming die aan de verzoekende partij reeds geboden wordt door de vijfjarige vervaltermijn voorzien in artikel 6.2.9 VCRO. Dit is immers de absolute grens waarvan de overschrijding aanleiding geeft tot bevoegdheidsverlies in hoofde van de verwerende partij, en die in hoofde van de decreetgever zelf als maximale redelijke termijn beschouwd is waarbinnen de administratieve beboetingsprocedure kan verlopen.

Onder het begrip ‘kennelijk onredelijke termijn’ moet verstaan worden een termijn die zodanig lang is dat het niet meer redelijk geacht wordt om alsnog de normale voor de inbreuk decretaal toepasselijke administratieve punitieve sanctie op te leggen. De redelijke termijnvereiste, die zich ten aanzien van de bestuurlijke overheid manifesteert als de verplichting om als een *‘bonus pater familias’* te handelen, dient *in concreto* geëvalueerd te worden, waarbij in de regel rekening gehouden wordt zowel met het gedrag van de administratie als met de houding van de overtreder. Ook de gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn moeten *in concreto* worden beoordeeld, zowel uit het oogpunt van de bewijslevering als van de opportuniteit tot het opleggen van de sanctie en de hoegrootheid ervan. De overschrijding van de redelijke termijn kan ertoe leiden dat het College hetzij de beslissing vernietigt zonder indeplaatsstelling hetzij, op dat punt met volle rechtsmacht oordelend, de bestuurlijke geldboete op een meetbare wijze vermindert of, in uitzonderlijke gevallen, beslist tot volledige kwijtschelding van de boete in de vorm van een nulboete.⁷⁵

Artikel 16.4.30 DABM – Vervaltermijn van 5 jaar – Geen indeplaatsstelling door HHC wegens verjaring

Conform artikel 16.4.30 DABM vervalt de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit tot het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete vijf jaar na datum van afsluiting van het proces-verbaal dat over het milieumisdrijf werd opgesteld.

⁷⁴ HHC 28 januari 2021, nr. HHC-M-2021-0031 (rolnr. 1920-HHC-0029-M). Zie ook: HHC 15 oktober 2020, nr. HHC-M-2021-0015 (rolnr. 1920-HHC-0030-M); HHC 28 januari 2021, nr. HHC-M-2021-0029 (rolnr. 1920-HHC-0027-M); HHC 25 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0042 (rolnr. 1920-HHC-0041-M); HHC 11 maart 2021, nr. HHC-M-2021-0051 (rolnr. 1920-HHC-0064-M).

⁷⁵ HHC 6 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0069 (rolnr. 1920-HHC-0082-M). Zie ook: HHC 1 juli 2021, nr. HHC-M-2021-0083 (rolnr. 1920-HHC-0090-M).

Vermits het milieumisdrijf dat *in casu* aanleiding gaf tot het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete is opgenomen in een proces-verbaal dat werd afgesloten op 7 september 2015, is de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om hierover nog een boetebeslissing te nemen vervallen.

Het College kan ingevolge artikel 16.4.30 DABM, evenmin nog een boete opleggen, die conform artikel [44 DBRC-decreet] de boete in de vernietigde beslissing vervangt. De vaststelling dat artikel 16.4.30 DABM resorteert onder de basisbepalingen inzake bestuurlijke geldboeten [...] doet daaraan geen afbreuk, vermits artikel 16.4.30 DABM geen onderscheid maakt tussen de gewestelijke entiteit die optreedt op basis van artikel 16.4.25 DABM en het College dat optreedt overeenkomstig artikel 44 DBRC-decreet. In andersluidend geval wordt overigens een ongelijkheid gecreëerd tussen overtreders aan wie op basis van een milieumisdrijf door de gewestelijke entiteit een bestuurlijke geldboete wordt opgelegd, die naderhand door het College wordt vernietigd, met name tussen de categorie aan wie door het College geen vervangende geldboete wordt opgelegd en de categorie aan wie door het College wel een vervangende geldboete wordt opgelegd. Terwijl aan de eerste categorie door de gewestelijke entiteit in beginsel geen nieuwe geldboete meer kan worden opgelegd ingevolge artikel 16.4.30 DABM, zou aan de tweede categorie wel nog een vervangende geldboete kunnen worden opgelegd door het College. Bovendien zou het College alsdan, in tegenstelling tot de gewestelijke entiteit, niet gebonden zijn door een dwingende vervaltermijn om een vervangende bestuurlijke geldboete op te leggen, ten nadele van de rechtszekerheid in hoofde van de overtreder.⁷⁶

2.3.4. Hoorplicht / Recht op tegenspraak

Artikel 16.4.36 DABM – Draagwijdte hoorplicht en aanvullende gegevens

Het in artikel 16.4.36, §1 DABM besloten normatieve hoorrecht moet worden aangevuld met de waarborgen die op grond van het ongeschreven beginsel van behoorlijk bestuur van de hoorplicht nageleefd moeten worden. De vermoedelijke overtreder moet in de gelegenheid worden gesteld om op nuttige wijze voor zijn of haar belangen op te komen, wat onder meer betekent dat hij of zij kennis kan nemen van de relevante gegevens en stukken waarop de gewestelijke entiteit haar beoordeling steunt om al dan niet een geldboete op te leggen.

Op grond van artikel 16.4.36, §2 DABM kan de gewestelijke entiteit toezichthouders verzoeken om aanvullende inlichtingen te verstrekken. Die bevoegdheid moet worden uitgeoefend op een wijze dat ze bestaanbaar is met het in artikel 16.4.36, §1 DABM bepaalde hoorrecht en het recht van de vermoedelijke overtreder om met kennis van zaken voor zijn of haar belangen op te komen. Als er door het inwinnen van aanvullende inlichtingen nieuwe gegevens of feiten aan het licht zouden komen die van doorslaggevend belang zijn om tot het opleggen van een boete te besluiten, moet de vermoedelijke overtreder opnieuw worden gehoord.⁷⁷

2.3.5. Bevoegdheid tot voordeelontneming

Artikel 16.4.26 DABM – Vermogensvoordeelontneming – Wettigheidstoets

Een alternatieve bestuurlijke geldboete is in essentie een punitieve sanctie, die opgelegd wordt overeenkomstig artikel 16.4.25 DABM. De voordeelontneming opgelegd krachtens artikel 16.4.26 DABM heeft betrekking op de betaling van het voordeel dat de overtreder heeft verkregen door het begaan van het milieumisdrijf.

⁷⁶ HHC 11 maart 2021, nr. HHC-M-2021-0053 (rolnr. 1920-HHC-0070-M).

⁷⁷ HHC 6 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0068 (rolnr. 1920-HHC-0067-M).

Zie ook: HHC 11 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0037 (rolnr. 1920-HHC-0053-M); HHC 20 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0071 (rolnr. 1920-HHC-0033-M).

Enkel de punitieve sanctie kan in bepaalde gevallen herleid worden als blijkt dat de redelijke beslissingstermijn ernstig overschreden is of andere boeteverlagende factoren kunnen in aanmerking genomen worden. De voordeelontneming uit artikel 16.4.26 DABM wordt hierdoor niet beïnvloed en heeft louter betrekking op het wegwerken van een economisch voordeel ten opzichte van wie zich wel aan de regels houdt. De beslissing om al dan niet een vermogensvoordeelontneming op te leggen, vormt binnen de grenzen van het toepassingsgebied van artikel 16.4.26 DABM een discretionaire beslissing van de gewestelijke entiteit. Het College heeft ter zake geen opportuniteitsoordeel te vellen en kan in het kader van de haar toegekende decretale bevoegdheid enkel een wettigheidstoets doen.⁷⁸

2.4. Beoordelingselementen bij het bepalen van de hoogte van de boete

Artikel 16.4.25 DABM en motiveringsplicht – Motivering basisbedrag boete

Het College stelt vast dat in zaak II wordt uitgegaan van een basisbedrag van 12.500 euro, terwijl in zaak I de basisboete bepaald is op 7.530 euro. Het College stelt vast dat in beide dossiers het gevolg van de niet-naleving van de milieuregelgeving heeft geleid tot het terechtkomen van silosappen, respectievelijk silo- en metsappen in het oppervlaktewater. Het College heeft het raden naar de concrete berekeningscriteria op basis waarvan beide basisbedragen werden bepaald. De ernst van de feiten is in beide dossiers op zich niet erg verschillend, vermits in beide gevallen sappen zijn terechtgekomen in het oppervlaktewater.

De verwerende partij, die beide dossiers op eenzelfde moment heeft behandeld en uitgesproken, had concreet dienen te motiveren op basis van welke criteria tot beide basisbedragen werd besloten, zo niet dreigt de wettigheidscontrole van het College, dat ook dient te oordelen over de proportionaliteitsvraag, vrijwel dode letter te worden. Het College besluit dat de begroting van het basisbedrag in beide zaken kennelijk onredelijk overkomt, minstens is onvoldoende gemotiveerd hoe de concrete berekening van beide basisbedragen is tot stand gekomen. De uiterst ruime decretale beboetingsvork dient een tegenpool te hebben in de verplichting tot aanduiding van de concrete elementen die geleid hebben tot de bepaling van het basisboetebedrag dat wordt weerhouden. Mogelijk heeft de gewestelijke entiteit zich hiervoor gesteund op interne waarderingsinstrumenten, die evenwel tot op heden klaarblijkelijk niet publiek raadpleegbaar zijn, en evenmin worden geconcretiseerd in de bestreden beslissing, zodat de wettigheidscontrole, en met name het onderzoek naar de decretaal vereiste proportionaliteitsvereiste, dode letter dreigt te worden.⁷⁹

Artikel 6.2.7 VCRO en motiveringsplicht – Boetemodulerende factoren

Uit artikel 6.2.7, §1 VCRO blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete over een discretionaire beoordelingsbevoegdheid beschikt. Het preciseert dat wanneer de gewestelijke entiteit een bestuurlijke geldboete oplegt, de hoogte ervan wordt afgestemd op de ernst van het stedenbouwkundig misdrijf en dat tevens rekening wordt gehouden met de frequentie waarmee en de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder het stedenbouwkundig misdrijf heeft gepleegd of beëindigd. De bestreden beslissing moet, in het licht van de motiveringsverplichting, op controleerbare wijze, aan de hand van een concrete, precieze en pertinente motivering doen blijken dat de gewestelijke entiteit, binnen haar ruime beleidsmarge, bij het bepalen van het boetebedrag daadwerkelijk rekening heeft gehouden met de decretale waarderingscriteria.

⁷⁸ HHC 1 juli 2021, nr. HHC-M-2021-0084 (rolnr. 2021-HHC-0001-M).

⁷⁹ HHC 11 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0039 (rolnr. 1920-HHC-0031-M en rolnr. 1920-HHC-0032-M). Zie ook: HHC 11 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0037 (rolnr. 1920-HHC-0053-M).

Uit de samenlezing van artikel 6.2.7, §1 VCRO en artikel 44 DBRC-decreet volgt dat het Handhavingscollege over een eigen beoordelingsbevoegdheid beschikt. De bodemrechter beslist, op grond van de elementen die hem regelmatig voorgelegd zijn, op onaantastbare wijze of de gewestelijke entiteit de decretale waarderingscriteria al dan niet foutief heeft beoordeeld, of op kennelijk onredelijke wijze heeft toegepast.⁸⁰

2.5. Thematische regelgeving

Artikel 12, §1 Materialendecreet – Toerekenbaarheid – Achterlaten afval

Voor het bestaan van het misdrijf en de toerekenbaarheid ervan is niet vereist dat het achtergelaten afval aan de overtreder toebehoort in eigendom. Het volstaat dat vaststaat dat de overtreder afval heeft achtergelaten op een daartoe niet bestemde plaats en/of verzuimd heeft om de gedeponeerde afvalstoffen op te ruimen. De onderliggende contractuele discussie tussen de overtreder (als verhuurder van een container) en de (beweerde) derde-eigenaar van het afval (en huurder van een container) kan niet ingeroepen worden om de toerekenbaarheid van het misdrijf te betwisten. Deze burgerrechtelijke discussie over de betaling van huurgelden voor (de ophaling van) een afvalcontainer doen niets af aan het algemeen verbod tot *“het deponeren van afvalstoffen op een daartoe niet bestemde plaats”* opgelegd bij artikel 12, §1 Materialendecreet. Het wordt niet betwist dat de aangestelde van de verzoekende partij de inhoud van de container heeft gedumpt om daarna de lege container terug mee te nemen.

De verwerende partij kwalificeert het achterlaten van afval op een openbaar terrein, terecht als zijnde in strijd met artikel 12, §1 Materialendecreet, en als een milieumisdrijf in de zin van artikel 16.1.2, 2° DABM.⁸¹

Bosdecreet – Begrip ‘bos’ – Feitelijke beoordeling – Planologische bestemming niet relevant

Anders dan wat de verzoekende partij voorhoudt, is de aanduiding van haar percelen als landbouwgrond op het bord dat de openbare verkoop aangeeft, of in de notariële akte van verkoop niet bepalend voor de kwalificatie van de percelen als ‘bos’ voor de toepassing van het Bosdecreet. Artikel 3 van het Bosdecreet definieert het begrip ‘bos’, los van de toepasselijke planologische bestemming en ook los van eventuele aanduidingen in een notariële akte, als *“...de grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen”*.⁸²

Artikel 2, 5° Natuurdecreet – Begrip ‘historisch permanent grasland’ – Biologische waarderingskaart heeft indicatief karakter

Het enkele gegeven dat de biologische waarderingskaart geen verordenende of bindende kracht heeft, betekent niet dat de verwerende partij deze waarderingskaart als indicatief element bij haar appreciatie van wat historisch permanent grasland is, mag betrekken. De gewestelijke entiteit wijst in de bestreden beslissing op de ligging van het perceel in de speciale beschermingszone vogelrichtlijngebied Ijzervalleien. De verbalisant vindt ter plekke nog de laantjes en depressies terug, en in de buitenste rand van ongeveer 12 meter van het perceel een ruime variatie aan kruidenvegetaties. Bij een hercontrole stelt de verbalisant vast dat vroegere aanwezige dicotylen, waaronder scherpe en kruipende boterbloem, aanwezig zijn.

80 HHC 25 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0046 (rolnr. 1920-HHC-0062-M). Zie ook: HHC 25 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0042 (rolnr. 1920-HHC-0041-M); HHC 1 juli 2021, nr. HHC-M-2021-0083 (rolnr. 1920-HHC-0090-M).

81 HHC 25 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0044 (rolnr. 1920-HHC-0058-M). Zie ook: HHC 15 oktober 2020, nr. HHC-M-2021-0012 (rolnr. 1819-HHC-0060-M).

82 HHC 11 maart 2021, nr. HHC-M-2021-0051 (rolnr. 1920-HHC-0064-M). Zie ook: HHC 6 mei 2021, nr. HHC-M-2021-0068 (rolnr. 1920-HHC-0067-M).

Het College besluit dat de verwerende partij op basis van pertinente en overeenstemmende gegevens afdoende verantwoord heeft waarom zij van oordeel is dat het betrokken perceel als historisch permanent grasland moet beschouwd worden. De loutere bewering van de verzoekende partij dat het betrokken perceel een cultuurgrasland zou betreffen dat ten dienste staat van haar melkveebedrijf, houdt op zich geen tegenindicatie in dat het grasland hierdoor geen historisch permanent grasland zou kunnen uitmaken. Integendeel, het langdurig gebruik van het grasland als graasweide is een voorwaarde om te voldoen aan het begrip ‘historisch permanent grasland’.⁸³

Artikel 4.2.1 VCRO – Vergunningsplichtige werken – Begrip ‘constructie’ en ‘reliëfwijziging’

Het College oordeelt dat het aanbrengen van een dergelijke hoeveelheid zavel ter stabilisatie en realisatie van een strook voor droogstand van de paarden en een longeercirkel, waardoor er functionele aanhardingen gevormd worden, kan worden beschouwd als een vaste inrichting en dus als een constructie in de zin van artikel 4.1.1, 3° VCRO.

(...)

Met betrekking tot het vergunningsplichtig karakter van een reliëfwijziging, vermeldt artikel 4.2.1, 4° VCRO dat niemand zonder voorafgaande vergunning het reliëf van de bodem aanmerkelijk mag wijzigen, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt. Deze bepaling bevat geen kwantitatief criterium om de al dan niet aanmerkelijke aard van de betrokken reliëfwijziging te bepalen. Determinerend is dan ook niet zozeer de hoegrootheid van de reliëfwijziging op zich, maar wel de invloed ervan op de bestemming, het feitelijk gebruik of het uitzicht van het terrein.⁸⁴

Artikel 4.2.1 VCRO – Vergunningsplichtige werken – Functiewijziging

Er is sprake van een vergunningsplichtige functiewijziging wanneer de hoofdfunctie van een bebouwd onroerend goed geheel of gedeeltelijk wordt gewijzigd in een andere hoofdfunctie. Artikel 1.1.2, 5° VCRO definieert ‘functie’ als *‘het feitelijk gebruik van een onroerend goed of een gedeelte daarvan’*.

Zoals blijkt uit de vaststellingen in het proces-verbaal werden enkel afbraakwerken, door de verwerende partij ‘ontmantelingswerken’ genoemd, uitgevoerd. Geen van de vastgestelde werken kunnen begrepen worden als werken uitgevoerd in het kader van een functiewijziging, minstens wordt zulks in de bestreden beslissing niet concreet gemotiveerd of aangetoond. Het wegnemen van een keuken, plafonds en dergelijke, kunnen gebeurlijk vergunningsplichtige werken uitmaken, maar kaderen daarom nog niet in een functiewijziging.

De verwerende partij toont in haar beslissing niet aan dat, voorafgaand aan de inmiddels bekomen omgevingsvergunning, die eveneens een functiewijziging vergunt, effectief werken zijn uitgevoerd, andere dan louter afbraakwerken, die de voorgenomen functiewijziging op enigerlei wijze materialiseren.⁸⁵

\s

83 HHC 11 februari 2021, nr. HHC-M-2021-0038 (rolnr. 1920-HHC-0054-M).

84 HHC 25 februari 2021, nr. 1920-HHC-0060 (rolnr. 1920-HHC-0060-M en 1920-HHC-0061-M). Zie ook: HHC 12 november 2020, nr. HHC-M-2021-0018 (rolnr. 1920-HHC-0016-M).

85 HHC 3 juni 2021, nr. HHC-M-2021-0080 (rolnr. 1920-HHC-0085-M).

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Eddy Storms
Dienst van de Bestuursrechtscolleges
Koning Albert II-laan 35, bus 81
1030 Brussel

Algemene coördinatie en eindredactie

Eddie Clybouw

Website

www.dbrc.be

Foto's

Eddie Clybouw

Vormgeving

Het Eiland Neus

Gedrukte versie

Het jaarverslag is enkel digitaal te raadplegen via dbrc.be/jaarverslagen.

